Censi i Popullsisë dhe Banesave të Shqipërisë 2020

Dokumenti i Strategjisë dhe Planifikimit

Përgatitur nga INSTAT, Instituti Kombëtar i Statistikave të Shqipërisë
Znj. Delina Ibrahimaj, Drejtoreshë e Përgjithshme

Në bashkëpunim me ekspertët ndërkombëtarë:
Werner Haug (koordinimi), Roberto Bianchini, Jean-Michel Durr, Guido Pierracini, Martin Teichgrwber, Ian White

Versioni 1.0
Tiranë, 20 Prill 2018

Mbështetur nga: Swiss Development Cooperation, Ambasada e Zvicrës, Tiranë; Zyra Federale e Statistikave Suedeze (FSO), Projekti SALSTAT (Strong Albanian Local Statistics)

Përmbledhja e lëndës

Përmbledhje ekzekutive 7
1.1 Qëllimi i dokumentit 8
1.2 Konteksti politik, ekonomik, social dhe kërkesa për të dhëna 8
1.3 Sistemi i statistikave shqiptare dhe roli i INSTAT 9
1.4 Rëndësia e mbështetjes nga donatorët 9
2. Objektivat e Censit të Popullsisë dhe Banesave 2020 11
2.1 Kërkesat dhe rekomandimet ndërkombëtare 11
2.2 Ndryshimet në metodologjinë e censit 12
2.3 Mësimet e nxjerra nga censi i popullsise dhe banesave 2011 13
2.4 Objektivat strategjike të censist të popullsisë dhe banesave 2020 14
3. Legjislacioni i censit 16
3.1 Ndryshimi i ligjit të censit 16
3.2 Vendimet e Këshillit të Ministrave 16
3.3 Kronologjia e punës legjislative 16
3.4 Përafrimi me legjislacionin e BE-së 17
4. Komunikimi dhe fushata publicitare 19
4.1 Objektivat 19
4.2 Grupet e synuara 19
4.3 Mjetet e komunikimit 20
4.4 Kohezgjatja dhe modulimi 20
4.5 Mbështetja e jashtme 21
5. Menaxhimi dhe organizimi i censit 22
5.1 Organizimi i censit 2020 22
5.2 Njësia e censit pranë INSTAT 22
5.3 Organizimi i censit nga INSTAT 23
5.4 Menaxhimi i projektit dhe mjetet e monitorimit 24
6. Metodologjia e censit 2020 26
6.1 Parimet metodologjike 26
6.1.1 Përgatitja për censin me regjistër 26
6.2 Modalitetet dhe tipi i regjistrimit 28
6.2.1 Vendbanimi i zakonshëm 28
6.2.2 Popullata që do të regjistrohet 28
6.2.3 Data e referencës dhe kohëzgjatja e regjistrimit 28
6.2.4 Tipi i mbledhjes së të dhënave 28
6.2.5 Të anketuarit 28
6.2.6 Modaliteti i intervistës 29
6.2.7 Adminsitrimi i pyetësorëve 29
6.2.8 Popullata në institucione 29
6.3 Përmbajtja e pyetësorëve 30
6.4 Sensitiviteti ndaj gjinisë 30
6.5 Dokumentet teknike 31
6.6 Testet dhe censi pilot 32
6.6.1 Testet 32
6.6.2 Censi pilot 32
6.7 Garantimi i cilësisë 33
6.7.1 Menaxhimi i riskut 34

6.8 Anketimi pas censit (PES) 34
6.8.1 Objektivat 34
6.8.2 Metodologjia e PES 35
6.8.3 Plani i anketimit 36
6.8.4 Stafi në terren 36
6.8.5 Përdorimi i të dhënave 36
7. Hartëzimi dhe informacioni gjeohapsinor 36
7.1 Rëndësia ndërsektoriale e të dhënave gjeohapësinore 37
7.2 Një strategji hartimi për censin e vitit 2020 dhe më gjerë 37
7.3 Aktivitetet e hartimit në fazën e para-regjistrimit 38
7.3.1 Përkufizimi i gjeografisë së censit 39
7.3.2 Rezultatet paraprake të përditësimit të hartës 39
7.3.3 Përditësimi kompjuterik i GIS s 41
7.3.4 Përgatitja e terrenit për një regjistër ndërtesash dhe banesash 41
7.4 Aktivitetet e hartëzimit në fazën e regjistrimit 42
7.5 Aktivitetet e hartëzimin në fazën pas regjistrimit 42
8.1 Organizimi i regjistrimit 44
8.1.1 Zyrat rajonale 45
8.1.2 Kategoritë e stafit në terren 45
8.1.3 Komitetet bashkiake 46
8.1.4 Komunikimi në terren 46
8.1.5 Numrat dhe shpërndarja e stafit anketues 46
8.2 Trajnimi 47
8.2.1 Strategjia e trajnimit 47
8.2.2 Ambientet e trajnimit 48
8.2.3 Kurrikulumi dhe mjetet për trajnim 49
8.3 Puna në terren për censin 50
8.3.1 Detyrat e anketuesve 50
8.3.2 Kontrolli dhe mbikëqyrja 50
8.3.4 Monitorimi i progresit 51
8.3.5 Vlefshmëria e të dhënave të grumbulluara 51
9. Teknologjia e informacionit dhe përpunimi i të dhënave 52
9.1 Historik 52
9.2 Fizibiliteti i mbledhjes së të dhënave sipas CAPI 52
9.2.1 Parashikime të infrasktrukturës: mbulimi i rrjetit celular dhe përdorimi i Ëi-Fi 52
9.2.2 Parashikime buxhetore 55
9.2.3 Përfitimet dhe risku i CAPI kundrejt PAPI 56
9.2.4 Gadishmëria institucionale 58
9.2.5 Kohëzgjatja censit 59
9.3 Infrastruktura ICTpër CAPI 59
9.3.1 Sinkronizimi i të dhënave dhe infrastruktura e serverit 59
9.3.2 Transferimi i të dhënave gjatë punës në terren të CAPI 60
9.4 Siguria e të dhënave 61
9.5 Zhvillimi i aplikacionit të mbledhjes së të dhënave 61
9.5.1 Zgjidhjet e standatizuara softëare 61
9.5.2 Filtrimi i pyetjeve dhe shmangia modelve 62
9.5.3 Validimi i të dhënave 62
9.5.4 Parashtrimi i pyetësorit me të dhënat administrative dhe gjeokodet 63

9.5.5 Mundësia për pëdorimin e shumë gjuhëve 63
9.5.6 Ndihma në ekran 63
9.6 Manaxhimi dhe sistemet e monitorimit 63
9.6.1 Moduli i supervizorit të bashkisë 64
9.6.2 Moduli i kontrollorit 64
9.6.3 Moduli i regjistruesit 64
9.7 Testimi dhe sistemi i mbledhjes së të dhënave 65
9.8 Mbështetja nga IT për anketuesit dhe supervizorët gjatë punës në terren 65
9.9 Redaktimi dhe përpunimi i të dhënave 66
10. Shpërndarja dhe analiza e rezultateve të Censit 67
10.1 Kontrolli i shpërndarjes së statistikave 67
10.2 Plani standart i hedhjes së të dhënave dhe metadatave 67
11.2.1 Programi strandart për tabelat e kryqëzuara të dhënave për 2020 67
10.2.2 Programi strandart për tabelat e kryqëzuara historike dhe indikatorët e ndryshimit 67
10.2.3 Tabelat e kryqëzuara dhe ndarjet e kërkuara nga BE 68
10.3 Kërkesat ad hoc dhe aksesi tek mikrodata 68
10.4 Analiza tematike dhe raportet 68
10.5 Media e shpërndarjes 69
10.6 Afatet e shpërndarjes 69
11. Logjistika, prokurimi dhe rekrutimi 70
11.1 Hapërisa e zyrës 70
11.2 Materiale dhe pajisje 70
11.2.1 Prokurimi 70
11.2.2 Menaxhimi i materialeve dhe pajisjeve 70
11.2.3 Menaxhimi i pajisjeve të mbledhjes së të dhënave 71
11.2.4 Mirëmbajtja dhe riparimi i pajisjeve kompjuterike 71
11.2.5 Mirëmbajtja dhe riparimi i automjetit 71
11.3 Rekrutimi i stafit 71
11.3.1 Kategoritë e stafit të Censit 71
11.3.2 Komiteti i rekrutimit 71
11.3.3 Rekrutimi i stafit regjistrues 72
11.3.4 Kuadri ligjor që drejton personelin 72
11.3.5 Shpërblimi i stafit 73
11.3.6 Identifikimi i stafit 73
12. Buxheti dhe kronologjia e aktiviteteve 74
13. Qëndrueshmëria e Censit 2020 76
13.1 Infrastruktura dhe kapacitetet IT 76
13.2 Hartëzimi dhe të dhënat gjeohapsinore 76
13.3 Koherenca e sistemit statistikor 77
Shtojca 78
Shtojca 1: Tabela e dimensioneve të sigurimit të cilësisë për Censin 2020 79
Shtojca 2: Specifikimet teknike të pajisjeve TIK për Censin 2020 81

Tabelat

Tabela 1: Temat mbi të cilat janë kërkuar të dhënat dhe Rregullorja e zbatimit të KE-së nr. 217/543
Tabela 2: Numri i stafit në terren gjatë fazës së regjistrimit
Tabela 3: Numri i stafit regjistrues nga bashkitë
Tabela 4: Kosto e përllogaritur e IT, nevojat për trajnim, materiale dhe pajisje, PAPI kundrejt CAPI
Tabela 5: Përfitimet dhe risku: PAPI kundrejt CAPI
Tabela 6: Përfitime shtesë të CAPI
Tabela 7: Buxheti i censit 2020 Census nga grupi I aktiviteteve në vit, në Euro
Tabela 8: Buxheti i Censit 2020 me grupe aktivitetesh dhe vit, në përqindje
Tabela A1: Dimensionet e sigurimit të cilësisë së Censit të vitit 2020
Tabela A2: Specifikimet teknike për servera, tableta, laptopë për Censin 2020

Figurat

Figura 1: Organizimi i Censit 2020
Figura 2: Organizimi i regjistrimit të Censit 2020
Figura 3: Fortësia e sinjalit të rrjetit celular në Shqipëri
Figura 4: Koha e shpenzuar në Wi-Fi në Shqipëri dhe vendet fqinje

Përmbledhje ekzekutive

- INSTAT po planifikon të kryejë Censin e ardhshëm të popullsisë dhe banesave në tetor 2020. Strategjia paraqet planin operacional dhe buxhetin sipas vitit, grupin e aktiviteteve dhe kategorinë e shpenzimeve.

- Censi i vitit 2020 do të jetë plotësisht në përputhje me rekomandimet ndërkombëtare dhe rregulloret e BE-së. INSTAT do të përgatisë një ligj të rishikuar të Censusit që do të miratohet në vitin 2018, në harmoni me ligjin e ri "Për statistikat zyrtare", rregulloret e BE-së dhe strukturën e ndryshuar territoriale dhe administrative të Shqipërisë.

- Censi 2020 do të përmirësojë koherencën e Sistemit Statistikor Shqiptar, do të hapë rrugën për të krijuar regjistrin e popullsisë rezidente dhe e banesave për qëllime statistikore dhe përdorimin e të dhënave administrative për statistikat e rregullta të popullsisë dhe banesave pas vitit 2020.

- Të përgatisë Censin e vitit 2020 dhe të përditësojë infrastrukturën gjeohapësinore, do të rishikohet gjeografia e censit, përfshirë identifikimin e vendndodhjes së saktë të ndërtesave dhe banesave në të gjitha zonat e regjistrimit.

- Censusi 2020 do të investojë në teknologjinë e TI-së dhe do të kryejë hartimin dhe regjistrimin në terren me aplikacionet në tableta. Strategjia analizon fizibilitetin e censit CAPI në Shqipëri dhe përshkruan përfitimet, rreziqet dhe investimet e nevojshme. Të gjitha hapat dhe masat e nevojshme do të ndërmerren për të siguruar konfidencialitetin e të dhënave gjatë procesit të regjistrimit, gjatë përpunimit të të dhënave dhe shpërndarjes.

- Krahasuar me Censin e vitit 2011, numri i regjistruesve dhe kontrollorëve në terren do të reduktohet në 6'000 (nga rreth 12'000), por kohëzgjatja e punës në terren do të zgjerohet nga katër në gjashtë javë. Kjo do të lejojë një proces selektiv të rekrutimit dhe zvogëlim të kostos së pajisjeve (tabletave).

- INSTAT ka përcaktuar një organizatë projektesh për Regjistrimin, duke përfshirë Zyrat Rajonale të INSTAT-it, Zyrat Bashkiake dhe Komisionet Bashkiake. Roli i INSTAT-it do të forcohet për të siguruar që regjistrimi të kryhet si një operacion i pavarur profesional.

- INSTAT do të përgatisë një fushatë komunikimi dhe publiciteti dhe do të organizojë seminare/workshop konsultimi me palët e interesuara për të diskutuar nevojat e përdoruesve në lidhje me pyetësorët si dhe strategjinë e shpërndarjes së të dhënave në fund të mbledhjes së të dhënave. Të dhënat bashkiake, të mbështetura nga mjetet e GIS, do të jenë prioritet gjatë shpërndarjes së rezultateve.

- Kostoja totale e Censit të Popullsisë 2020 përllogaritet rreth 16.4 milion Euro. Kjo përfaqëson 5.7 euro për kokë të popullsisë shqiptare që korrespondon pikërisht me mesataren evropiane për censet tradicionale. Mbi 50% janë shpenzime të stafit, por

shumë komponentë të buxhetit janë investime afatgjata në një sistem statistikor më të qëndrueshëm të Shqipërisë.

1. Hyrje

1.1 Qëllimi i dokumentit

Në korrik 2017, INSTAT mbajti mbledhjen e parë Koordinues të Donatorëve për Censin e popullsisë dhe banesave 2020. Me rastin e mbledhjes së dytë të donatorëve më 6 tetor 2017, INSTAT paraqiti një skicë të parë të projektit për Censin e Popullsisë dhe Banesave 2020, duke përfshirë një projekt-buxhet. Gjatë takimit u sugjerua se elementët më të rëndësishëm të projektit duhet të elaborohen dhe detajohen më tej. INSTAT, me mbështetjen e Bashkëpunimit Zviceran për Zhvillim dhe Zyrës Federale të Statistikave Zvicerane, mblodhi një grup ekspertësh për të hartuar një strategji dhe plan më të hollësishëm të Censit të Popullsisë, i cili reflekton më mirë standardet dhe përvojat ndërkombëtare. Ekspertët dhe stafi i INSTAT u takuan në 12-16 mars dhe në 12-13 prill 2018 për të hartuar së bashku këtë dokument.

Dokumenti përshkruan strategjitë dhe momentet kryesore, si dhe kërkesat ligjore, teknologjike, operacionale dhe buxhetore për Censin e popullsisë dhe banesave që do të zhvillohet në tetor 2020. Kjo duhet të ndihmojë qeverinë dhe parlamentin shqiptar, bashkësinë ndërkombëtare të donatorëve dhe INSTAT-in për të vendosur mbi angazhimet e tyre për të mbështetur dhe zbatuar Censusin 2020 gjatë katër viteve e gjysmë (mes 2018 deri në 2022).

1.2 Konteksti politik, ekonomik, social dhe kërkesa për të dhëna

Censi i fundit i Popullsisë dhe Banesave i Shqipërisë është kryer me sukses në tetor 2011. Që atëherë, kushtet politike, ekonomike dhe sociale në vend kanë evoluar. Në vitin 2014, Këshilli Europian i dha Shqipërisë statusin e vendit kandidat dhe Shqipëria vazhdon të zbatojë detyrimet e Marrëveshjes së Stabilizim Asociimit.

Në vitin 2015, Shqipëria kreu një Reformë Territoriale dhe Administrative, e cila riorganizoi qeveritë lokale dhe krijoi 61 Bashki nga ish 65 Bashki dhe 308 Komuna. Në të njëjtën kohë, komunat e reja morën kompetenca dhe funksione të reja, si dhe instrumente të pjesëmarrjes dhe mbikëqyrjes së qytetarëve. Në vitin 2017, Shqipëria publikoi për herë të parë një Plan të Përgjithshëm Kombëtar Hapësinor dhe Bashkitë zhvilluan Planet e Përgjithshme Lokale. Fokusi i fortë në nivel lokal dhe rajonal ka rritur në mënyrë dramatike kërkesën për informacione statistikore të besueshme dhe të azhurnuara në nivel lokal dhe rajonal në fushat e popullsisë, ekonomisë, strehimit dhe mjedisit.

Censi i Popullsisë dhe Banesave 2020 do të luajë një rol vendimtar në përditësimin e informacionit statistikor të nevojshëm urgjent në nivel lokal dhe rajonal dhe në kuptimin dhe paraqitjen e ndryshimeve që kanë ndodhur në Shqipëri që nga viti 2001 dhe 2011. Regjistrimi do të kontribuojë gjithashtu në krijimin të një regjistri ndërtesash dhe banesash dhe të regjistrave të popullsisë në nivel lokal dhe kombëtar, i cili do të jetë burimi i statistikave vjetore të Censit në të ardhmen.

Censi 2020 konsiderohet si një projekt prioritar kombëtar nga qeveria shqiptare. Është thelbësor për hartimin e politikave të bazuara në dëshmi dhe përcaktimin e qëllimeve socio-ekonomike dhe planeve për zhvillim të qëndrueshëm në nivel kombëtar, rajonal dhe lokal, si dhe për një sistem statistikor të qëndrueshëm dhe efikas, bazuar në një kombinim të të dhënave administrative dhe të anketës. Qëllimi është që Censi i popullsisë dhe banesave 2020 do të jetë Censi i i fundit i kryer në mënyrë tradicionale.

1.3 Sistemi i statistikave shqiptare dhe roli i INSTAT

Si Ligji 8669, datë 26.10.2000 (i ndryshuar) mbi Censin e Përgjithshëm të Popullsisë dhe Banesave dhe Ligji Nr. 17/2017 "Për Statistikat Zyrtare", identifikojnë INSTAT-in si autoritetin përgjegjës për kryerjen e Censit. Që nga fundi i viteve 1990, INSTAT ka fituar përvojë të gjerë në kryerjen e censeve (Censi i Sipërmarrjeve Ekonomike 2010, Censet Bujqësore 1998 dhe 2012, Censet e Popullsisë dhe Banesave 2001 dhe 2011) dhe shumë anketime të mostrave, bazuar në metodologjitë e Kombeve të Bashkuara, Bankës Botërore dhe Eurostat. INSTAT ka krijuar gjithashtu një regjistër biznesi dhe po përdor gjithnjë e më shumë të dhëna administrative dhe regjistrimi për qëllime statistikore.

Për të forcuar rolin koordinues dhe pavarësinë e INSTAT në administratën shqiptare dhe për të sjellë kuadrin ligjor plotësisht në përputhje me standardet e BE-së dhe Kodin e Praktikës së Statistikave Europiane, parlamenti shqiptar në fillim të vitit 2018 miratoi një ligj tërësisht të rishikuar mbi Statistikat Zyrtare. Censi i popullsisë dhe banesave 2020 do të bëhet me ligjin e ri "Për statistikat zyrtare". Rishikimet e nevojshme të Ligjit për Regjistrimin e Popullsisë dhe Strehimit do të jenë në përputhje me kontekstin e ri ligjor dhe rolin e forcuar të INSTAT-it.

1.4 Rëndësia e mbështetjes nga donatorët

Megjithatë, mjedisi i ndryshuar ligjor dhe politik nuk është i mjaftueshëm për të arritur progresin e pritshëm në Statistikat Zyrtare Shqiptare. Kompleksiteti i çështjeve në fjalë, madhësia e plotë e Censit të Popullsisë dhe Banesave 2020 dhe rëndësia e qëndrueshmërisë, kërkojnë investime me kohë në personel, teknologji dhe infrastrukturë. INSTAT ka personel të kualifikuar të kufizuar dhe për këtë arsye vazhdon të ketë nevojë për asistencë teknike dhe burime njerëzore dhe financiare shtesë. Është thelbësore të garantohet se INSTAT mund të përfundojë misionin e saj dhe të arrijë një zhvillim të mëtejshëm të sistemit statistikor kombëtar të Shqipërisë.

Përgatitja dhe zhvillimi i Censit të Popullsisë dhe Banesave 2020 kërkon respektimin e afateve të ngushta dhe kështu nevojën për ndërhyrje në kohë të financimit. Kjo vlen për financimin nga qeveria shqiptare, si dhe për kontributet e donatorëve të cilat duhet të pasqyrojnë edhe diversitetin e procedurave administrative kombëtare. Bazuar në strategjinë aktuale dhe dokumentin e planifikimit, INSTAT do të intensifikojë diskutimin me donatorët dhe do të vazhdojë takimet periodike me Grupin Koordinues të Donatorëve për të informuar mbi ecurinë e planit të punës dhe për të siguruar që fondet do të ndjekin kërkesat dhe afatet përkatëse.

Përveç përkushtimit të qeverisë shqiptare, zotimet për të mbështetur zona të caktuara dhe aktivitete të Censit janë tashmë të njohura nga donatorët e tjerë.

2. Objektivat e Censit të Popullsisë dhe Banesave 2020

2.1 Kërkesat dhe rekomandimet ndërkombëtare

Censi i Popullsisë dhe Banesave 2020 do të ndjekë "Rekomandimet për Censin e Popullsisë dhe Banesave 2020 të Konferencës së Statistikantëve Evropianë"[1] të cilat janë hartuar në bashkëpunim të ngushtë me Eurostat dhe në përouthje me rishikimin e "Parimeve dhe Rekomandimeve për Censet e Popullsisë dhe Banesave" globale: raundi i vitit 2020"[2].

Censi shqiptar do të ofrojë informacion për të gjitha temat kryesore të rekomandimeve të CES (Shtojca I e rekomandimeve): popullsia rezidente e Shqipërisë dhe karakteristikat e tyre gjeografike, demografike, ekonomike, arsimore, mbi migracionin, banesat dhe karakteristikat e banesave. Konsultimet dhe ëorkshopet e planifikuara të INSTAT-it me përdoruesit e të dhënave do të tregojnë nëse temat e tjera jo të rëndësishme (si aftësia e kufizuar, karakteristikat etnokulturore ose bujqësia) gjithashtu duhet të adresohen në Census ose nëse ato duhet të mbulohen më mirë nga sondazhet ose burime të dhënash të tjera.

Rregulloret e Bashkimit Europian ndërtohen gjithashtu mbi rekomandimet e CES. Rregullorja kornizë nr. 763/2008 mbi Censin e popullsisë dhe banesave të Parlamentit Evropian dhe Këshillit kërkon që Shtetet Anëtare të ndjekin një program specifik të të dhënave statistikore dhe meta të dhënave që do t'i transmetohen Komisionit për një vit referimi të përbashkët të censit. Tre rregulloret e zbatimit të Komisionit të vitit 2017 përcaktojnë në detaje variablet, disagregimet, ndër-tabelat, metadatat, modalitetet e transmetimit dhe raportet e cilësisë të cilat duhet të ndiqen. Viti 2021 përcaktohet nga Komisioni si viti i ardhshëm i përbashkët i referencës për të dhënat që do të transmetohen në Eurostat[3].

Rregulloret e BE-së janë ekskluzivisht të orientuar drejt prodhimit dhe nuk përshkruajnë një metodologji specifike për grumbullimin e të dhënave për statistikat e regjistrimit. Vendet mund të dorëzojnë të dhënat e regjistrimit bazuar në burime të ndryshme të të dhënave: censet konvencionale, regjistrat, sondazhet e kampioneve, mostrat rotative ose kombinime të ndryshme.

Rregulloret e BE-së nuk janë të detyrueshme për vendet kandidate të BE-së. Sidoqoftë, Censi i popullsisë shqiptare 2020 *do të jetë plotësisht në përputhje me kërkesat e BE-së* rreth temave, koncepteve, përkufizimeve dhe ndarjeve hapësinore (duke përfshirë të dhënat

[1] Konferenca e Statistikanteve Europiane, Rekomandimet për Censin e Popullsisë dhe Banesave 2020, Kombet e Bashkuara, Nju Jork dhe Gjenevë, 2015

[2] Parimet dhe Rekomandimet për Censin e Popullsisë dhe Banesave: Raundi i vitit 2020 - Revizioni3, Kombet e Bashkuara, Nju Jork 2015

[3] Rregullorja Zbatuese e Komisionit (BE) 2017/543 e datës 22 mars 2017 në lidhje me specifikimet teknike të temave të censit të popullsisë dhe banesave dhe të ndarjes së tyre; Rregullorja e Komisionit (BE) 2017/712 e datës 20 prill 2017 që përcakton vitin referues dhe programin e të dhënave statistikore dhe meta të dhënave; Rregullorja Zbatuese e Komisionit (BE) 2017/881 e datës 23 maj 2017 lidhur me modalitetet dhe strukturën e raporteve të cilësisë dhe formatin teknik për transmetimin e të dhënave.

gjeografike të rrjetit). Kjo do të pasqyrohet në Ligjin e Regjistrimit dhe në vendimet e Këshillit të Ministrave (shih më poshtë, kapitullin 3.4).

2.2 Ndryshimet në metodologjinë e censit

Që nga raundi i vitit 2000 i censeve ndërkombëtare, metodologjia e censit të popullsisë ka ndryshuar në mënyrë dramatike në shumë vende evropiane. Shumë vende u larguan nga mbledhja tradicionale e informacionit nga anketuesit në të gjithë vendin dhe të përdorin metodat e grumbullimit tërësisht të regjistruara ose të kombinuara të të dhënave, duke përfshirë anketat e mostrave, për të zvogëluar koston dhe barrën e publikut, duke prodhuar në të njëjtën kohë më shumë informacion të rregullt dhe të azhurnuar statistikor. Megjithatë, për të arritur një ndryshim në metodologji, disa kushte duhet të përmbushen dhe zbatohen, me pajtimin e aktorëve të censit dhe hartuesve të politikave.[4]

Shqipëria shprehu në vitin 2011 synimin për të ndryshuar metodologjinë e censit për censin e ardhshëmt, por investimet e nevojshme, veçanërisht krijimi i regjistrave të besueshëm mbi ndërtesat dhe vendbanimet, si dhe popullsia rezidente nuk u zbatuan. Sot, kushtet për ndryshim janë shumë më të favorshme se dhjetë vjet më parë. Shqipëria ka bërë hapa të rëndësishëm drejt digjitalizimit të administratës, e-qeverisjes dhe ndërveprimit elektronik me qytetarët. Qytetarët kanë numra unik të identifikimit, të cilat përdoren në të gjithë administratën. Një sistem regjistrimi për të gjitha bizneset është zhvilluar për tatime dhe për qëllime të tjera administrative. INSTAT po menaxhon një regjistër biznesi për qëllime statistikore. Sistemet GIS u zbatuan në administrata të ndryshme dhe një Agjenci për koordinimin e GIS-it të instaluar (ASIG), ku përfaqësohet INSTAT. Sot, sistemet e komunikimit mobil mbulojnë të gjithë vendin dhe krijojnë kushtet për grumbullimin e të dhënave nëpërmjet kompjuterave të lëvizshëm etj.

Censi 2020 do të vazhdojë të zhvillohet si numërim në terren, por do të mbështesë ecurinë e qeverisjes elektronike, do të përfshijë inovacione teknologjike dhe do të mbushë boshllëqet ekzistuese në rrugën drejt një Censi të bazuar në regjistër. Përgatitjet për vitin 2020 do të kontribuojnë në krijimin e një statistike që do të krijojë një regjistër të popullsisë rezidente, të ndërtesave dhe banesave dhe do të prezantojë mundësinë për të lidhur informacionin e Censit me informacionin nga burimet administrative (për shembull Regjistri i Gjendjes Civile) për qëllime statistikore. INSTAT synon të prodhojë përditësime vjetore të informacioneve të rëndësishme të censit pas vitit 2020, bazuar në një kombinim të burimeve të ndryshme të të dhënave, duke përfshirë edhe regjistrat.

Këto përpjekje janë në përputhje me "Strategjia për post-Censin 2021" të Eurostat-it dhe gjithashtu do të mbështetet nga projekti "Statistikat e Forta Lokale", financuar nga Bashkëpunimi Zviceran për Zhvillim dhe i zbatuar nga INSTAT dhe Zyra Federale e Statistikave Zvicerane (FSO) në vitet 2018-2022.

[4] Kapitulli I mbi Metodologjinë e Censit në Rekomandimet e CES (faqe 4-31) diskuton qasjet e ndryshme metodologjike për censet në Evropë, duke përfshirë kushtet e domosdoshme, avantazhet dhe disavantazhet.

2.3 Mësimet e nxjerra nga censi i popullsise dhe banesave 2011

Mësime të rëndësishme operacionale mund të mësohen nga përvojat pozitive dhe negative gjatë Censit të Popullsisë dhe Banesave 2011. Disa mësime kryesore përfshijnë sa më poshtë:

- Krijimi i një Sistemi Informativ Gjeografik në Pronësi të INSTAT për të gjitha Bashkitë, Komunat dhe Zonat e Numërimit ishte një sukses i madh dhe ka mbështetur në mënyrë efikase përgatitjen e punës në terren, kryerjen e regjistrimit dhe shpërndarjen e të dhënave. Në përgatitje për vitin 2020, do të bëhen investime shtesë për të përditësuar teknologjinë GIS, zonat e regjistrimit, kufijtë e njësive hapësinore, adresat dhe identifikuesit e ndërtesave/ banesave në bashkëpunim me administratat e tjera. Ky investim do të shërbejë jo vetëm për Censin, por përditësimin e planit të mostrimit dhe kryerjen e anketave të ardhshme nga INSTAT dhe do të krijojë kushte për lidhjen e të dhënave hapësinore nga burime të ndryshme të të dhënave administrative për qëllime statistikore.

- Gjatë punës në terren, niveli i braktisjes së kontrollorëve dhe regjistruesve paraqet probleme serioze. Për vitin 2020 është i nevojshëm një proces më i mirë për rekrutimin, trajnimin dhe përzgjedhjen e personelit në terren, duke përfshirë edhe regjistruesit e dhe kontrollorët rezervë. Paketat multimediale dhe kurset e trajnimit dhe kurseve të bazuara në kompjuter do të implementohen dhe integrohen me procesin e grumbullimit të të dhënave në tablet.

- Kapja e të dhënave nga Lexuesi Optik i Karaktereve (OCR) ka kërkuar kohë, edhe pse ka qenë më efektiv se sa futja manuale e të dhënave. Në vitin 2020 do të zhvillohen dhe zbatohen metoda të reja për grumbullimin e të dhënave nëpërmjet Intervistimeve Personale me Ndihmën e Kompjuterit (CAPI) për të zvogëluar kohën për kapjen e të dhënave dhe për të përmirësuar cilësinë e të dhënave..

- Mungesa e të dhënave të krahasueshme të mjaftueshme nga burimet e të dhënave administrative për të kontrolluar cilësinë e të dhënave ka ngadalësuar përpunimin dhe redaktimin e të dhënave. Në vitin 2020 është planifikuar një bashkëpunim më i ngushtë me pronarët e të dhënave administrative dhe të regjistrit për të përmirësuar planifikimin e punës në terren dhe kontrollin e cilësisë së të dhënave.

- Planifikimi dhe buxhetimi i aktiviteteve të censit nuk është bërë gjithmonë me kujdes dhe kjo ka pasur ndikime negative në kalendarin e aktiviteteve. Për vitin 2020 është parashikuar të planifikojmë me kujdes punën duke përcaktuar proceset, inputet dhe rezultatet dhe të identifikojmë disponueshmërinë dhe nevojat për burime njerëzore dhe burime të tjera. Gjithashtu do të jetë e rëndësishme të identifikohen rreziqet operacionale dhe të zhvillohen strategjitë dhe veprimet për parandalimin dhe zbutjen e rrezikut.

- Gjatë censit të vitit 2011 janë bërë investime të rëndësishme në vizualizimin e të dhënave, duke përfshirë të dhënat e rrjetit, përdorimin e hartave, atlaseve dhe mjeteve të tjera të vizualizimit. Kjo do të vazhdojë në vitin 2020 me përdorimin e mjeteve të reja të internetit dhe interaktive. Përveç kësaj, një fokus shumë më i

madh do të vihet në shpërndarjen e të dhënave për komunat dhe zonat e vogla, duke përfshirë njësitë administrative nën nivelin e bashkisë dhe zbatimin e një politike të qasjes në mikrodata për qëllime kërkimi dhe planifikimi.

2.4 Objektivat strategjike të censist të popullsisë dhe banesave 2020

Bazuar në sa më sipër, INSTAT përcakton objektivat e mëposhtme strategjike për Censin e Popullsisë dhe Banesave 2020:

- Censi i vitit 2020 do të krijojë informacionin bazë statistikor mbi popullsinë, ndërtesat dhe banesat për të gjithë territorin e Shqipërisë, i cili është thelbësor për ndërtimin e institucioneve, zhvillimin e qëndrueshëm, demokracinë dhe qeverisjen e mirë në nivel kombëtar, rajonal dhe lokal.

- Ndarjet hapësinore të regjistrimit të vitit 2020 do të bëhen të krahasueshme me ato të vitit 2011 dhe 2001 dhe do të nxjerrin në pah ndryshimet demografike, ekonomike dhe shoqërore gjatë dy dekadave për njësitë e vjetra dhe të reja territoriale dhe administrative. Të dhënat do të shërbejnë gjithashtu për krahasimet ndërkombëtare duke ndjekur kërkesat e rregulloreve të BE dhe shpërndarjen e të dhënave nëpërmjet qendrë së Censusit të BE-së.

- Të dhënat do të bëhen të disponueshme në formë agregate dhe si mikrodata duke filluar nga zonat më të vogla gjeografike nën nivelin bashkiak në nivel kombëtar dhe nëpërmjet një formati km2grid për të lehtësuar zbatimin, monitorimin dhe vlerësimin e planeve dhe programeve të zhvillimit, si dhe për qëllime të tjera politike dhe kërkime shkencore. Kujdes më i madh do të ushtrohet për të mbrojtur konfidencialitetin dhe për të parandaluar zbulimin pa dashje të informacionit të Censit rreth individëve të identifikueshëm dhe njësive të tjera statistikore.

- INSTAT do të përdorë teknologjinë moderne të TI-së për të përgatitur dhe kryer regjistrimin në terren në një mënyrë të besueshme, efikase dhe me kosto efektive. Investimet në harduer TI-së, softuer dhe ngritje të kapaciteteve do të përpiqen të forcojnë mjedisin e përgjithshëm të TI-së të INSTAT-it dhe të zgjedhin zgjidhje të qëndrueshme dhe të ripërdorshme për sondazhe dhe aktivitete të tjera statistikore

- Censi i vitit 2020 do të përdorë burimet administrative të disponueshme për përgatitjen e Censit si dhe për kontrollet e cilësisë. INSTAT-i gjithashtu do të punojë me administratat e tjera gjatë Censit për të krijuar kushte për krijimin e një regjistri ndërtesash dhe banesash dhe një regjistri të popullsisë rezidente që mund të shërbejë si burim për statistikat e regjistrimit të regjistrit në vitet pas vitit 2020. Bazuar në Census, INSTAT gjithashtu do të zhvilloj një kornizë të re për marrjen e mostrave për të ridizajnuar dhe për të forcuar sondazhet e mostrave në Shqipëri. Kjo do të përmirësojë infrastrukturën bazë të të gjithë sistemit statistikor.

- Për përfshirjen e popullsisë shqiptare, rekrutimin dhe informimin e regjistruesve, kontrollorëve dhe mbikëqyrësve dhe përgatitjen e bashkive dhe administratave

qeveritare për Censin, INSTAT do të iniciojë konsultime dhe do të zhvillojë një fushatë të gjerë komunikimi për pjesëmarrjen e qytetarëve, metodologjinë, përmbajtjen dhe të dhënat e pritshme të Censit të vitit 2020.

- Në përcaktimin e temave të Censit, konceptet dhe përkufizimet përkatëse dhe programet statistikore dhe meta-të dhënat, INSTAT do të ndjekë rekomandimet e Kombeve të Bashkuara, rregulloren kornizë të Parlamentit Evropian dhe Këshillit dhe rregulloret e zbatimit të Komisionit Evropian.

- Aktualisht është planifikuar të çojë përpara datën e Censit me një vit deri më 1 tetor 2020, në krahasim me ritmin dhjetvjeçar të ndjekur për dy Censet e mëparshme (2001 dhe 2011). Arsyet janë funksionale. Në verën e vitit 2021, do të mbahen zgjedhjet kombëtare në Shqipëri. Fushata zgjedhore do të mbivendoset me përgatitjet për censusin e vitit 2021 (përfshirë fillimin e fushatës së komunikimit dhe reklamimit të Censit). Puna në terren do të zhvillohej në fillim të një cikli të ri qeveritar, duke filluar në fillim të vjeshtës së vitit 2021. INSTAT konsideron se ky është një rrezik serioz për sjelljen e suksesshme të Censit të popullsisë dhe banesave në Shqipëri.

3. Legjislacioni i Censit

3.1 Ndryshimi i ligjit të Censit

Në mënyrë që Censi i popullsisë 2020, në përputhje me strategjinë aktuale, duhet të rishikohet Ligji aktual i Censit (8669, datë 20.10.2000, i ndryshuar). Rishikimi do të synojë sa më poshtë:

- Përputhjen me terminologjinë dhe përkufizimet etj. Të legjislacionin të Censit të BE-së;
- Të harmonizojë Ligjin e ri Shqiptar Nr. 17/2017 "Për Statistikat Zyrtare";
- Të adaptojë nenet mbi organizimin (Komisionet etj.) me strukturën e propozuar të Censit të Popullsisë 2020 pas Reformës Territoriale dhe Administrative dhe forcimit të rolit operacional dhe metodologjik të INSTAT siç është përshkruar në Ligjin e ri " Për Statistikat Zyrtare";
- Të mbështesë strategjinë e regjistrit të INSTAT dhe lidhjen e ardhshme të të dhënave administrative nëpërmjet adresave unike dhe / ose ID për qëllime statistikore;

Të sigurojë koherencë ndërmjet neneve të ligjit

3.2 Vendimet e Këshillit të Minsitrave

Vendimet e rëndësishme rreth përmbajtjes dhe mbajtjes së Censit (duke përfshirë vendimin për datën e Censit, periudhës së mbledhjes së të dhënave dhe përmbajtjes së temave të pyetësorëve) janë në fushën e Këshillit të Ministrave, që do të propozohen nga INSTAT dhe Komisioni Qendror i Censit. Prandaj, do të jetë e nevojshme të merren parasysh jo vetëm ndryshimet në ligj, por edhe vendimet e Këshillit të Ministrave, sapo të jetë në fuqi ligji i ndryshuar i Censit.

Vendimi i parë i Këshillit të Ministrave ka të bëjë me strukturën dhe funksionet e Komisionit Qendror të Regjistrimit. Komisioni Qendror i Regjistrimit do të duhet të këshillojë qeverinë për vendimet e tjera të Këshillit të Ministrave në lidhje, ndër të tjera, me anëtarësimin dhe kompetencat e Komisioneve të Regjistrimit në Bashki, datën dhe periudhën e saktë të numërimit dhe përmbajtjen e pyetësorëve të regjistrimit.

3.3 Kronologjia e punës legjislative

Për një periudhë nga pesë deri në gjashtë muaj për mbajtjen e të gjitha konsultimeve rishikimin e ligjit që do të miratohet në Parlament dhe të publikohet, është e mundur që procesi të përfundohet në vitin 2018. Plani i INSTAT-it është të paraqesë një draft të parë të rishikuar të Ligjit të Censit për konsultim me ministritë e linjës në qershor 2018.

Procesi i miratimit dhe publikimit të vendimeve të Këshillit të Ministrave është më i shkurtër, por ende mund të zgjasë deri në tre muaj. Vendimi për Komisionin Qendror të Regjistrimit do të iniciohet menjëherë pas miratimit të ligjit të rishikuar, dmth. Në fund të vitit 2018 ose në fillim të vitit 2019. Vendimi i Këshillit të Ministrave lidhur me datën e saktë, periudhën e regjistrimit dhe pyetësorëve mund të merret vetëm një herë Censi Pilot (i planifikuar për 1

tetor 2019) është vlerësuar. Ky vendim si dhe vendimi mbi Komitietet Bashkiake të Censit duhet të publikohen në mars të vitit 2020, kur fillon operacioni kryesor i regjistrimit.

3.4 Përafrimi me legjislacionin e BE-së

Qeveria e Shqipërisë nuk ka kërkesa ligjore për të miratuar rregulloret e BE-së, por në paraqitjen e projekt propozimeve për ndryshime në ligjin kombëtar të Censit në Parlament, INSTAT-i duhet të sigurojë një tabelë pajtueshmërie që tregon nivelin e përputhshmërisë me ndonjë legjislacion përkatës të BE.

Për të qenë plotësisht në përputhje me legjislacionin e BE (shih kapitullin 2.1), Shqipëria do të sigurojë që Ligji i Censit dhe vendimet e mëvonshme të Këshillit të Ministrave të jenë në përputhje me përkufizimet, temat, klasifikimet, ndarjet gjeografike dhe rezultatet statistikore të kërkuara nga rregullorja kornizë e Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, si dhe nga rregulloret e zbatimit të Komisionit Evropian. Temat e kërkuara janë paraqitur në tabelën më poshtë.

Tabela 1: Temat mbi të cilat janë kërkuar të dhënat sipas rregullores së zbatimit të KE-së Nr 2017/543

Temat që i referohen personave:

- Vendi i banimit të zakonshëm
- Vendndodhja e vendit të punës
- (Përmasa) e lokalitetit
- Gjinia
- Mosha
- Statusi martesor ligjor
- Profesioni
- Industria
- Statusi në punësim
- Niveli arsimor i arritur
- Shteti / vendi i lindjes
- Shtetësia
- jetesa ndonjëherë jashtë shtateit dhe viti i kthimit
- Vendi i mëparshëm i vendbanimit të zakonshëm një vit para regjistrimit
- Statusi i familjes
- Statusi brenda familjes (Brenda familjes)

Temat që i referohen strukturës familjare:

- Lloji i bërthamës familjare
- Madhësia e bërthamës familjare

Temat që i referohen banesave private:

- Tipi i banesës private
- Madhësia e banesës private
- Statusi i shftytëzimit

Temat që i referohen banesave:

- Tipi i banesës
- Statusi i shfrytëzimit
- Numri i banorëve
- Hapësira e shfrytëzueshme e katit dhe / ose numri i dhomave
- Standarti i dendësisë

- Sistemi i furnizimit me ujë
- Objektet e tualetit
- Dush/vaskë në banesë
- Lloji i ngrohjes
- Lloji i pronësisë

Temat që i referohen ndërtesave ku ndodhet banesa:

- Tipi i ndërtesës
- Periudha e ndërtimit

Rregullorja kuadër e BE-së e vitit 2008 thotë se Censet duhet të bëhen në fillim të një dekade dhe përfshin vitin e referencës për Censin e BE-së në vitin 2011. Viti i referencës për censin e ardhshëm të BE-së është përcaktuar në rregulloren e zbatimit të KE 2017/712. Shteteve Anëtare u kërkohet të paraqesin të dhëna diku në vitin referues 2021, por nuk ka një datë të përbashkët referimi. Neni 3 thotë: "Çdo shtet anëtar do të përcaktojë një datë referimi që bie në vitin 2021 për të dhënat e Censit të popullsisë dhe banesave që do të transmetohen në Komision (Eurostat). Shtetet Anëtare do të informojnë Komisionin (Eurostat) deri më 31 dhjetor 2019 për datën e referencës të zgjedhur. "

Nëse Shqipëria kryen Censin e popullsisë më 1 tetor 2020, data e referencës nuk do të jetë në vitin 2021. Megjithatë, të dhënat e Censit do të vihen në dispozicion në vitin 2021 dhe Shqipëria do të përmbushë kërkesat e rregullores kornizë për të kryer një Census në fillim të dekadës, në përputhje me rekomandimet e UN / ECE për raundin e Censit të vitit 2020.

4. Komunikimi dhe fushata publicitare

4.1 Objektivat

Suksesi i Censit varet në masë të madhe nga angazhimi pozitiv dhe pjesëmarrja e popullatës shqiptare. Prandaj, është thelbësore që të zhvillohet një fushatë efektive për komunikim dhe ndërgjegjësim, të mbështetur nga qeveria dhe të zbatuar me mjetet moderne të medias dhe të informacionit publik. Nenet 13 dhe 16 të Ligjit aktual të Censit ngarkojnë INSTAT-in të zhvillojë një fushatë të tillë "para ditës së Censit ... dhe deri në nxjerrjen e rezultateve përfundimtare".

Qëllimi i fushatës është të promovojë Censin e popullsisë dhe banesave 2020, të informojë për qëllimin dhe rezultatet e Censit dhe të ndihmojë në forcimin e besimit dhe vetëbesimit në vetë procesin dhe institucionet përgjegjëse.

Objektivat e fushatë janë të:

- Të fitojë mbështetjen publike të aktorëve të ndryshëm dhe liderëve politikë me ndikim në nivel kombëtar, rajonal dhe komunal;
- Të informojë popullatën si duhet dhe saktësisht mbi atë se çfarë është Censi i popullsisë dhe banesave 2020 dhe pse bashkëpunimi dhe pjesëmarrja janë të rëndësishme;
- Të informojë dhe sensibilizojë qytetarët për procesin e grumbullimit elektronik të të dhënave, rolin e regjistruesve dhe përse është e lehtë dhe e sigurt pjesëmarrja;
- Të sigurojë qytetarët për privatësinë dhe konfidencialitetin e procesit, si dhe mbrojtjen e mëvonshme të të dhënave;
- Të eliminojë konceptet e gabuara dhe kundërshtojë informacionin e rremë duke siguruar një mbulim kompetent dhe të drejtë të medias
- Nxitja e besimit të publikut në INSTAT si një Institut Kombëtar Statistikor teknik, i cili mbështetet nga Bashkimi Evropian dhe nga donatorë të tjerë ndërkombëtarë.
- Informoni rreth rezultateve kryesore të Censit dhe ktheni informacionin e mbledhur tek komunitetet dhe palët e interesit në nivel kombëtar, rajonal dhe lokal.

4.2 Grupet e synuara

- Për të siguruar që fushata e komunikimit dhe ndërgjegjësimit të arrijë të gjithë qytetarët, palët e interesuara dhe ndërmjetësit që eventualisht mund të luajnë një rol në operacionet e regjistrimit, do të hartohet për të arritur grupe të ndryshme të synuara, veçanërisht:

- Hartuesit e politikave dhe liderët e opinionit;
- Ministritë dhe agjencitë në nivel kombëtar;
- Komunitetet rurale dhe urbane;
- Administratat rajonale dhe komunale;
- Aktorët kryesorë në sektorin e arsimit;

- Shoqërinë civile dhe OJQ-të, duke përfshirë shoqatat e grave, shoqatat e të rinjve etj.;
- Kandidatët e mundshëm për rolin e regjistruesit dhe kontrolluesit;
- Përfaqësuesit e medias.

Për të zhvilluar një partneritet me mediat do të ndihmonte pasja e tyre në bord për operacionin e Censit, si dhe për të zbuluar çështje të hershme që mund të pengojnë pjesëmarrjen e popullatës (për shembull shqetësimet e konfidencialitetit).

4.3 Mjetet e komunikimit

Fushata do të shtrihet tek publiku dhe aktorët e veçantë, duke përdorur një shumëllojshmëri të mediave dhe kanaleve dhe teknikave të komunikimit. Në mënyrë indikative do të përdoren kanalet dhe mbështetjet në vijim:

• Publiciteti përmes tryezave të rrumbullakëta, mediave të shkruara, spoteve dhe njoftimeve për radio dhe televizione, faqeve të reklamave, instalimeve në faqe interneti etj;

• Konferenca, njoftime për shtyp, intervista, reklama dokumentare, transmetime radio dhe televizive;

• Reklama vizuale: banderola, postera, etj;

• Reklama direkte: letra, fletëpalosje, takime, seminare, telefonata etj.

• Shpërndarja e mesazheve nëpërmjet rrjeteve sociale, etj.

Një listë e mediave dhe programeve të përzgjedhura për transmetimet vendore dhe futjen e botimeve do të zhvillohet në një plan publiciteti, bazuar në rëndësinë e mediave (në aspektin e mbulimit gjeografik, vlerësimit të audiencës dhe cilësisë së programimit) dhe nevojës për transmetimin dhe shpërndarjen e mesazheve në herë të ndryshme dhe me përmbajtje të ndryshme dhe audienca të synuara.

4.4 Kohëzgjatja dhe modulimi

Komunikimi rreth Censit do të fillojë gjatë fazës së përgatitjes përmes identifikimit të aktorëve kyç të interesit, kontaktit me qeverinë lokale, parlamentit, shoqërisë civile etj., dhe një fushatë më e fokusuar do të fillojë përpara regjistrimit. Fushata e madhe publicitare do të zgjasë tre muaj dhe gradualisht do të bëhet më e fortë. Modeste në fillim, do të bëhet gjithnjë e më intensive me afrimin e Ditës së Censit dhe do të arrijë kulmin e saj gjatë muajit që paraprijnë regjistrimin dhe gjatë periudhës së regjistrimit, deri në përfundimin e Anketës së Post-Regjistrimit.

Plani i komunikimit do të përcaktojë aspektet e ndryshme në lidhje me zbatimin e fushatës dhe do të përcaktojë një plan aktivitetesh: modulimin dhe kohëzgjatjen e fushatës, orarin dhe frekuencën e transmetimeve në radio dhe televizionin dhe publikimin e inserteve të gazetës, përmbajtjen e mesazheve, ndërhyrjet e një firme të specializuar dhe të aktorëve të ndryshëm etj.

4.5 Mbështetja e jashtme

Shërbimet e një kompanie të specializuar të komunikimit për trajnim, të cilat do të punojnë së bashku me INSTAT, do të kontraktohen për fushatën e komunikimit dhe publicitetit. Do të kontraktohen dizenjues për të përgatitur përmbajtjen vizuale për Censin si fletëpalosje, postera, dhe grafikë informues që do të përdoren në evente, takime dhe media sociale. Gjithashtu, do të përdoren ekspertë të përfshirë në mediat sociale dhe monitorimin e medias, si dhe ekspertë lokalë me kohë të pjesshme me ekspertizën e kërkuar në fushën e komunikimit për të përgatitur zëdhënës dhe advokim të medias.

Përveç kompanisë së specializuar, aktorë të tjerë do të thirren për të luajtur rolin e tyre në fushatë, për të maksimizuar ndikimin e saj në popullatë, si ministritë, agjencitë, shoqëria civile dhe komisionet komunale. Megjithatë, ndërhyrjet e tyre do të jenë në përputhje me kushtet e përcaktuara në planin e përgjithshëm të komunikimit dhe publicitetit.

5. Menaxhimi dhe organizimi i censit

5.1 Organizimi i censit 2020

Censet e popullsisë dhe banesave janë operacionet më të mëdha statistikore në çdo vend. Në një cens, faza përgatitore përfshin krijimin e strukturës organizative, veprimtaritë hartografike, listimin e ndërtesave dhe banesave dhe grumbullimin e tyre. Pas regjistrimit, bëhet përpunimi i të dhënave, i ndjekur nga shpërndarja e rezultateve dhe analizat dhe raportet e mëtejshme, duke përfshirë një vlerësim.

Bazuar në Ligjin e rishikuar të Censit, Censi i vitit 2020 do të organizohet dhe kryhet nga Instituti Shqiptar i Statistikave (INSTAT), nën mbikëqyrjen e Komisionit Qendror të Censit dhe me mbështetjen e Komiteteve të Censit që do të themelohen në Bashki. Rolet dhe përgjegjësitë e tyre do të përcaktohen me Ligj dhe me Vendimet e Këshillit të Ministrave (shih kapitullin 3). Figura e mëposhtme tregon organizimin e planifikuar të Censit:

Figura 1: Organizimi i Censit 2020

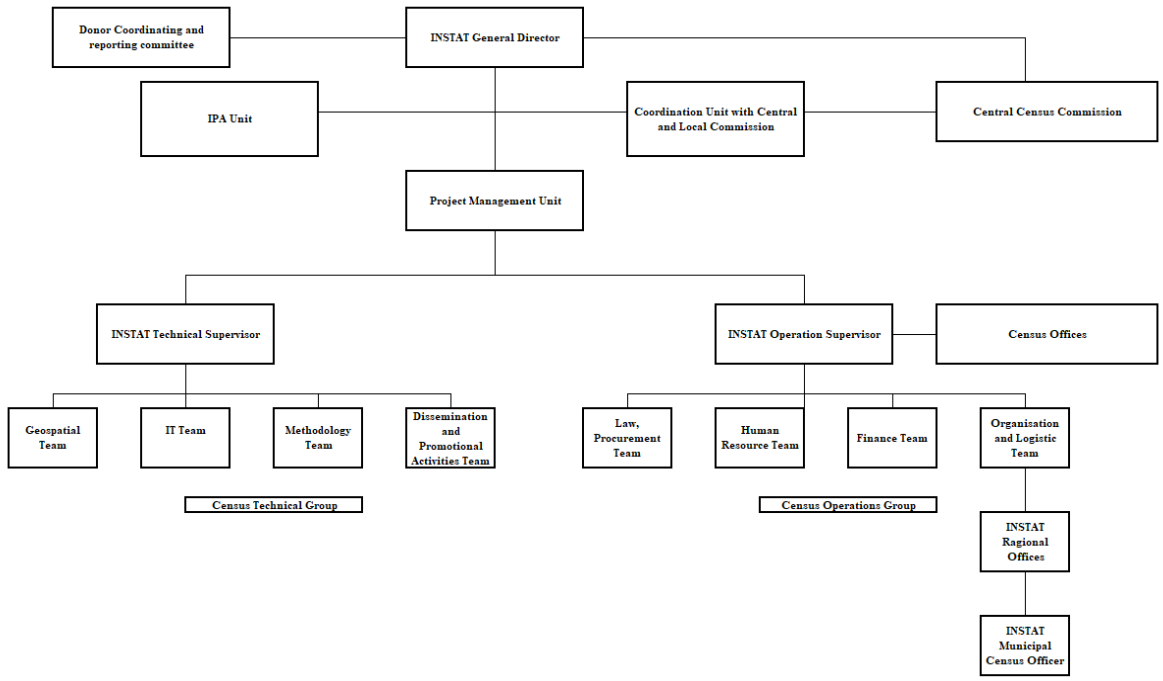

5.2 Njësia e censit pranë INSTAT

Për të siguruar që INSTAT-i mund të marrë përgjegjësinë e zbatimit me sukses të Censit të vitit 2020 dhe të menaxhojë buxhetin e tij, Censi do të organizohet si një projekt, i planifikuar në detaje dhe të zbatohet me efikasitet. Kjo kërkon një nivel të lartë të ekspertizës teknike dhe administrative. Ngritja e njësisë së dedikuar të regjistrimit në INSTAT është po aq e rëndësishme sa aftësitë profesionale të stafit të përfshirë në zbatimin e tij.

Përvoja e Censit të vitit 2011 tregon se krijimi brenda INSTAT-it të një njësie profesionale për censin e vitit 2020 është një kërkesë e domosdoshme. Për këtë qëllim, INSTAT do të rekrutojë staf të kualifikuar si në zyrat qendrore dhe në zyrat rajonale, respektivisht 26

(njëzet e gjashtë) zyrtarë financiarë dhe avokatë. Dy zyrtarë financiarë në selinë e INSTAT-it, një specialist i Ligjit dhe Prokurimit dhe dy burime njerëzore.

Aktivitetet e mëposhtme në lidhje me menaxhimin e regjistrimit do të përfshihen gjatë gjithë kohëzgjatjes së projektit të censit:

- Përcaktimi dhe zbatimi i strukturës organizative dhe të menaxhimit të censit
- Organizimi dhe mobilizimi i fondeve dhe burimeve
- Krijimi i një sistemi menaxhimi dhe raportimi për kontributet e donatorëve
- Krijimi i protokolleve të raportimit të brendshëm dhe të jashtëm të projektit
- Krijimi i monitorimit të projektit, sigurimit të cilësisë dhe kuadrit të vlerësimit
- Kryerja e menaxhimit rutinë të të gjitha aktiviteteve
- Ndërtimi i kapaciteteve institucionale dhe stafit të INSTAT-it.

5.3 Organizimi i censit nga INSTAT

Struktura organizative e INSTAT për Censin do të përfshijë:

a) *Drejtori i Përgjithshëm i INSTAT* ka përgjegjësinë e përgjithshme për Censin e vitit 2020, koordinimin me aktorët e jashtëm dhe me Parlamentin, Këshillin e Ministrave, Komisionin Qendror të Censit dhe Donatorët.
b) *Komiteti Drejtues i Censit* është organi i INSTAT-it që udhëheq planifikimin, menaxhimin dhe zbatimin e Censit. Ai siguron koordinimin dhe mbikëqyrjen e të gjitha subjekteve të përfshira në zbatimin e Censit. Komiteti Drejtues i Censit udhëhiqet nga Drejtori i Përgjithshëm i INSTAT-it dhe përbëhet nga Udhëheqësi i Ekipit, Mbikëqyrësi Teknik i INSTAT-it dhe Supervizori i Operacioneve të INSTAT-it, si dhe Drejtorët e Divizioneve të përfshira në regjistrim.
c) *Njësia IPA* është një njësi e dedikuar për programimin, zbatimin, monitorimin dhe raportimin e projekteve të financuar nga BE brenda institucionit. Do të jetë përgjegjëse për monitorimin e zbatimit teknik të granteve.
d) *Njësia e Koordinimit me Komisionin Qëndror dhe Lokal* do të asistoje ndërveprimin ndërmjet Drejtorit të Përgjithshem, Komisionit Qëndror të Censit dhe Zyrave të Censit në nivel Bashkie duke siguruar zbatimin e kërkesave të legjislacionit për Censin në lidhje me këto tre organizma, mbuluar formalizimin e mbledhjeve dhe nxjerrjen e akteve të miratuara prej tyre. Njësia do të veprojë si sekretariat për Komisionin Qëndror dhe atë Lokal të Censit.
e) Njësia e Menaxhimit të Projektit do të përbëhet nga koordinatori i projektit, koordinatori administrativ dhe koordinatori teknik. Njësia Koordinuese është përgjegjëse për menaxhimin e përgjithshëm dhe monitorimin e zbatimit të përditshëm të aktiviteteve të Censit duke siguruar përmbushjen e objektivave të përcaktuara në dokumentin e Strategjisë dhe Planifikimit të Censusit 2020. Njësia Koordinuese do të jetë përgjegjëse për përgatitjen e raporteve që i përgjigjen kërkesave të çdo donatori dhe do të jenë në bashkëpunim të ngushtë me Udhëheqësin e Ekipit.
f) *Mbikëqyrësi i Operacionit të INSTAT*-it ndihmon Udhëheqësin e Ekipit dhe ushtron drejtimin e drejtpërdrejtë të Grupit të Operacioneve të Censit dhe buxhetimin dhe kontrollin e burimeve (shih më poshtë).

g) Mbikëqyrësi Teknik i INSTAT-it ndihmon Udhëheqësin e Ekipit dhe ushtron drejtimin e drejtpërdrejtë të Grupit Teknik të Censit (shih më poshtë).

h) *Grupi Teknik i Censit* përbëhet nga:

- *Ekipi gjeohapësinor*, i ngarkuar me përgatitjen hartografike për censin, duke përfshirë përcaktimin e zonave të regjistrimit dhe harmonizimin e tyre me kufijtë administrativë lokalë, identifikimin e ndërtesave dhe vendbanimeve dhe përgatitjen e hartave për regjistrimin;

• *Ekipi i TI-së*, përgjegjës për infrastrukturën TI të censit dhe zhvillimin e aplikacioneve të TI të regjistrimit (për grumbullimin e të dhënave, mbikëqyrjen dhe monitorimin, anketimin pas regjistrimit, logjistikën, burimet njerëzore, përpunimin e të dhënave dhe shpërndarjen ...).

• *Ekipi i Metodologjisë*, përgjegjës për përmbajtjen e pyetësorit, metodologjinë dhe organizimin e mbledhjes së të dhënave, përgatitjen e manualeve të trajnimit dhe udhëzimeve, metodologjinë e përpunimit të të dhënave (kodim dhe redaktim), vlerësimin e cilësisë së të dhënave, përgatitjen e planit të tabelimit dhe analizën tematike.

• *Ekipi i Aktiviteteve të Shpërndarjes dhe Promocionit*, përgjegjës për fushatën e komunikimit të regjistrimit, si dhe zbatimin e programit të shpërndarjes.

Grupi Operacional i Censit përbëhet nga:

• *Ekipi i Ligjit dhe Prokurimit*, i ngarkuar me përgatitjen e Ligjit për Regjistrim, prokurimin e pajisjeve dhe shërbimeve të nevojshme për regjistrimin.

• *Ekipi i Financave*, i ngarkuar me përgatitjen e buxhetit të regjistrimit dhe zbatimin e tij.

• *Ekipi i Burimeve Njerëzore*, i ngarkuar me menaxhimin e burimeve njerëzore të regjistrimit (rekrutimin, përzgjedhjen, kontratat, procedurat e pagesave ...).

• *Ekipi i Organizatës dhe Logjistikës*, përgjegjës për logjistikën e regjistrimit dhe organizimin në terren të regjistrimit, në raport me zyrat rajonale të INSTAT dhe punën në terren.

Komiteti i Koordinimit dhe Raportimit të Donatorëve do të themelohet për të menaxhuar lidhjen me donatorët, për t'i informuar ata për përgatitjen dhe zbatimin e projektit të censit dhe për të rishikuar raportet e zbatimit. Sekretariati i Komitetit do të sigurohet nga Njësia e Menaxhimit të Projektit për përgatitjen e raporteve që i përgjigjen kërkesave të çdo donatori.

5.4 Menaxhimi i projektit dhe mjetet e monitorimit

Projekti i Censit do të zhvillohet sipas metodës së menaxhimit të projektit. Një orar i përgjithshëm do të zhvillohet me tre nivele detajesh: fazat, aktivitetet, detyrat, njësia përgjegjëse dhe KPI. Rezultatet do të identifikohen qartë. Hapat e rëndësishëm të projektit do të identifikohen si pika të rëndësishme.

Orari dhe buxheti do të dokumentohen qartë dhe do të rishikohen dhe azhurnohen rregullisht nga Njësia e Regjistrimit të INSTAT-it dhe Komiteti Drejtues. Dokumentacioni i projektit do të menaxhohet në një depo qendrore, duke përdorur një sistem versionimi. Raportet e rregullta të aktivitetit do të prodhohen nga njësitë teknike dhe nga Udhëheqësi i

Ekipit për Komitetin Drejtues të Regjistrimit, Komisionin Qendror të Censit dhe Komitetin e Koordinimit dhe Raportimit të Donatorëve.

6. Metodologjia e censit 2020

6.1 Parimet metodologjike

"Censi i popullsisë" është operacioni që prodhon në intervale të rregullta numërimin zyrtar të popullsisë në territorin e vendit dhe në nën-territoret e saj më të vogla gjeografike së bashku me informacionin për një numër të caktuar të karakteristikave demografike dhe sociale të popullsisë së përgjithshme. Për të planifikuar dhe zbatuar politikat e zhvillimit ekonomik dhe social, aktivitetet administrative ose kërkimet shkencore, është e nevojshme të kemi të dhëna të besueshme dhe të detajuara mbi madhësinë, shpërndarjen dhe përbërjen e popullatës.

Përderisa Censi është vendimtar për shpërndarjen e burimeve dhe planifikimin, sepse ai kryhet vetëm çdo dhjetë vjet, metoda të tjera janë të nevojshme për planifikimin në vitet ndërhyrëse. Vlerësimet e popullsisë prodhohen çdo vit për të lejuar planifikimin kombëtar dhe lokal dhe puna ka filluar të krijojë kushtet për të lëvizur drejt censit të bazuar në regjistër duke rritur përdorimin e të dhënave administrative.

Metodologjia e Censit bazohet në Rekomandimet për Censin e Popullsisë dhe Banesave 2020 të miratuara nga Konferenca e Statistikantëve Europian dhe në përputhje me Rregulloren e BE-së 2017/543 të datës 22 mars 2017 që përcakton rregullat për zbatimin e Rregullores (KE) nr. 763/2008 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit mbi censet e popullsisë dhe banesave në lidhje me specifikimet teknike të temave dhe ndarjeve të tyre.

Censi 2020 do të ndjekë parimet e përcaktuara në rekomandimet ndërkombëtare të përmendura më lart:

- Numërimin individual
- Njëkohshmërinë
- Universalitetin
- Të dhënat e zonave të vogla.

Për Censin e vitit 2020, INSTAT do të përdorë regjistrimin tradicional derë më derë përmes intervistave me pyetësorët. Sidoqoftë, intervistuesit nuk do të përdorin pyetësorët e printuar (si në Censet e vitit 2001 dhe 2011), por pyetësorët elektronikë në tableta (shih kapitullin 9 për mjedisin e TI-së dhe infrastrukturën e propozuar).

6.1.1 Përgatitja për censin me regjistër

Censi i vitit 2020 do të ofrojë hapat bazë drejt një regjistri ndërtimi dhe banesash. Një regjistër i tillë do të jetë edhe baza për regjistrin e popullsisë dhe strehimit në të ardhmen. Megjithatë, regjistri i popullsisë dhe strehimit do të jetë pjesë e projektit SALSTAT për të krijuar elementët bazë duke përdorur infrastrukturën operative të Censit dhe elementët e planifikuar për regjistrin e ndërtesave dhe banesave. Për këtë, sistemi i adresave dhe regjistri i popullsisë i ngritur nga Zyra e Gjendjes Civile janë referenca thelbësore. Cilësia e informacionit të tyre do të vlerësohet gjatë aktiviteteve pilot të Censit.

Për më tepër, legjislacioni i regjistrimit duhet të përshtatet për të lejuar lidhjen e mundshme me regjistrat ekzistues për të shkuar drejt një regjistri të popullsisë dhe familjes. Mundësia e përdorimit të mëtejshëm dhe lidhja e mundshme e të dhënave të mbledhura të Censit me të dhënat administrative për ndërtimin e regjistrave të tillë është një parakusht për të cilin shumë përpjekje duhet të jenë të dedikuara për të siguruar suksesin e procesit.

Ndërsa njihen përparësitë e një regjistri të bazuar në cens (kostot e reduktuara dhe më pak ngarkesë për përgjegjëse) ekzistojnë disa kushte për vendosjen e saj dhe mund të nevojitet kohë për të futur qasjen e regjistrit në më shumë hapa. Një tentativë për shfrytëzimin e kombinimit të mënyrës së përdorimit për procesin e regjistrimit në terren, lista e adresave dhe regjistrat e gjendjes civile do të testohen gjatë fazës së zbatimit të Censusit 2020, ndërkohë që kushtet për zhvillimin e regjistrimit të popullsisë bazuar në regjistra kërkojnë një strategji të pavarur për t'u zhvilluar.

Procesi i lëvizjes drejt një qasjeje të bazuar në regjistra merr kohë dhe mund të arrihet në disa hapa. Elementet e para të të dhënave që do të merren nga regjistrat mund të jenë adresat dhe elementët bazë të të dhënave demografike nga të dhënat e regjistrimit civil. Me rritjen e të dhënave administrative nga hapat e ardhshëm, duke përfshirë të dhënat nga regjistrat e tjerë: punësimi, arsimi, etj, është e domosdoshme të kemi një regjistër të kualitetit të lartë të popullsisë dhe një sistem numrash të identifikimit të përbashkët përpara përpjekjes për të lidhur të dhëna nga burime administrativetë ndryshme. Përditësimi i vazhdueshëm i regjistrave së bashku me komunikimin midis sistemeve të regjistrit duhet të jetë efektiv.

Kushti tjetër që duhet përmbushur është se regjistrat themelore që duhet të përdoren për një census të popullsisë si regjistri i popullsisë dhe / ose regjistri i ndërtesave dhe banesave mund të sigurojnë mbulim të plotë dhe të gjitha njësitë statistikore duhet të lidhen me njëri-tjetrin me anë të sistemeve të identifikimit. Për shembull, duhet të ketë kapacitet për t'i lidhur personat me njësitë e banimit shtëpiak dhe banesat dhe ndërtesat në të cilat ata jetojnë dhe të lidhë personat e punësuar me punëdhënësit e tyre. Punëdhënësit dhe ndërtesat gjithashtu duhet të lidhen për të përcaktuar vendin e punës. Në mënyrë të ngjashme, të gjitha njësitë duhet të vendosen gjeografikisht duke përdorur kodet e zonës lokale ose koordinatat e hartës.

Një faktor kryesor që lehtëson përdorimin statistikor të të dhënave të të dhënave administrative është aplikimi i sistemeve të unifikuara të identifikimit nëpërmjet burimeve të ndryshme. Lidhja e të dhënave duhet të ndodhë në nivelin individual. Përkufizimet e elementeve të të dhënave në burimet administrative duhet të jenë të njëjta si në census, ose ato duhet të jenë të transformueshme për të përmbushur përkufizimet e regjistrimit. Gjithashtu është thelbësore që të harmonizohen konceptet dhe përkufizimet midis regjistrave. Për të siguruar këtë, vlerësimet e cilësisë duhet të kryhen në mënyrë periodike.

Në fund, për të siguruar të gjithë procesin, legjislacioni kombëtar duhet të sigurojë bazën për përdorimin e burimeve të të dhënave administrative për qëllime statistikore. Ky legjislacion duhet t'i japë kompetenca NSI-së për të përdorur në të dhënat administrative në nivel njësie me të dhënat e identifikimit dhe për t'i lidhur ato për qëllime statistikore. Për më tepër, legjislacioni i duhur duhet të sigurojë nivele të mjaftueshme të mbrojtjes së të dhënave. Pastaj, është gjithashtu e rëndësishme që publiku i gjerë të vlerësojë dhe kuptojë përfitimet

e përdorimit të burimeve të regjistrit për qëllime statistikore dhe se ka pranim të gjerë publik të përdorimit të këtyre të dhënave administrative për qëllime të prodhimit statistikor.

6.2 Modalitetet dhe tipi i regjistrimit

6.2.1 Vendbanimi i zakonshëm

Popullsia do të llogaritet në bazë të vendbanimit të tyre të zakonshëm ose në një banesë individuale ose në lagjet kolektive të banimit. 'Popullsia rezidente' është, sipas përcaktimit ndërkombëtar, e përbërë nga ata persona që kanë vendbanimin e tyre të zakonshëm në vend në kohën e referimit të regjistrimit dhe kanë jetuar ose kanë ndërmend të jetojnë atje për një periudhë të vazhdueshme prej së paku 12 muajsh . Një 'periudhë e vazhdueshme kohore' do të thotë se mungesat (nga vendi i vendbanimit të zakonshëm), kohëzgjatja e të cilave është më e shkurtër se 12 muaj nuk ndikojnë në vendin e banimit të zakonshëm. Të njëjtat kritere zbatohen për çdo ndarje territoriale përkatëse (duke qenë vendi i banimit të zakonshëm) brenda vendit.

6.2.2 Popullata që do të regjistrohet

Të gjithë personat, me shtetësi shqiptare ose të huaj dhe personat pa shtetësi, por duke përjashtuar personelin diplomatik të huaj të akreditуar në Shqipëri, të cilët në momentin e regjistrimit janë brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, do të jenë të detyruar të japin informacionin e kërkuar në censin e popullsisë dhe strehimit pyetësorët e regjistrimit. Kjo do të përfshijë rezidentët e zakonshëm dhe jorezidentët të cilët janë përkohësisht të pranishëm në Shqipëri në momentin e regjistrimit

6.2.3 Data e referencës dhe kohëzgjatja e regjistrimit

Data e referencës së regjistrimit, e cila është gjithashtu data e fillimit të numërimit, do të jetë 1 tetor 2020, në orën 0. Mbledhja e të dhënave do të zgjasë gjashtë (6) javë. Megjithatë, mund të konsiderohet një periudhë prej dy (2) javësh shtesë, në rast të problemeve të papritura ose vështirësive për të hyrë në zonat më të largëta.

6.2.4 Tipi I mbledhjes së të dhënave

Metoda kryesore e përdorur për mbledhjen e të dhënave do të jetë intervista direkte. Prandaj, anketuesit e trajnuar më parë do të intervistojnë, për çdo familje, anëtarët e rritur, ose të paktën një anëtar i rritur që mund të japë përgjigje për të gjithë anëtarët e familjes. Për familjet kolektive, ata do të llogarisin të gjithë banorët e zakonshëm, qoftë drejtpërdrejt ose nëpërmjet menaxhimit të institucionit.

6.2.5 Të anketuarit

I anketuari i përshtatshëm është çdo person i cili është të paktën 15 vjeç dhe që banon në familje dhe mund të japë përgjigje të sakta për pyetjet e bëra nga regjistruesi. Përgjigjet do të kërkohen sa më shumë që të jetë e mundur nga individët e pranishëm në familje në kohën e intervistës për veten e tyre.

6.2.6 Modaliteti i intervistës

Intervista do të jetë e drejtpërdrejtë, që do të thotë se regjistruesi, duke përdorur një tablet (pajisje që mbahet në dorë) që përmban aplikimin e pyetësorit, do të takojë të anketuarit ballë për ballë për t'u bërë atyre pyetje rreth secilit anëtar të familjes. Përgjigjet do të futen në tabletë bazuar në një rendi të paracaktuar brenda aplikacionit.

6.2.7 Adminsitrimi i pyetësorëve

Regjistruesi do të përdorë majë shkruese dhe / ose tastierën e ekranit me prekje të tabletës për të përfshirë të gjitha të dhënat në domenet përkatëse. Listat e zgjedhjeve dhe menutë do të instalohen për të lehtësuar punën e regjistruesve. Kontrolli dhe parametrat cilësorë të integruar të tabletit duhet të garantojnë konsistencën dhe besueshmërinë e informacionit të mbledhur. Përveç kësaj, çdo banesë dhe vendbanim i numëruar do të geokodohet nga ndërtesa (ose ndërtesa kryesore për banesat) për të mbledhur vendet e tyre përmes pajisjeve GPS të tabletave. Geokodimi do të mbështetet nga specialistët e mbështetjes GIS të vendosur në secilën bashki gjatë regjistrimit. Sapo të regjistrohet në tablet, të dhënat do të transferohen sa më shpejt të jetë e mundur direkt në bazën qendrore të të dhënave për kontroll dhe validim.

Përdorimi i tabletit paraqet avantazhet e mëposhtme për operacionin e censit:

(a) Kontrollet e validimit të përfshira në pyetësor;
(b) Drejtimi i automatizuar që çon në një progres më të saktë dhe më të shpejtë nëpërmjet pyetësorit;
(c) Kodifikimi i automatizuar duke siguruar opsione përgjigjeje, të tilla si menytë e lëshimit;
(d) Përshtatja e pyetjeve, duke përfshirë mundësinë e administrimit të pyetësorit në gjuhë të ndryshme;
(e) Reduktuim i gabimeve në futjen e të dhënave;
(f) Zvogëlimi i kohës për shkak të shtypjes së fazës së kapjes së të dhënave dhe reduktimit të fazës së redaktimit dhe imputimit. Të dhënat mund të shpërndahen dhe të analizohen më shpejt.
(g) Reduktimi i kostos për shkak të eliminimit të kostos së printimit, dërgimit dhe ruajtjes së pyetësorëve të letrës dhe shtypjes së fazës së kapjes së të dhënave. Megjithatë, rritja e kostove të pajisjeve mund të balancojë kursimet;
(h) Numri i reduktuar i formave të palidhura;
(i) përmirësimi i menaxhimit të fushës dhe kontrollit të mbulimit për shkak të monitorimit dhe kontrollit në kohë reale;
(j) Lehtësia e trajtimit;
(k) Perceptimi pozitiv i të anketuarve që mund të tregojnë një qëndrim më pozitiv dhe bashkëpunues ndaj regjistrimit përmes përdorimit të teknologjisë së përditësuar.

Kontrollorët dhe regjistruesit do të trajnohen për trajtimin e tabletave, masterizimin e aplikacionit CAPI dhe përdorimin e kontrolleve të konsistencës së brendshme të përfshirë në aplikacion.

6.2.8 Popullata në institucione

Një listë e institucioneve që do të akomodojnë popullatën do të nxirret paraprakisht në regjistrimin e censit me mbështetjen e komisioneve bashkiake.

6.3 Përmbajtja e pyetësorëve

Përmbajtja e pyetësorit të Censit do të hartohet duke marrë parasysh prioritetet kombëtare, temat e përcaktuara nga BE, krahasueshmërinë me regjistrimet e regjistruara paraprake dhe të ardhshme dhe duke siguruar efikasitet operacional me kosto të arsyeshme.

Një kriter i rëndësishëm për të vendosur për përfshirjen e një teme në census do të jetë përdorimi i saj i një niveli të vogël gjeografik. Temat që përdoren vetëm në nivel kombëtar ose rajonal mund të hulumtohen më mirë në një studim të mostrës.

Megjithatë, pyetësori do të pasqyrojë tema që konsiderohen relevante për prioritetet kombëtare si Qëllimet e Zhvillimit të Qëndrueshëm sa herë që nuk janë të mundshme të përcaktohen përmes burimeve të tjera të studimit ose të administratës ose kur treguesit e ofruar mund të jenë bazë për hetime të mëtejshme në të ardhmen.

Njësitë statistikore dhe variablat për të cilat INSTAT planifikon të përdorë të dhëna regjistri ose administrative për përditësimin e statistikave të censit, duhet të përcaktohen në një mënyrë që është në përputhje me ato burime të tjera dhe lejon harmonizimin mes tyre.

Një draft i parë i temave dhe pyetjeve do të përgatitet nga INSTAT në maj 2018 për t'u diskutuar gjatë pesë konsultimeve të palëve të interesuara nën ombrellën e Këshillit të Statistikave.

Pyetësori do të mbulojë katër nivele të njësive statistikore: individët, familjet, banesat dhe ndërtesat dhe do të mbledhë informacionin që lidhet me këto tema kryesore:
- Vendndodhja;
- Karakteristikat e ndërtesës dhe të banesës;
- Karakteristikat e familjes;
- Ish anëtarët e familjes që jetojnë jashtë vendit;
- Karakteristikat e përgjithshme të individit;
- Migracioni;
- Arsimi;
- Aktiviteti ekonomik.

Pyetësori do të jetë i disponueshëm në gjuhët shqipe dhe në gjuhët e tjera të pakicave, siç parashikohet nga Kushtetuta dhe gjuhët kryesore të huaja në përdorim në vend. Versionet më të lehta të pyetësorit mund të përdoren për popullata specifike (familjet kolektive, të pastrehët).

Pyetësori do të testohet në terren para censit pilot, për të vlerësuar kuptimin e pyetjeve nga popullata si dhe kohëzgjatjen e intervistës. Formulimi dhe lista e pyetjeve do të shqyrtohen pas testeve.

6.4 Sensitiviteti ndaj gjinisë

Është e rëndësishme që censi të jetë senitiv ndaj gjinive në mënyrë që të pasqyrojë me të vërtetë pozitën e burrave dhe grave në shoqëri. Është e rëndësishme të sqarojmë se censi nuk mund të konsiderohet pa gjini vetëm për shkak se mbledh dhe publikon të dhëna për

meshkujt dhe femrat. Sigurimi i të dhënave të ndara sipas gjinisë është një hap i parë i rëndësishëm drejt analizimit të çështjeve gjinore, por jo domosdoshmërisht të mjaftueshme për analizën gjinore.

Për të siguruar një census pa paragjykime gjinore, është e rëndësishme që INSTAT-i dhe Komisioni Qendror i Regjistrimit të tregojnë angazhimin e tyre. Në këtë drejtim, aktivitetet e mëposhtme do të kryhen para dhe gjatë Censit 2020:

• Të trajnojë ekipin e censit të INSTAT-it dhe stafin e Censit për çështjet gjinore në Census;
• Të përfshijë organizata që merren me çështjet gjinore në konsultimet e pyetësorit të censit;
• Promovojë dhe nxisë rekrutimin e anketuesve, kontrollorëve dhe mbikëqyrësve grave në aktivitetet në terren;
• Të përfshijnë në fushatën e komunikimit aspektet gjinore të censit dhe të synojnë organizatat e grave.
• Reflektojë çështjet gjinore në programin e tabulateve, analizën e të dhënave dhe shpërndarjen.

6.5 Dokumentet teknike

Një seri dokumentesh që lidhen me organizimin, pyetësorët, numërimin në terren, logjistikën, verifikimin dhe validimin e të dhënave, kodifikimin dhe imputimin, tabelimin, analizën dhe publikimin do të prodhohen.

Dokumentet do të japin informacion mbi hapat e ndryshëm të operacionit dhe do të japin një ide gjithëpërfshirëse mbi fushëveprimin e detyrave të planifikuara dhe strategjive të miratuara. Dokumentet e tjera do të japin udhëzime për regjistruesit, kontrollorët dhe mbikëqyrësit e tyre për të arritur një kuptim të harmonizuar dhe zbatimin e operacioneve të regjistrimit.

Dokumentet teknike të rëndësishme për t'u përgatitur përfshijnë:
• Manualin e udhëzimeve për zyrat rajonale
• Manualin ei udhëzimeve për mbikëqyrësit
• Manualin ei udhëzimeve për Komisionet Bashkiake të Regjistrimit
• Manualin e udhëzimeve për zyrtarët mbështetës të TI
• Manualin e udhëzimeve për zyrtarët mbështetës të GIS
• Manualet e udhëzimeve për regjistruesit dhe kontrollorët.

Manualet e udhëzimeve për stafin e terrenit nuk do të shtypen por instalohen në tableta: së pari, si një dokument i pavarur në formatin pdf, dhe së dyti në ndihmën kontekstuale të aplikacioneve. Për shembull, aplikacioni i pyetësorit do të përfshijë për çdo ekran pyetje një ikonë me një pikëpyetje për të hapur një dritare me udhëzimet përkatëse dhe informacionin që lidhet me pyetjen (shih kapitullin 9).

6.6 Testet dhe Censi Pilot

Është e rëndësishme të kryhen teste të ndryshme dhe aktivitete në terren para se të bëhet censi i regjistrimit, për të qenë i suksesshëm operacioni. Është planifikuar sa më poshtë:

6.6.1 Testet

Instrumentet dhe mjetet teknike do të testohen në mënyrë sistematike në terren për të patur një tregues fillestar të administrimit dhe vështirësive në plotësimin e pyetësorëve, si dhe vështirësitë lidhur me interpretimin e manualeve të udhëzimeve dhe procedurave të CAPI (shih kapitullin 9).

Metodologjia konsiston në administrimin e pyetësorit ose një pjese të tij për të intervistuarit e mundshëm nga shtresa të ndryshme shoqërore. Kjo do të synojë:

- Vlerësimin e nivelit të kuptimit të pyetësorit nga ana e intervistuesit dhe të intervistuarit;
- Identifikimin e çdo pyetjeje të formuluar keq dhe testimin ei zbatueshmërisë së pyetësorit;
- Identifikimin e problemeve me të cilat anketuesi mund të hasë në terren gjatë regjistrimit;
- Matjen e efektivitetit të administrimit të pyetësorëve dhe plotësimin e tyre në terren.

6.6.2 Censi pilot

Censi pilot është një test gjithëpërfshirës i të gjitha procedurave të censit. Karakteristikat thelbësore të një censi pilot janë mbulimi i një ose më shumë ndarjeve administrative të konsiderueshme dhe ekzekutimi i fazave përgatitore, të regjistrimit dhe përpunimit të regjistrimit, me anë të të cilave ai teston përshtatshmërinë e të gjithë planit të censit dhe të organizimit të censit. Për t'i shërbyer më mirë këtij qëllimi, kushtet në censin pilot duhet të jenë sa më afër të jetë e mundur me ata që do të jenë të pranishëm gjatë numërimit aktual. Për këtë arsye, rekomandohet që një census pilot të bëhet një vit para censit të planifikuar, në përputhje me modelet e pritshme sezonale të klimës dhe kushteve[5].

Qëllimi kryesor i Censit Pilot është që të provojë në kushte reale hartografinë, metodologjinë, strukturën organizative, sistemin CAPI, planifikimin logjistik dhe ndërveprimin midis të gjitha burimeve të planifikuara për t'u angazhuar në vetë regjistrimin aktual. Objektivat e drejtpërdrejta të Censit Pilot janë të:

- kontrollojë efektivitetin e strukturës organizative;
- kontrollojë saktësinë e planifikimit dhe materialit mbështetës logjistik;
- të kryejë një test përfundimtar të pyetësorit në një shkallë të madhe, veçanërisht të testojë qartësinë e pyetjeve dhe mënyrën se si janë plotësuar;
- të vërtetojë qartësinë dhe gjithëpërfshirjen e udhëzimeve të stafit në terren;
- të vërtetojë trajtimin e aplikacionit për grumbullimin e të dhënave CAPI, duke përfshirë përdorimin e funksioneve të ndihmës;
- të verifikojë përdorimin e aplikacioneve të regjistruesve, kontrollorëve dhe mbikëqyrësve;
- të verifikojë efektivitetin dhe efikasitetin e procedurave të transmetimit të të dhënave në bazën qendrore të të dhënave;

[5] Parimet dhe Rekomandimet për Censin e Popullsisë dhe Banesave, Revizioni 3, f.106, Kombet e Bashkuara, Nju Jork, 2015

• të verifikojë efikasitetin e përzgjedhjes së stafit në terren dhe metodën e rekrutimit;
• të verifikojë efikasitetin e trajnimit të personelit në terren;
• të verifikojë bashkëveprimin midis të gjitha njësive dhe niveleve të përfshira në regjistrim;

• të verifikojë qarkullimn e informacionit ndërmjet të gjitha niveleve;
• në një fazë të mëvonshme, të verifikojë dhe konsolidojë programin e përpunimit të të dhënave duke përdorur të dhënat e Censit Pilot.

Censi Pilot do të mbahet në tetor 2019 në një mostër prej 100 zonash regjistrimi, që përfaqësojnë rreth 12,500 familje dhe një institucion kolektiv. Procesi i censit do të përfundojë brenda 3 javëve.

Zonat do të përzgjidhen për të përfaqësuar diversitetin e kushteve socio-ekonomike dhe gjeografike të popullsisë në vend, duke siguruar një minimum prej 5 zonash të censit në secilën bashki të zgjedhur, për të vëzhguar menaxhimin dhe mbikëqyrjen e operimit në terren në situata reale.

Instrumentet e vlerësimit të Censit Pilot do të zhvillohen për të përfshirë treguesit e performancës në lidhje me planifikimin, menaxhimin e operacioneve në terren dhe treguesit që lidhen me cilësinë dhe efikasitetin e pyetësorëve, performancën e tabletëve si vegla pune, qëndrueshmërinë e tyre në terren, transmetimin e të dhënave etj. Rezultatet e Censit Pilot do të analizohen me kujdes nga INSTAT për të përcaktuar ndryshimet e mundshme për kryerjen e suksesshme të Censit të Përgjithshëm.

6.7 Garantimi i cilësisë

Produkti i çdo censi të popullsisë dhe banesave është informacion statistikor dhe besimi në cilësinë e këtij informacioni është kritik. Prandaj, menaxhimi i cilësisë duhet të luajë një rol qendror brenda censit të çdo vendi. Një program i menaxhimit të cilësisë është një element thelbësor në programin e përgjithshëm të censit dhe duhet të prekë të gjitha fazat dhe aktivitetet e censit. Qëllimi kryesor është të ndërtohet në mënyrë sistematike në cilësi që nga fillimi përmes aplikimit të shëndoshë të njohurive dhe ekspertizës nga punonjësit në shumë nivele, dhe nëpërmjet proceseve të përcaktuara të sigurimit të cilësisë dhe rishikimeve. Do të përfshijë gjithashtu komponente reaktive për të zbuluar gabime në mënyrë që të ndërmerren veprime korrigjuese gjatë operacioneve të censit. Pa një program të tillë, të dhënat e censit mund të përmbajnë gabime, të cilat mund të pakësojnë dobishmërinë e rezultateve. Nëse të dhënat janë të cilësisë së dobët, atëherë vendimet e bazuara në këto të dhëna mund të çojnë në gabime të kushtueshme. Përfundimisht besueshmëria e gjithë censit mund të vihet në pikëpyetje.

Siç rekomandohet ndëkombëtarisht[6], INSTAT do të zhvillojë një program për sigurimin dhe përmirësimin e cilësisë për të matur cilësinë në secilën fazë të censit. Sistemi i sigurimit dhe përmirësimit të cilësisë do të zhvillohet si pjesë e programit të përgjithshëm të censit dhe do të integrohet me planet, oraret dhe procedurat e tjera të regjistrimit. Sistemi do të vendoset

[6] Konferenca e Statistikanteve Europiane, Rekomandimet për Censet e Popullsisë dhe Banesave 2020, Kombet e Bashkuara, Nju Jork dhe Gjenevë, 2015

në të gjitha fazat e operacioneve të censit, duke përfshirë planifikimin, para-regjistrimin, numërimin, rrjedhjen e të dhënave, kodimin, redaktimin, tabelimin, analizën dhe shpërndarjen e të dhënave.

Cilësia duhet të kuptohet si një koncept shumëdimensional, duke përfshirë dimensionet e mëposhtme:

(a) Rëndësia: kuptohet si shkalla në të cilën statistikat plotësojnë nevojat e përdoruesve;
(b) Saktësia: shkalla në të cilën të dhënat vlerësojnë saktë ose përshkruajnë sasitë ose karakteristikat që censi ishte hartuar për të matur;
(c) Krahasueshmëria: shkalla në të cilën statistikat janë të krahasueshme në hapësirë dhe kohë;
(d) Koherenca: shkalla në të cilën informacioni i censit mund të sillet me sukses së bashku me informacionin statistikor nga burime të tjera të të dhënave (përfshirë regjistrat) brenda një kuadri të gjerë konceptual dhe me kalimin e kohës.
(e) Njëkohshmëria: koha e kaluar midis datës së referencës dhe nxjerrjes së të dhënave;
(f) Disponueshmëria: disponueshmëria e informacionit dhe përshtatshmëria e formularit në të cilin informacioni është i disponueshëm.

Plani i sigurimit të cilësisë do të përcaktojë masat e sigurimit të cilësisë për të siguruar secilën nga dimensionet e cilësisë. Një draft plan është përfshirë në Aneksin 1.

6.7.1 Menaxhimi i riskut

Praktikat e mira të menaxhimit të rrezikut ulin probabilitetin ose pasojat negative të ngjarjeve të padëshirueshme që mund të shkaktojnë vonesa, të rrisin kostot ose të kompromentojnë arritjen e objektivave.

Menaxhimi i riskut kërkon identifikimin e risqeve të mundshme, përcaktimin e probabilitetit të shfaqjes së tyre dhe vlerësimin e ndikimeve të mundshme në një projekt. Kombinimi i probabilitetit të ndodhjes dhe impakteve të mundshme lejon që rreziqet të klasifikohen sipas rëndësisë së tyre. Një risk që ka një probabilitet të ulët të ndodhjes dhe ka ndikime të kufizuara do të klasifikohet si i vogël, ndërsa një risk me probabilitet të lartë të shfaqjes dhe ndikimeve të larta do të konsiderohet i madh. Një ose më shumë veprime parandaluese ose korrigjuese duhet të përcaktohen për çdo risk të identifikuar.

Një plan i menaxhimit të riskut do të zhvillohet për projektin e Censit dhe do të rishikohet dhe përditësohet gjatë çdo faze të zbatimit të politikave. Një ekspert kombëtar do të kontraktohet për të mbështetur përgatitjen e menaxhimit të riskut dhe planifikimin e detajuar të veprimit.

6.8 Anketimi pas censit (PES)

6.8.1 Objektivat

Mbledhja e informacionit në lidhje me strehimin dhe popullsinë aktualisht është më mirë e kontrolluar falë progresit teknologjik. Megjithatë, gabimet sasiore dhe cilësore janë ende të regjistruara në operacionet e censit të popullsisë. Gabimet më të rëndësishme sasiore janë

ato që lidhen me mbulimin. Këto janë gabime në mungesë, ku nuk janë numëruar të gjitha njësitë e popullsisë dhe banesave. Gabime të tjera mund të lidhen me regjistrimin për shkak të dyfishimeve eventuale dhe numërimit të dyfishtë. Këto gabime mund të lindin për shkak të problemeve në nivelin e hartimit të operacionit, zbatimit të fazave përgatitore ose punës në terren gjatë regjistrimit të censit. Për të vlerësuar madhësinë e këtyre gabimeve, një sondazh pas regjistrimit do të kryhet menjëherë pas numërimit.

Anketa e Pas Numërimit (PES) është një operacion i pavarur. Krahasuar me Censin, PES ofron mundësinë për të llogaritur nivelin e besueshmërisë ose cilësinë e të dhënave të mbledhura, duke përdorur një model statistikor.

Rezultatet e PES do të bëjnë të mundur vlerësimin e mbulimit të popullsisë në Census në nivel kombëtar dhe ndoshta në nivel urban dhe rural dhe në cilësinë e disa karakteristikave të përzgjedhura të popullsisë. Objektivat specifike të Anketës Pas Numërimit janë:

- Vlerësimi sasior i mbulimit të censit;
- Vlerësimi i cilësisë së karakteristikave të zgjedhura të matura në Census;
- Mbledhja e informacionit mbi burimet e gabimeve gjatë regjistrimit;
- Të shërbejë si bazë për të përmirësuar cilësinë e të dhënave në regjistrimet e ardhshme;
- Të shërbejë si bazë për vlerësimin e faktorëve të korrigjimit, p.sh. për të përmirësuar parashikimet demografike dhe vlerësimet e popullsisë nëpërmjet censusit.

6.8.2 Metodologjia e PES

PES është një studim i tillë që do të mbulojë një numër të kufizuar, por përfaqësues të familjeve të vendosura në EA-të e përzgjedhur rastësisht në territorin kombëtar. Mostra do të rregullohet paraprakisht duke marrë parasysh zonat e ndryshme gjeografike dhe administrative të vendit për të siguruar rezultate të rëndësishme në nivel kombëtar dhe ndoshta në nivel urban / rural. Gjeografia e censit do të përdoret si një kornizë e mostrimit për përzgjedhjen.

Teknikat e numërimit do të ndjekin ato të Censit, për të garantuar krahasueshmërinë e të dhënave nga dy operacionet. Ashtu si në Census, popullsia do të llogaritet bazuar në vendbanimin e saj të zakonshëm.

Metoda e mbledhjes së të dhënave është intervista direkte. Intervistuesit e trajnuar paraprakisht do të vizitojnë familjet rezidente në zonën e tyre të caktuar për t'u bërë pyetjeve të planifikuara të anketuarve. Përgjigjet do të regjistrohen në tabletë në pyetësorët e zhvilluar për këtë qëllim.

PES do të fillojë dy javë pas përfundimit të censit të përgjithshëm të regjistrimit dhe do të zgjasë tre javë. Një intervistues do të mbulojë të gjitha familjet që banojnë në EA të tij / saj të caktuar.

Është paraparë një PES pilot menjëherë pas censt pilot, me qëllim të testimit të mbulimit të censit pilot. PES pilot do të përfshijë 10 EAs të përzgjedhura rastësisht, të shtresuara sipas klasifikimit të tyre si urban ose rural.

6.8.3 Plani i anketimit

PES i Censit 2011 përfshiu 105 zona numërimi të zgjedhura rastësisht, të shtresuara sipas klasifikimit të tyre si urban ose rural. Madhësia e mostrës lejoi prodhimin e vlerësimeve të mbulimit të censit në nivel kombëtar dhe urban / rural.

Për të siguruar pavarësinë e plotë midis censit dhe PES, mostra do të nxirret vetëm pas përfundimit të Censit të vitit 2020.

6.8.4 Stafi në terren

Për të siguruar përzgjedhjen e duhur, intervistuesit dhe mbikëqyrësit e PES do të përzgjidhen midis stafit në terren të Censit të vitit 2020, por do të punojnë në një fushë tjetër nga ajo që ishin caktuar në Census.

Mbikëqyrja e PES në terren do të bëhet në dy nivele. Niveli i parë përfshin teknikë dhe drejtues të Zyrave të INSTAT.

Niveli i dytë është mbikëqyrësi në terren. Detyrat kryesore të tij / saj janë:
- Koordinimi i aktiviteteve të mbledhjes së të dhënave në QR të përzgjedhur;
- Kontrolli dhe mbikëqyrja e punës së intervistuesve;
- Menaxhimi i materialit që i ofrohet ekipit të tij / saj në terren;
- Kontrolli të dhënave të mbledhura dhe transmetimi i tyre në bazën qendrore të të dhënave.

Specialistët e mbështetjes së IT do të ndihmojnë intervistuesit dhe mbikëqyrësit

6.8.5 Përdorimi i të dhënave

Për të vlerësuar shkallën e mbulimit të Censit, të dhënat e familjeve dhe të banimit nga Censi dhe PES do të përputhen për EA-të korresponduese dhe krahasohen, duke përdorur modelin e vlerësimit të sistemit të dyfishtë[7]. Në një fazë të dytë, për familjet e krahasuara, përgjigjet ndaj një përzgjedhjeje pyetjesh do të krahasohen me vlerësimin e saktësisë së përgjigjeve (gabimet e përmbajtjes).

Procedura e përputhjes do të kryhet në mënyrë elektronike, duke krahasuar të dhënat e mbledhura nga Censi dhe PES. Rastet e papërpuethshmërisë do të zgjidhen manualisht, duke përdorur një aplikacion vizualizimi. Mundësia për të përdorur përputhjen e mundshme do të merret parasysh.

Një raport do të përgatitet nga INSTAT për të paraqitur metodologjinë e përdorur, zbatimin dhe rezultatet në drejtim të treguesve të saktësisë së mbulimit dhe përmbajtjes së Censit 2020.

7. Hartëzimi dhe informacioni gjeohapsinor

[7] Shihni për shembull: Divizioni i Statistikave të Kombeve të Bashkuara, Sondazhet pas Censit, Udhëzimet Operacionale, Raporti Teknik, Nju Jork,2010

7.1 Rëndësia ndër-sektoriale e të dhënave gjeohapsinore

Siç deklarohet në "Rekomandimet pë Censin e Popullsisë dhe Banesave 2020 të Konferencë Konferencës të Staticienëve Europianë"[8] dhe në "Parimet dhe Rekomandimet për Censin e Popullsisë dhe Banesave: Raundi i 2020"[9] i Kombeve të Bashkuara, teknologjia gjeohapsinore pritet të luajë një rol shumë të rëndësishëm në operacionet e censit kombëtar, nga aktivitetet përgatitore tek shpërndarja e rezultateve të censit. Hartëzimi ka qenë gjithmonë një pjesë integrale e regjistrimit të censit, për të maksimizuar mbulimin, për të rritur cilësinë e të dhënave dhe për të përmirësuar shpërndarjen e rezultateve të censit. Por sot, teknologjia në dispozicion e kombinuar me metodat e reja të censit ofron mundësinë për të zhvilluar një strategji më ambicioze dhe të qëndrueshme të hartëzimit të censit.

Informacioni gjeohapësinor në veprimtarinë e censit është gjithashtu instrument për aktivitete të tjera statistikore, siç është zhvillimi i një kornize të re të mostrave për anketat familjare, krijimi i një regjistri kombëtar të ndërtesave dhe banesave, përmirësimi i mbulimit dhe cilësisë së adresave në Njësitë Lokale Administrative ose pasurimi i Infrastrukturës Kombëtare të të Dhënave Hapësinore (IKDHH) me skema dhe standarde të reja hapësinore. Operacionet e lidhura me Censin gjithnjë e më shumë përkrahin projekte të tjera gjeohapësinore kombëtare dhe ndihmojnë në prodhimin e të dhënave të zonës së vogël që mund të mbështesin veprimet e politikave të qeverive lokale.

Progresi në integrimin e të dhënave gjeohapësinore dhe statistikore është gjithashtu një nga objektivat kryesore të Menaxhimit Global të Informacionit Gjeospatial (UN-GGIM), një iniciativë botërore në nivel qeveritar. Raundi i Censit i 2020 dhe Agjenda e 2030 për Zhvillimin e Qëndrueshëm konsiderohen nga drejtuesit e rëndësishëm të UN-GGIM për integrimin e informacionit gjeohapësinor dhe statistikor në mbështetje të vendimmarrjes së bazuar në fakte në shumë sektorë "[10].

7.2 Një strategji hartimi për censin e vitit 2020 dhe më gjerë

INSTAT ka zhvilluar në të kaluarën kapacitete të brendshme të rëndësishme në teknikat e hartës digjitale dhe zotëron sot një bazë gjeodata gjithëpërfshirëse në nivel ndërtimi për përdorim statistikor. Për Censin e Popullsisë dhe Banesave 2020, janë planifikuar hapat shtesë relevant për të përmirësuar dhe rritur më tej informacionet gjeohapësinore në dispozicion për përdorim statistikor në Shqipëri, duke marrë gjithashtu parasysh evolucionet e fundit të rëndësishme në kontekstin evropian dhe atë shqiptar. Në nivel evropian, kjo i referohet, për shembull, Direktivës së BE-së INSPIRE, ndaj disa iniciativave të ndërmarra nga Eurostat në mbështetjen e përdorimit të gjeodateve dhe gjeokodifikimit të statistikave, siç janë GISCO, GEOSTAT, DEGURBA, LUCAS, Statistikat rajonale dhe të rrjetit. Në nivelin shqiptar kjo i referohet reformës territoriale dhe administrative të qeverisjes vendore (TAR) 2015, krijimit të fundit të Autoritetit Shtetëror Shqiptar për Informacionin Gjeohapësinor

[8] Konferenca e Statistikanteve Europiane, Rekomandimet për Censet e Popullsisë dhe Banesave 2020, Kombet e Bashkuara, Nju Jork dhe Gjenevë, 2015

[9] Parimet dhe Rekomandimet për Censet e Popullsisë dhe Banesave: Raundi i vitit 2020 - Revizioni 3, Kombet e Bashkuara, Nju Jork 2015

[10] Komiteti i Ekspertëve mbi Menaxhimin e Informacionit Gjeospazial Global (2017), Integrimi i informatave gjeohapësinore, statistikore dhe të tjera të ngjashme, E / C.20 / 2017/9 / Add.1.

(ASIG), përpjekjet e bëra nga qeveria dhe donatorët ndërkombëtarë për të zhvilluar në Shqipëri një sistem adresash dhe punën e Agjencisë së Planifikimit Territorial, përgjegjës për Planin Kombëtar dhe koordinimin e Planeve të Përgjithshme Lokale.

Për më tepër, INSTAT vendosi që Censi 2020 do të vendosë bazat për zhvillimin e një regjistri të ndërtesave dhe banesave për përdorim statistikor, në përputhje sa më shumë të jetë e mundur me të dhëna të tjera hapësinore kombëtare dhe regjistra të tjerë statistikorë, siç rekomandohet ndërkombëtarisht dhe që tashmë ka përvojë në të tjera Evropiane. Objektivi kryesor i regjistrit të ndërtesave dhe banesave do të jetë vendosja e kushteve bazë, së bashku me krijimin e një regjistri të popullsisë, për përdorimin më të madh të të dhënave administrative në prodhimin statistikor dhe statistikat e ardhshme të regjistrit të Censit.

Në konsultim me ministritë dhe agjencitë e tjera shqiptare, INSTAT ka filluar të punojë për të përcaktuar një strategji gjithëpërfshirëse për hartimin dhe informacionin gjeohapësinor për regjistrimin e ardhshëm, të integruar me planin e hartimit të një regjistri statistikor të ndërtesave dhe banesave. Ky aktivitet do të prodhojë një dokument mbi "Strategjinë e Hartimit të Censit dhe Regjistrin e Ndërtesave dhe Banesave", duke adresuar objektivat, fazat e zbatimit, qasjet metodologjike dhe përdorimin e teknologjisë, si dhe lidhjet dhe sinergjitë me aktivitetet e tjera gjeohapësinore në Shqipëri.

Në terma të përgjithshëm, INSTAT ka në plan të miratojë një aktivitet të integruar të sistemit elektronik të përbërë nga mjetet e Sistemit të Informacionit Gjeografik (GIS), Sistemet Globale të Navigimit Satelitor (GNSS) dhe tableta për aktivitetet e azhurnimit të hartave, përditësimin e kufijve të EA, numërimin e ndërtesave dhe banesave , dhe listimin e ekonomive familjare. Sistemi gjithashtu synon të lidhet me aplikimet CAPI që do të zhvillohen për procesin e regjistrimit dhe për të mbështetur aktivitetet e menaxhimit dhe monitorimit në terren. Sistemi gjithashtu do të mbështesë përgatitjen dhe zbatimin e Anketës së Pas Numërimit (PES) dhe shpërndarjen e rezultateve të Regjistrimit, duke përfshirë dhënien e të dhënave gjeohapësinore dhe mjetet për përdorim nga Bashkitë.

Një nga karakteristikat kryesore të sistemit do të jetë integrimi midis të dhënave gjeohapësinore dhe të regjistrimit në nivel të bazuar në pikë, të gjeokoduara nëpërmjet identifikuesve unik, koordinatave gjeografike dhe potencialisht nëpërmjet adresave të rrugëve, kodeve postare ose të dhënave kadastrale, kur janë në dispozicion. Karakteristikat e tilla do të lejojnë grumbullimin e të dhënave të regjistrimit në çdo dimension hapësinor, nga zonat e vogla si fshatrat, lagjet ose komunat tek bashkitë ose rajonet, si dhe nga rrjetet. Pasi të sigurohet kontrolli i zbulimit, të dhënat e zonave të vogla të regjistrimit të geokoduara mund të përdoren nga administratat lokale dhe rajonale për qëllime të planifikimit dhe të politikave.

Në paragrafët e mëposhtëm, aktivitetet e planifikuara të censit paraqiten nga fazat kryesore: aktivitetet për fazën e para-regjistrimit, për fazën e regjistrimit dhe për fazën pas regjistrimit. Gjithashtu, adresohen edhe zbatimi i planifikuar i regjistrit të ndërtesave dhe banesave dhe sinergjitë me sistemin kombëtar të adresave.

7.3 Aktivitetet e hartimit në fazën e para-regjistrimit

7.3.1 Përkufizimi i gjeografisë së censit

Gjeografia e Censit është ndarja e tërë territorit për qëllime të censit. Qëllimi i tij është të përcaktojë një hierarki të njësive administrative, gjeografike dhe statistikore për të cilat mblidhen të dhënat e regjistrimit dhe për disa prej tyre shpërndahen. Përcaktimi i gjeografisë së censit është një aktivitet i rëndësishëm që duhet të zbatohet edhe më parë gjatë fazës së para-regjistrimit, për të siguruar që të gjitha njësitë e regjistrimit (ndërtesat, banesat, familjet dhe individët) janë të mbuluara gjatë periudhës së regjistrimit. Ai mbështet përkufizimin e zonave operacionale (zonat e regjistrimit dhe kontrollit) për grumbullimin e të dhënave, lehtëson organizimin dhe menaxhimin e vetë regjistrimit dhe, kur është i organizuar në një mjedis GIS, ofron një kornizë dixhitale të përshtatshme për kryerjen dhe monitorimin e punës në terren dhe për shpërndarjen e të dhënave në nivel lokal dhe në zonat e vogla.

Ndarja aktuale territoriale e Shqipërisë udhëhiqet nga Ligji i vitit 2014 "Për ndarjen administrative-territoriale të njësive të qeverisjes vendore në republikën e Shqipërisë"[11]. Legjislacioni e ndan vendin në dy nivele administrative: Rajonet (Qarqet) dhe Komunat. Sot, janë 12 Rajonet dhe 61 Komuna të reja, të cilat përgjithësisht përbëhen nga ish Bashkitë dhe Komunat që janë të grupuara për të formuar Komunat e reja. Ish Bashkitë dhe Komunat (në fuqi gjatë regjistrimeve të 2001 dhe 2011) vazhdojnë të ekzistojnë si "Njësi Administrative" të Komunave të reja. Emrat zyrtarë të Rajoneve, Komunave, qyteteve dhe fshatrave përcaktohen me ligj. Megjithatë, ligji i ri nuk e përcakton qartë dhe e klasifikon territorin në zona urbane dhe rurale.

Gjeografia e Censusit për Censin 2020 do të përbëhet nga njësitë territoriale dhe administrative të lartpërmendura dhe nga fushat operacionale të dizajnuara në secilën komunë për organizimin e numërimit: zonat e mbikëqyrjes të menaxhuara nga mbikëqyrësit komunalë, zonat e kontrollorëve, zonat e regjistrimit (QR) . Siç është shpjeguar në kapitullin e punës në terren, INSTAT ka në plan të zvogëlojë 11,775 QR të përdorura në regjistrimin e vitit 2011 në rreth 6,000 QR, duke zgjatur periudhën e numërimit dhe duke rishikuar demarkacionin e QR-ve.

Pas rishikimit dhe përditësimit të kufijve administrativë me kodet e reja të bazuara në Reformën Territoriale dhe Administrative 2014-2015, aktiviteti i parë i komponentit të hartimit të Censit do të jetë të organizojë dhe zbatojë përditësimin e hartave në nivel ndërtimi në të gjithë territorin e Albania. Regjistrimi shqiptar i vitit 2011 regjistroi pothuajse 1,000,000 ndërtesa në vend, të përdorura për qëllime rezidenciale (606,359) dhe jo rezidenciale. Numri i përgjithshëm i banesave ishte 1,021,330. Që atëherë, një numër i rëndësishëm ndryshimesh pritet të ndodhin në vend, më pak të lidhura me ndërtimin e ndërtesave të reja dhe më shumë për modifikimet e objekteve ekzistuese ose për prishjet, për shkak të masave restriktive të marra nga qeveria në vitet e fundit në dhënia e lejeve të ndërtimit dhe tolerimi i ndërtimeve pa leje.

7.3.2 Rezultatet paraprake të përditësimit të hartës

Nga qershori deri në dhjetor 2017, INSTAT tashmë ka filluar të përditësojë harta të regjistrimit në 2,247 zona të numërimit, rreth 20% të numrit të përgjithshëm të QR-ve të

[11] Ligji Nr. 115/2014 "Për ndarjen administrative-territoriale të Njësive të Qeverisjes Vendore në Republikën e Shqipërisë".

regjistrimit të vitit 2011. Përditësimi u krye nga anketuesit e kontraktuar në hartat e letrës. Për secilën ndërtesë u mblodhën informacionet e mëposhtme në një letër:

• Identifikuesit gjeografikë (kodet e komunës, QR, ndërtimet);
• Statusi i ndërtesës (ndërtesë e re, ndërtesa që nuk ekziston më, ndërtimi i modifikuar në formë ose madhësi, godinë në ndërtim);
• Numri i kateve dhe prania e bodrumit;
• Numri i hyrjeve;
• Numri dhe kodet e njësive të klasifikuara si vendbanime, njësi të përdorura për qëllime biznesi ose për qëllime të tjera.

Të dhënat hapësinore në hartat e letrës u transferuan në databazën e INSTAT-it nga operatorët GIS, ndërsa të dhënat e tjera në formularë u futën në një bazë të dhënash të veçantë. Në një fazë të mëvonshme, ekipi gjeohapësinor do t'i lidhë ato me ndërtesat përkatëse në GIS.

Përditësimi i hartave të vitit 2017 ishte një aktivitet i rëndësishëm për të mbledhur një sërë të dhënash të reja hapësinore për vlerësimin dhe planifikimin e ngarkesës së punës që pritet për përditësimin e përgjithshëm të hartave. Disa nga rezultatet paraprake të këtij ushtrimi të parë tregojnë se nga 177,820 ndërtesa të hetuara, 22,7 për qind tani përfshijnë një numër të ndryshëm të banesave krahasuar me vitin 2011 (13,2% me më shumë banesa dhe 9,5% me më pak banesa); 5.3 për qind janë ndërtesa të reja, ndërsa 2.8 për qind e ndërtesave janë shkatërruar. Këto rezultate paraprake konfirmojnë se ndryshimet në strukturën fizike të ndërtesave janë shumë të zakonshme, ndërsa numri i ndërtesave të reja në Shqipëri është relativisht i ulët, sigurisht më pak i rëndësishëm se në dekadën midis 2001 dhe 2011.

Megjithëse përditësimi i hartës së vitit 2017 u përqendrua kryesisht në zonat urbane, analiza paraprake tregon dallime të rëndësishme dhe heterogjene në madhësinë e QR-ve gjatë gjashtë viteve të shqyrtuara. Dallimet në madhësinë e QR-ve ndërmjet banesave dhe familjeve private janë kryesisht të lidhura me përqindjen e lartë (rreth 30 përqind) të banesave të lira të regjistruara në Censine vitit 2011. Prandaj, duke marrë parasysh reduktimin e parashikuar në Censin e vitit 2020 të numrit të regjistruesve (nga 11,775 në rreth 6,000) dhe synimin për të harmonizuar më mirë madhësinë e QR-ve për të përfshirë përafërsisht 150 ekonomi familjare, rishikimi i kufijve të QR-ve është i domosdoshëm dhe veprimtari relevante, edhe pse aktivitet që kërkon shumë kohë që duhet të fillojë në të ardhmen e afërt.

Menjëherë para regjistrimit të Censit, hartat e QR-ve në disa fusha specifike, veçanërisht në skajet e territorit të urbanizuar, mund të rifreskohen për të përfaqësuar numrin real dhe shpërndarjen e ndërtesave sa më afër të jetë e mundur në Ditën e Censit.

Përdorimi i pajisjeve elektronike në vend të hartës digjitale në letër në Censin 2020 do të sigurojë që procesi i grumbullimit të të dhënave të kalojë sipas planit dhe të përmbushë përgjegjësitë dhe kërkesat për aktivitetet e censit. Kjo do të reduktojë kohë dhe shpenzime në fazat e censit të tilla si futja e të dhënave, redaktimi, grumbullimi i të dhënave; përditësimin e gjeo te dhenave nga puna në terren; monitorimin dhe mbështetjen e operacioneve të regjistruesve në punën në terren në gjeokodimin e ndërtesave dhe vendbanimeve.

7.3.3 Përditësimi kompjuterik i GIS

INSTAT planifikon të kryejë operacionet e përditësimit të hartës në terren me një aplikacion kompjuterik, të ngarkuar në tableta dhe të sinkronizuar me bazën e të dhënave të INSTAT-it. Një aplikacion i tillë pritet të përfshijë pajisje redaktimi për të riformuar për shembull kufijtë e ndërtesave, të shtojë poligone të reja që përfaqësojnë ndërtesa të reja, fshijë ndërtesat që nuk ekzistojnë më, bashkojë ndërtesa të ndara, përditësojë karakteristikat e ndërtimit si numri i kateve, hyrjet e ndërtesës, njësitë për qëllime banimi ose biznesi, kodet dhe adresat e ndërtimit, kufijtë e QR-ve etj.

Aplikimi kompjuterik duhet të dizajnohet me një sërë rregullash logjike që përmirësojnë cilësinë e operacioneve të përditësimit të hartës. Anketuesit duhet të lejohen të zgjedhin shtresa të ndryshme GIS për të ndryshuar (shtresat e ndërtesave, shtresat e rrugëve, pikat e referimit), dhe brenda çdo shtrese çdo funksion hapësinor. Aplikimi kompjuterik për azhurnimin e hartave është konceptuar për t'u përdorur jo vetëm për projektin e Censusit 2020, por edhe për aktivitetet e ardhshme statistikore të INSTAT-it, për shembull për të mbështetur përgatitjen e anketave të bazuara në mostra dhe për azhurnimin e regjistrit të ndërtesave dhe banesave.

7.3.4 Përgatitja e terrenit për një regjistër ndërtesash dhe banesash

Në qasjet e gjeokodimit, është e preferueshme të zhvillohet një sistem statistikor i bazuar në pikë të gjeokodimit të të dhënave statistikore, që është gjithashtu më i përshtatshëm për një regjistrim të bazuar në Cens. Kjo do të thotë se lokacionet e ndërtesave ose vendbanimeve janë specifikuar duke përdorur identifikues unik dhe koordinatat gjeografike, duke dhënë vendndodhjen e saktë të secilës njësi statistikore. Miratimi i identifikuesve unik në nivelin e pikave (p.sh. ndërtimin e qendrave dhe adresave) dhe koordinatat e hartës për ndërtesat dhe adresat mund të hapin rrugën për një përcaktim më fleksibël të njësive hapësinore të zonave të vogla për komunat ose në nivel të fshatrave për qëllime të zhvillimit lokal. Qasja e bazuar në pikë është gjithashtu e rekomandueshme për statistikat në bazë të rrjeteve.

Nga përvoja në vendet e tjera, një regjistër i tillë duhet të menaxhojë të dhënat për ndërtesat dhe njësitë e ndërtimit që përdoren për qëllime rezidenciale dhe opsionale të dhëna për ndërtimet e përdorura për qëllime të tjera. Përfitimi i tij i menjëhershëm është të kontribuojë në modernizimin e sistemit statistikor, përmirësimin e cilësisë dhe mbështetjen e anketave statistikore. Në hartimin e saj, do të jetë gjithashtu e rëndësishme që të krijohen procedura dhe identifikues të përbashkët për lidhjen me regjistrat e tjerë që janë tashmë në dispozicion ose të planifikuara. Një nga aspektet kryesore që kërkon hetim të mëtejshëm është sistemi i kodimit për identifikuesit unik dhe përkufizimi i një fjalori statistikor zyrtar për njësitë vendore, për të arritur harmonizimin dhe / ose përcaktimin e çelësave të kalimit ndërmjet regjistrave të ndryshëm dhe grupeve të të dhënave administrative dhe statistikore.

Sistemi shqiptar i adresave është duke siguruar njësi ndërtimi me një adresë zyrtare. Në përgjithësi, përbëhet nga emri i pronarit të njësisë së ndërtesës (të cilit i është shoqëruar një numër identifikimi personal - NIP), emri i rrugës, numri i ndërtesës, hyrja e ndërtesës, qyteti / fshati, kodi postar, komuna. Përgjatë rrugëve, ndërtesat numërohen me numra të rastësishëm në anën e majtë dhe madje numrat në anën e djathtë, duke filluar që nga fillimi i rrugës më afër qendrës së qytetit.

Aktualisht, sistemi i identifikimit të njësive ndërtimore të përdorura nga sistemi i adresave të Shqipërisë paraqet shumë dallime krahasuar me atë të përdorur nga INSTAT për qëllime statistikore. Edhe numrat e ndërtimit dhe numrat e kateve të përdorura në të dy sistemet janë caktuar me një metodologji të ndryshme. INSTAT po diskuton me Ministrinë e Brendshme për të zhvilluar sinergji midis dy sistemeve të kodimit dhe po heton mundësinë e përfshirjes në aktivitetet e përditësimit të hartës për regjistrimin e planifikuar për vitin 2019, mbledhjen e të dhënave për adresat. Një Memorandum Mirëkuptimi do të nënshkruhet ndërmjet dy institucioneve për të përcaktuar hollësitë e bashkëpunimit.

7.4 Aktivitetet e hartëzimit në fazën e regjistrimit

Gjatë operacioneve në terren, norma e mbulimit të regjistrimit mund të rritet jo vetëm përmes një përkufizimi të saktë të gjeografisë së regjistrimit dhe përcaktimit të saktë të njësive administrative dhe QR-ve. Gjithashtu është e rëndësishme të mbështetet orientimi në terren i regjistruesve. Në të vërtetë, çdo regjistrues në përgjithësi sigurohet me një ose më shumë harta të QR-ve, duke treguar në detaje të gjitha ndërtesat ku mund të jetojnë familjet ose ku mund të gjenden njësitë e biznesit. Hartat e QR-ve janë një mjet për regjistruesit që të sigurojnë që gjatë regjistrimit të gjitha ndërtesat, të strukturuara të përhershme ose jo, të ndërtuara për qëllime rezidenciale dhe jo-banesore, janë hetuar për identifikimin dhe intervistimin e familjeve, dhe / ose gjetjen dhe kategorizimin e njësive të biznesit, mbulimi i zonave të caktuara nga anketuesit etj. Sistemi i kodimit i raportuar në hartat e QR duhet të jetë në përputhje me kodet e identifikimit të raportuara në format e regjistrimit. Kur lidhjet e drejtpërdrejta midis njësive të regjistrimit dhe hartave vendosen në mënyrë elektronike në terren, mbulimi i regjistrimit rritet (p.sh. në teknikat CAPI ku aktivitetet GPS janë të aktivizuara).

INSTAT ka në plan të zhvillojë një aplikim elektronik për menaxhimin në terren që do të jetë në gjendje të merret me stafin dhe materialet dhe të monitorojë operacionet në terren në kohë reale nëpërmjet një mekanizmi ndjekës bazuar në funksionet GPS në tabletat e regjistruesve. INSTAT do të jetë në gjendje të lokalizojë nga Zyrat vendndodhjen e stafit në terren, të monitorojë mbulimin e regjistrimit nga QR-të dhe duke ndërtuar, dhe në të njëjtën kohë duke kontrolluar progresin në terren. Mbështetja në terren për gjeokodimin e të dhënave të regjistrimit do të sigurohet nga specialistët e mbështetjes GIS. Ata pritet të marrin pjesë në trajnimin e stafit në terren, për të mbështetur regjistruesit dhe kontrollorët në terren për të marrë të dhëna GPS, për të mbështetur orientimin e regjistruesve dhe kontrollorëve në QR-të e tyre dhe për të monitoruar marrjen korrekte të të dhënave mbi adresat.

7.5 Aktivitetet e hartëzimin në fazën pas regjistrimit

INSTAT ka në plan të përdorë mjetet GIS dhe GNSS edhe për organizimin dhe kryerjen e PES pas përfundimit të operacioneve të grumbullimit të të dhënave. Teknologjia gjeohapësinore do të përdoret për përgatitjen e hartave të QR-ve të përzgjedhura dhe për menaxhimin e operacioneve në terren. Integrimi i të dhënave të PES në bazën e të dhënave gjeo do të mbështesë krahasimin midis Censit dhe rezultateve PES të njësive të mbuluara në QR-të model.

Shpërndarja e të dhënave të Censit (shih kapitullin 10 mbi shpërndarjen dhe analizën) përfshin përgatitjen e hartave tematike dhe rezultateve të analizës lidhur me hapësirën. Nëse hartat përgatiten me mjete GIS, ato janë një mënyrë e rëndësishme për të shpërndarë rezultatet e Censit. Ato mund të përdoren për të prodhuar harta tematike, dixhitale dhe kopje të printuara, atlaset e regjistrimit dhe për aplikacionet e hartave të internetit (p.sh. ËebGis ose Portalet). Ato gjithashtu janë të dobishme për të kryer analiza gjeo-hapësinore duke kombinuar variablat për të hetuar marrëdhëniet dhe për t'i përfaqësuar ato aty ku ato ndodhin.

8. Regjistrimi i Censit

8.1 Organizimi i regjistrimit

Njësia e Censit (e përbërë nga Grupi Teknik i Regjistrimit dhe Grupi i Operacioneve të Censit) është subjekti kryesor i planifikimit, organizimit dhe ekzekutimit të numërimit në terren. Struktura përfshin Zyrat Regjionale të Censit, Zyrat Bashkiake në Terren dhe stafin e tyre në terren (mbikëqyrësit, kontrollorët dhe regjistruesit).

Figura 2: Organizimi i regjistrimit i Censit 2020

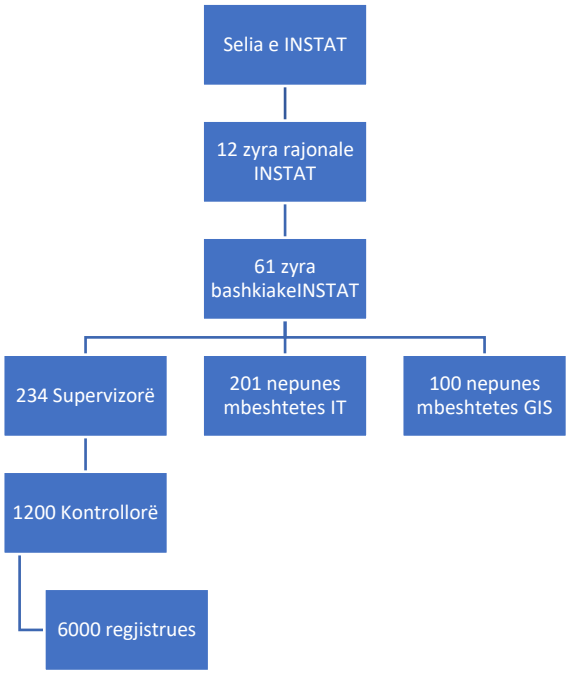

8.1.1 Zyrat rajonale

Struktura organizative përfshin një Zyrë Rajonale të Regjistrimit në Zyrën Rajonale të INSTAT-it.

Detyrat e Zyrave Rajonale do të:

• Marrin pjesë në trajnimin e mbikëqyrësve;

• Përgatisin dhe monitorojnë operacionet e grumbullimit të të dhënave në rajon;

• Kontrollojnë punën e Zyrave Komunale të Terrenit;

• Të krijojnë, brenda Prefekturës, kontaktin e nevojshëm me autoritetet, mediat dhe publikun në përgjithësi, për të lehtësuar aktivitetet e regjistrimit;

• Të marrin pjesë në mënyrë aktive në promovimin e regjistrimit dhe fushatës ndërgjegjësuese në Prefekturë;

• Sigurohen që të gjitha tabletat, pajisjet dhe materialet, të përdorura ose të papërdorura, të transmetohen në selinë e INSTAT-it në fund të punës së mbledhjes së të dhënave.

8.1.2 Kategoritë e stafit në terren

Nën udhëheqjen e Zyrës Rajonale të INSTAT-it, operacioni i grumbullimit të të dhënave në terren do të ekzekutohet në secilën bashki nga një ekip i zyrës së bashkisë duke përfshirë agjentët e mëposhtëm:

• Një udhëheqës i Zyrës Bashkiake përgjegjëse për menaxhimin e ekipit, të zgjedhur midis mbikëqyrësve. Në bashki të mëdha (të tilla si Tirana, Durrësi, Elbasani dhe Shkodra) mund të themelohet më shumë se një zyrë bashkiake.

• Mbikëqyrësit përgjegjës për trajnimin e regjistruesve dhe kontrollorëve, si dhe të menaxhimit administrativ dhe teknik të regjistrimit në zonën e caktuar në komunë. Në varësi të madhësisë së Bashkisë, do të ketë një ose më shumë Supervizorë.

• Zyrtarët e Mbështetjes së Teknologjisë së Informacionit (ZMTI) që janë përgjegjës për funksionimin e duhur të tabletave në terren. Ata do të kujdesen për mirëmbajtjen e pajisjeve kompjuterike të përdorura në terren dhe në Zyrat e Censit (Qendrore, Rajonale, Komunale) dhe do të garantojnë disponueshmërinë e përhershme të rrjeteve kompjuterike për të lehtësuar transferimin e të dhënave.

• Zyrtarët Mbështetës të GIS (GSO), të ngarkuar me mbështetjen e regjistruesve dhe kontrollorëve në terren për t'u marrë me çështjet hartografike, për shembull për të marrë të dhëna GPS për të geokoduar të dhënat e regjistrimit;

• Kontrollorët përgjegjës për kontrollin e cilësisë së punës së bërë nga regjistruesit. Këta kontrollues do të veprojnë si lidhje ndërmjet regjistruesve dhe mbikëqyrësit.

• Regjistruesit përgjegjës për numërimin në zonat e caktuara të regjistrimit, kryerjen e intervistave me familjet dhe / ose institucionet dhe regjistrimin e informacionit të mbledhur në tableta, sipas manualeve të udhëzimeve.

Tabela 2: Numri I stafit në terren gjatë fazes së mbledhjes

Tipi i stafit në terren	Numri i stafit në terren
Supervizorët	234
Oficerët mbështetës IT	201
Oficerët mbështetës GIS	100
Kontrollorët	1200
Regjistruesit	6000

8.1.3 Komitetet bashkiake

Komitetet Bashkiake janë struktura të rëndësishme, pasi ata do të mbështesin INSTAT-in në zbatimin e operacionit të regjistrimit në nivel bashkiak. Detyrat kryesore të tyre janë të motivojnë popullsinë dhe të sigurojnë funksionimin e qetë të operacioneve në territorin e tyre përkatës. Anëtarët e tyre janë kryesisht autoritetet politike, administrative, civile dhe fetare, duke përfshirë grupet dhe OJQ-të që merren me çështje gjinore.

Funksionet kryesore të Komiteteve Bashkiake përfshijnë:
a) Mbështetjen e INSTAT-it në organizimin dhe menaxhimin e punës përgatitore të Censit në zonat e regjistrimit brenda territorit të bashkive;
b) Mobilizimin e palëve të interesuara dhe personalitetet në bashkitë për të mbështetur regjistrimin dhe për të ndihmuar INSTAT në fushatën e komunikimit dhe publicitetit në nivel lokal;
c) Sigurimin e hapësirave të nevojshme për të lehtësuar trajnimin e personelit në terren brenda bashkisë

8.1.4 Komunikimi në terren

Kontakti dhe komunikimi përbëjnë aspekte kryesore të operimit të censit, pasi ato mundësojnë shkëmbimin e shpejtë të informacionit, duke lejuar Njësinë e Censit të INSTAT të planifikojë më mirë ekzekutimin e aktiviteteve, të informohet menjëherë për problemet që mund të ngrihen në vende të ndryshme në territor dhe të sjellin zgjidhjet e nevojshme sa më shpejt të jetë e mundur.

Ndarja e informacionit ose transmetimi i urdhrave do të bëhet në një proces kaskadash në mënyrë të tillë që Udhëheqësi i Ekipit të jetë në kontakt të drejtpërdrejtë me krerët e Zyrave Rajonale të cilat, nga ana e tyre, do të transmetojnë udhëzime tek Zyrat Komunale dhe mbikëqyrësit nga ku do të shkojnë tek kontrollorët dhe regjistruesit.

8.1.5 Numrat dhe shpërndarja e stafit anketues

Mbledhja e të dhënave të Censit 2011 është kryer gjatë 3 javëve, zgjatet deri në 4 javë në disa vende, nga 11,906 regjistrues, 2,330 kontrollues dhe 128 mbikëqyrës. Për Censin 2020, është planifikuar të zgjasë periudhën e mbledhjes së të dhënave deri në gjashtë javë për të përgjysmuar numrin e stafit të censit. Jo vetëm që kjo do të zvogëlojë numrin dhe koston e tabletave, por gjithashtu do të lejojë një rekrutim më selektiv (shih kapitullin 11 mbi procesin e rekrutimit). Tabela 3 e mëposhtme paraqet numrat e planifikuar dhe shpërndarjen e stafit në terren nga bashkia.

8.2 Trajnimi

8.2.1 Strategjia e trajnimit

Qëllimi i trajnimit është që të arrihet një mirëkuptim i përbashkët midis stafit të përmbajtjes, fazave dhe organizimit të projektit të censit dhe të prezantoj dhe mbikëqyrë udhëzimet teknike në nivele të ndryshme të intervenimit për të siguruar cilësinë dhe homogjenitetin e numërimit. Trajnimi do të organizohet kryesisht si trajnim i trajnerëve në nivele të ndryshme.

Niveli i parë i trajnimeve trajtohet në stafin e përhershëm të INSTAT në lidhje me komponentët e ndryshëm dhe menaxhimin e operacioneve të censit, fushatën e komunikimit, pyetësorët dhe mjetet e numërimit të CAPI, përpunimin e të dhënave dhe redaktimin, pajisjet e botimit dhe shpërndarjes, softuerin menaxhues, sigurimin e cilësisë etj. Trajnimet do të ofrohen përmes seminareve dhe ëorkshopeve nga drejtuesit e Njësisë së Censit dhe konsulentët kombëtarë dhe ndërkombëtarë.

Do të organizohet një trajnim fillestar për komunikim të brendshëm për ekipin e censit dhe një trajnim për gazetarët që mbulojnë ngjarjet shoqërore (pjesë e planit PR).

Trajnimi i stafit në terren do të përqendrohet kryesisht në administrimin e pyetësorëve, intervistave familjare, masterizimin e tabletave dhe proceset e transmetimit dhe raportimit. Trajnimet do të përdorin manualet e udhëzimeve si bazë, për stafin që të kuptojë plotësisht metodat e regjistrimit dhe mjetet teknike që do të përdorin.

Trajnimi i stafit në terren do të organizohet nga lart-poshtë: stafi i selisë së INSTAT-it do të trajnojë stafin e Zyrës Rajonale, i cili pastaj do të trajnojë stafin e Zyrës bashkiake dhe mbikëqyrësit, të cilët pastaj do të trajnojnë regjistruesit dhe kontrollorët.

Megjithatë, skema nga lart-poshtë mbart rrezikun për " humbjen e mesazheve" gjatë gjithë procesit. Prandaj, do të përgatitet një program trajnimi pjesëmarrës dhe marrja e njohurive rreth objektivave dhe udhëzimeve thelbësore do të kontrollohet sistematikisht.

Tabela3: Numri i numëruesve nga bashkitë

Municipality	Municipal super-visors	Controllers	Enume-rators	Municipality	Municipal super-visor	Controllers	Enume-rators
Berat	5	26	129	Dropull	1	2	8
Ura Vajgurore	3	12	58	Korçë	6	33	163
Kuçovë	3	13	67	Pogradec	5	26	132
Skrapar	2	5	27	Maliq	4	18	89
Poliçan	2	5	23	Pustec	1	1	7
Dibër	5	26	132	Kolonjë	2	5	24
Bulqizë	3	13	67	Devoll	3	11	57
Mat	3	12	59	Kukës	4	21	103
Klos	2	7	36	Tropojë	2	9	44
Durrës	12	75	375	Has	2	7	36
Shijak	3	12	60	Lezhë	5	28	141
Krujë	5	26	128	Mirditë	2	9	47
Elbasan	10	61	304	Kurbin	4	20	99
Cërrik	3	12	59	Shkodër	9	58	291
Belsh	2	8	42	Vau I Dejës	3	13	65
Peqin	3	11	56	Malësi E Madhe	3	13	66
Gramsh	2	10	52	Pukë	2	5	24
Librazhd	3	14	68	Fushë Arrës	1	3	16
Prrenjas	3	11	53	Tiranë	35	239	1194
Fier	8	52	259	Kamëz	7	45	223
Lushnje	6	36	179	Vorë	3	11	55
Patos	2	10	49	Kavajë	3	17	86
Roskovec	2	9	47	Rrogozhinë	2	9	47
Divjakë	3	15	73	Vlorë	7	45	225
Mallakastër	3	12	58	Himarë	1	3	17
Gjirokastër	3	12	61	Sarandë	2	10	50
Libohovë	1	2	8	Konispol	2	4	18
Përmet	2	5	23	Delvinë	1	3	17
Këlcyrë	1	3	13	Finiq	1	3	16
Tepelenë	2	4	19	Selenicë	2	7	35
Memaliaj	2	5	23	**Total**	**234**	**1200**	**6000**

Numri i pjesëmarrësve për seancë do të jetë 15 mesatarisht me një maksimum prej 20 pjesëmarrësish për të siguruar pjesëmarrje aktive. Përveç kësaj, stafi i regjistrimit të INSTAT-it do të marrë pjesë sa më shumë që të jetë e mundur në këto sesione trajnuese për të siguruar rezultatet e duhura të trajnimit. Trajnimi i Zyrtarëve Mbështetës të IT-së do të kryhet nga stafi i Drejtorisë së Teknologjisë së Informacionit të INSTAT-it. Kohëzgjatja e trajnimeve do të jetë rreth 5 ditë për stafin në terren.

Në fund të trajnimit, një test do të organizohet duke përdorur një aplikim për TI në tableta. Trajnerët më të mirë do të përzgjidhen ose si kontrollues ose regjistrues, të tjerët do të mbahen si kontrollues ose regjistrues rezervë.

8.2.2 Ambientet e trajnimit

Ambientet e trajnimit do të identifikohen nga Zyrat Rajonale për trajnimin e mbikëqyrësve. Në secilën bashki, Zyra Bashkiake, me mbështetjen e Komisionit Bashkiak të Censit, duhet të identifikojë paraprakisht vendet e mundshme për trajnim. Ndërtesat e zgjedhura mund të jenë shkolla publike ose private, apo ndërtesa të tjera publike që plotësojnë standardet e

sigurisë dhe janë mjaft të mëdha për të pritur të trajnuarit. Vëmendje do t'i kushtohet disponueshmërisë së pajisjeve të projektimit dhe furnizimit me energji elektrike

8.2.3 Kurrikulumi dhe mjetet për trajnim

Pavarësisht nga kategoria e stafit, trajnimet do të mbulojnë:

• Censin e vitit 2020, përkufizimin dhe rëndësinë e tij, strukturën organizative, procesin e hartës, mjetet dhe instrumentet e regjistrimit (hartat, pyetësorët, format, tabelat, manualet), teknikat e mbikëqyrjes, parimet e konfidencialitetit etj;

• Komunikimin me autoritetet, të anketuarit dhe mbikëqyrësit;

• Përgjegjësitë e stafit të Censit, duke u bazuar në elemente të tilla si besueshmëria, udhëheqja, ndjenja e vendimmarrjes, respektimi i konfidencialitetit etj;

• Menaxhimin e materialeve (transportimi, transmetimi i të dhënave, rikuperimi, riparimi etj.);

• Procedurat administrative dhe financiare, raportimi, kontrolli dhe mbikëqyrja etj.

• Menaxhimin e stafit (vendosja në terren, komunikimi, raportimi, mbikëqyrja etj.);

Në përgatitje për sesionet trajnuese, do të ofrohet një trajnim online për të paraqitur tiparet kryesore të Censit të vitit 2020 (objektivat e censit, konceptet, hapat kryesorë ...) të cilat çdo stafi do t'i kërkohet të ndjekë. Trajnimi në internet do të përfshijë gjithashtu pyetje të testimit.

Sesionet e trajnimit do të përfshijnë teorinë dhe praktikën. Do të aplikohet një metodë dinamike dhe pjesëmarrëse, e mbështetur nga mjete audio-vizuale. Përveç kësaj, koha do të jetë e planifikuar për debate dhe diskutime. Kjo duhet të krijojë, që nga fillimi, një frymë ekipi mes pjesëmarrësve. Ushtrimet praktike që përdorin tabletën do të përfshihen në situata reale të intervistimit për të siguruar që manipulimi i tabletës është i zotëruar mirë.

Trajnerët do të përdorin Manualin e Trajnerëve dhe udhëzimet e ndryshme të përgatitura për secilën kategori të stafit. Manuali i trajnerit do të prezantojë përmbajtjen e çdo sesioni trajnimi, duke përfshirë kohën, objektivat, materialet e përdorura dhe mënyrën se si do të kontrollohet blerja e njohurive. Për të siguruar një trajnim të njëtrajtshëm për të gjithë, pavarësisht nga vendi i trajnimit, CD-ve dhe DVD-të e paregjistruara, si dhe pajisje ose pajisje të tjera, do t'u ofrohen trajnerëve të ndryshëm për të përmbushur detyrën e tyre.

8.3 Puna në terren për censin

8.3.1 Detyrat e anketuesve

Regjistrimi pritet të bëhet për 6 javë. Detyrat kryesore të regjistruesve janë:

• Të identifikojnë, me ndihmën e kontrolluesit, kufijtë e saktë të qendrës së caktuar të regjistrimit (QR);

• Identifikojnë, nga harta në tabelë, të gjitha ndërtesat brenda QR-së të caktuar;

• Numërojnë të gjithë personat rezidentë në banesat ose institucionet e QR-ve të caktuar;

• Intervistojnë anëtarët e familjeve ose familjeve kolektive në institucione në bazë të udhëzimeve;

• Plotësojnë pyetësorët në tabletë sipas udhëzimeve;

• Kontrollojnë pyetësorët pas çdo interviste;

• Informojnë rregullisht kontrolluesin e pyetësorëve të plotësuar;

• Sigurohen që të dhënat e mbledhura të transmetohen (kjo duhet të bëhet automatikisht nga aplikacioni);

• Përgatisin një raport në fund të numërimit duke iu përgjigjur një pyetësori në tabelë;

• Ruajnë dhe sigurojnë pajisjet dhe materialet e disponueshme dhe t'i kthejnë në fund të punës në terren.

8.3.2 Kontrolli dhe mbikëqyrja

Kontrolli i procesit të regjistrimit dhe përputhshmëria me udhëzimet është thelbësore për të siguruar mbulimin dhe cilësinë e të dhënave gjatë censit. Kontrolli dhe mbikëqyrja e punës në terren bëhet në katër nivele.

Niveli i parë i është besuar kontrolluesit. Çdo bashki do të ndahet në zonat e regjistrimit dhe zonat e kontrollit. Zonat e kontrollit vendosen nën përgjegjësinë e një kontrollori dhe riorganizojnë katër deri pesë zona të numërimit, bazuar në afërsinë e tyre dhe në madhësinë e popullsisë së tyre. Kontrollorët do të përdorin një aplikacion në tabletën e tyre për të kontrolluar të dhënat e mbledhura nga regjistruesit nën përgjegjësinë e tyre. Ky aplikim do të përfshijë kontrolle dhe paralajmërime specifike, bazuar në treguesit që lidhen me të dhënat e mbledhura (siç janë madhësia e familjeve, struktura e gjinisë dhe moshës, si dhe variabla të tjerë kritikë). Aplikimi gjithashtu do të nxjerrë një mostër të familjeve që do të rishikohen nga kontrollori, për të verifikuar që anketuesi në mënyrë efektive ka intervistuar këtë familje.

Niveli i dytë i mbikëqyrjes është nën përgjegjësinë e mbikëqyrësit, i ngarkuar me detyrat e mëposhtme:

• Koordinon aktivitetet e grumbullimit të të dhënave në Bashki ose pjesë të Bashkisë;
• Kontrollon dhe mbikëqyr punën e kontrollorëve dhe regjistruesve;
• Sigurohet që regjistrimi i plotë mbulon të gjithë zonën nën përgjegjësinë e tij / saj.

Mbikëqyrësit, përmes një mostre, do të kontrollojnë cilësinë e pyetësorëve të transmetuar nga kontrollorët, për të siguruar që këto pyetësorë të përmbushin standardet e cilësisë.

Niveli i tretë i mbikëqyrjes sigurohet nga Zyra Rajonale, e cila do të kryejë detyrat e mëposhtme:
• Organizon dhe monitoron operacionet e grumbullimit të të dhënave në rajon;
• Kontrollon punën e Zyrave Bashkiake dhe Mbikëqyrësve në Rajon;
• Sigurohun që i gjithë Rajoni të jetë plotësisht i mbuluar nga regjistrimi.

Niveli i katërt i mbikëqyrjes përfshin teknikët dhe drejtuesit e Njësisë së Censit që do të caktohen ekskluzivisht në mbikëqyrjen e punës në terren dhe do të paraqesin raporte të rregullta të progresit për informim dhe vendimmarrje.

Një aplikim ëeb do të jetë në dispozicion për të futur në të dhënat e fushave përkatëse të mbikëqyrësve dhe teknikët e Njësisë Qendrore të Censit do të jenë në gjendje të kontrollojnë të dhënat e transmetuara nga terreni sapo të futen në bazën qendrore të të dhënave. Indikatorë të veçantë do të zhvillohen për të vlerësuar cilësinë e të dhënave, me mundësinë që Njësia e Censit të kërkojë direkt bazën e të dhënave për hetime të mëtejshme.

8.3.4 Monitorimi i progresit

Një aplikacion i veçantë ëeb do të zhvillohet për të siguruar monitorimin e progresit të regjistrimit në terren. Ky aplikacion, i lidhur me bazën qendrore të të dhënave, do të lejojë aksesin tek numri i pyetësorëve të plotësuar sipas fushave. Ky aplikacion do të jetë i disponueshëm për Zyrat Bashkiake dhe Rajonale për fushat e tyre të përgjegjësisë dhe natyrisht për selinë e INSTAT-it.

Tabelat standarde do të paraqesin progresin e numërimit dhe do të krahasohen me numrin e pritshëm të ndërtesave dhe banesave të identifikuara gjatë fazës së hartëyimit për të ndjekur shkallën e përfundimit. Kjo do të lejojë monitorimin e ngushtë të progresit të numërimit dhe krahasimet në të gjithë territorin.

8.3.5 Vlefshmëria e të dhënave të grumbulluara

Vlefshmëria e të dhënave të grumbulluara do të bëhet në nivele të ndryshme të strukturës në terren. Në nivelin e parë, kontrollorët verifikojnë pyetësorët e anketuesve të tyre, duke zbatuar udhëzimet e manualeve të regjistruesve dhe kontrollorëve dhe duke përdorur aplikacionin e kontrolluesit në tabletën e tyre. Ata garantojnë cilësinë e punës së bërë nga secili prej regjistruesve të tyre. Pasi të kenë parasysh se të dhënat janë të sakta, ato i vërtetojnë pyetësorët përkatës përmes aplikacionit dhe flamurit si "të vërtetuar" ato të dhëna në bazën qendrore të të dhënave. Ky vleftësim mund të anullohet nga mbikëqyrësi ose ekipi i selisë së qendrës në rast se ata gjejnë anomali gjatë procesit të kontrollit të tyre.

9. Teknologjia e informacionit dhe përpunimi i të dhënave

9.1 Historik

Përparimet e shpejta në teknologjitë e informacionit dhe komunikimit po transformojnë mënyrën e mbledhjes së të dhënave, dhe veçanërisht të dhënave të regjistrimit, në terren. Përparimet e fundit, veçanërisht në pajisjet informatike të dorës dhe lidhjes mobile, kanë rezultuar me qasje inovative për mbledhjen e të dhënave në një mënyrë më të shpejtë dhe me cilësi më të lartë, duke ofruar një potencial të madh për integrimin e këtyre metodave të reja për të forcuar programet statistikore të grumbullimit të të dhënave INSTAT. Pajisjet e dorës, të tilla si tableta, smartphones dhe laptopë, kanë treguar potencial të lartë për të përmirësuar cilësinë e të dhënave dhe për të zvogëluar kohën e grumbullimit të të dhënave. Ata janë duke u bërë shpejt standardi në mbledhjen e të dhënave në terren.

Tranzicioni nga Intervista tradicionale me letra dhe laps(PAPI) në Intervistën personale me ndihmën e kompjuterit (CAPI) përfshin përdorimin e pyetësorëve elektronikë të administruara përmes pajisjeve të dorës përmes intervistave ballë për ballë. Kjo qasje është e motivuar nga përparësitë e arritshme në drejtim të efikasitetit, efektivitetit dhe cilësisë së të dhënave. Krahasuar me procesin tradicional që përfshin një fazë të centralizuar të mbledhjes së të dhënave, përdorimi i pajisjeve elektronike të dorës ofron digjitalizim të menjëhershëm të të dhënave në pikën e grumbullimit. Kjo lejon përpunimin më të shpejtë dhe të automatizuar të të dhënave.

Megjithatë, futja e CAPI ka një ndikim në të gjithë procesin e regjistrimit, dhe zbatimi i tij do të krijojë sfida të ndryshme në operacionet e regjistrimit. Përfitimet që lidhen me futjen e suksesshme të mbledhjes së të dhënave të bazuara në CAPI në regjistrim nuk mund të realizohen pa një angazhim të fortë të INSTAT për të lëvizur në mënyrë taktike dhe strategjike drejt sistemeve të reja teknologjike. Vendimi për të përdorur CAPI në vend të PAPI është i rëndësishëm dhe duhet të bëhet në fazat fillestare të planifikimit të regjistrimit me një kuptim të qartë të teknologjisë dhe vlerësimit të mjedisit operativ në aspektin e kapacitetit institucional, infrastrukturës dhe terrenit.

9.2 Fizibiliteti i mbledhjes së të dhënave sipas CAPI

The success of any electronic data collection depends on sound strategic, operational and managerial planning as ëell as a ëell-designed institutional environment. To ensure the success of the 2020 Census, it is critical to identify all requirements for introducing electronic data collection technology, and to develop plans for doing so early in the census life cycle. The planning should take into consideration several critical factors.

9.2.1 Parashikime të infrasktrukturës: mbulimi i rrjetit celular dhe përdorimi i Ëi-Fi

Çështjet e infrastrukturës, të tilla si disponueshmëria e energjisë elektrike dhe qasja në internet në Shqipëri, mund të ndikojnë në suksesin e mbledhjes së të dhënave elektronike. Zonat e hartografisë që nuk kanë lidhje të tillë janë të rëndësishme për planifikimin.

Harta e mëposhtme (https://opensignal.com/) tregon mbulimin e rrjetit mobile 2G/3G dhe 4G për të gjithë territorin shqiptar. Pikat me të gjelbër tregojnë një sinjal të fortë ndërsa lëvizin drejt të kuqes, sinjali i të dhënave bëhet më i dobët.

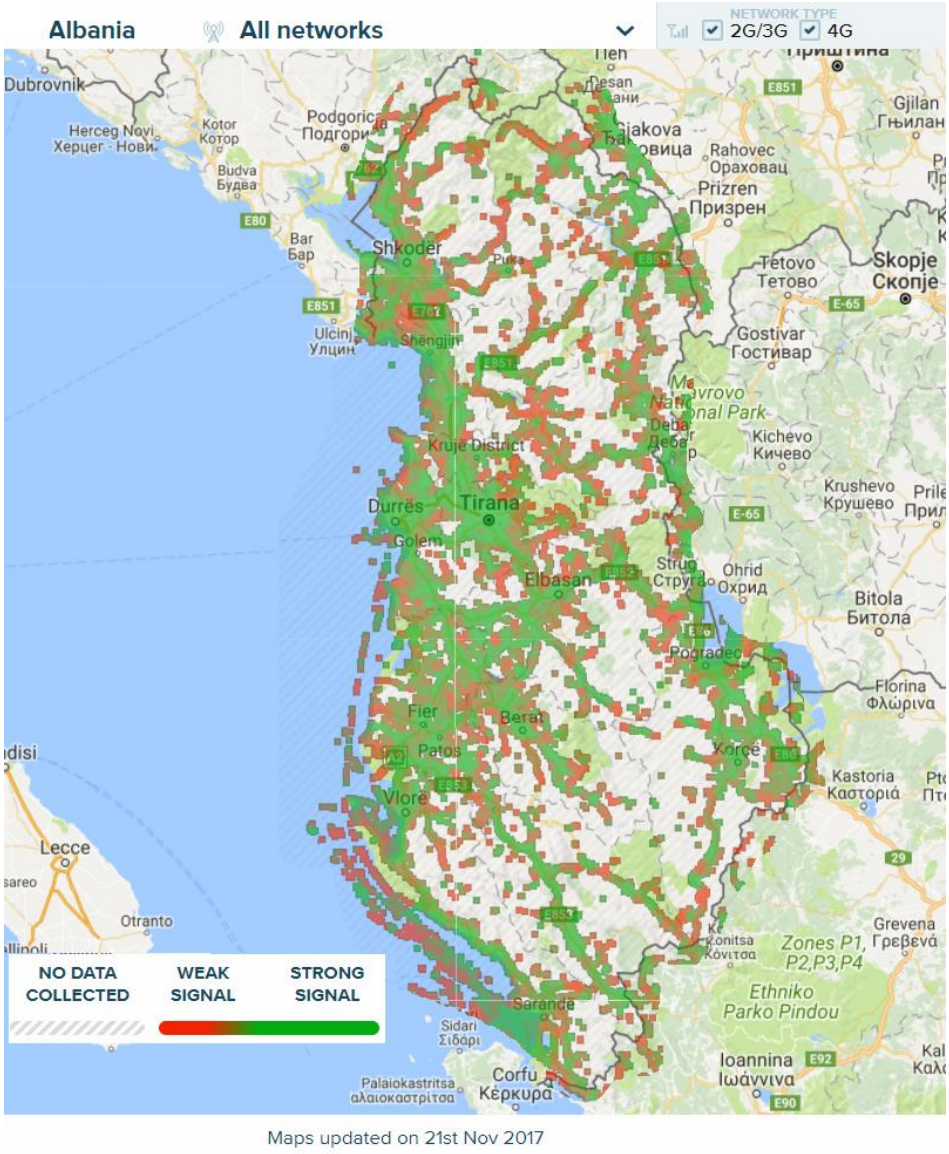

Figura 3: Fuqia e sinjalit të rrjetit mobil në Shqipëri

Pjesa më e madhe e vendit është e mbuluar mirë me një sinjal të kënaqshëm. Për më tepër, një analizë e hollësishme e zonave që nuk mbulohen nga rrjeti mobil tregon se këto janë kryesisht zona malore pa ose me numër të kufizuar të banorëve. Mbulimi i rrjetit celular 4G në Shqipëri është shumë më i kufizuar dhe kryesisht i kufizuar në qytetet kryesore (Tiranë, Skoder, Shengin, Krujë, Durrës, Elbasan, Fier, Berat, Vlore, Sarande).

Speedtest Global Index (http://www.speedtest.net/global-index) krahason të dhënat e shpejtësisë së internetit nga e gjithë bota çdo muaj. Të dhënat për indeksin vijnë nga qindra miliona teste të marra nga njerëz të vërtetë çdo muaj. Shpejtësia e përgjithshme në një vend përkufizohet si mesatarja e lidhjeve të të dhënave celulare, përvojë e përdoruesit bazuar në shpejtësinë dhe disponueshmërinë e rrjeteve 2G / 3G dhe 4G të vendit.

Duke marrë parasysh të gjitha vendet e shqyrtuara nga Global Index Speedtest në janar 2018, shpejtësia mesatare e përgjithshme e internetit është 22.2 Mbps në shkarkim dhe 9.0 Mbps në ngarkim. Shqipëria renditet e treta nga 123 vende, vetëm pas Italisë dhe para SHBA, Mbretërisë së Bashkuar, Japonisë dhe Gjermanisë. Shpejtësia e përgjithshme e telefonisë celulare vlerësohet në 28.5 Mbps në shkarkim dhe 10.6 Mbps në ngarkim.Në mënyrë të ngjashme, Indeksi Global i Speedtest i janarit 2018 tregon një mesatare të përgjithshme të shpejtësisë fikse të brezit të gjerë prej 42.7 Mbps në shkarkim dhe 20.39 Mbps në ngarkim. Shqipëria renditet e 93-ta nga 130 vende, me një shpejtësi të përgjithshme prej 13.9 Mbps në shkarkim dhe 5.3 Mbps në ngarkim, që është më i ulët se shpejtësia mesatare e disponueshme për broadbandin celular.

Më 30 qershor 2017, 1,932,024 përdorues të internetit janë numëruar në Shqipëri nga një popullsi prej 2,911,428 personash (https://www.internetëorldstats.com/stats4.htm). Kjo tregon një shkallë penetrimi në internet prej 66.4%, krahasuar me një normë mesatare prej 80.2% për të gjithë Evropën.

Raporti më i fundit i OpenSignal mbi gjendjen globale të rrjeteve mobile (https://opensignal.com/reports/2017/02/global-state-of-the-mobile-netëork) zbuloi se përdorimi i Ëi-Fi në Shqipëri ishte në rënie gjatë vitevee fundit. Harta e mëposhtme tregon se Shqipëria është një nga vendet në rajon me normën më të ulët (38.6%) të kohës së internetit të shpenzuar për Ëi-Fi.

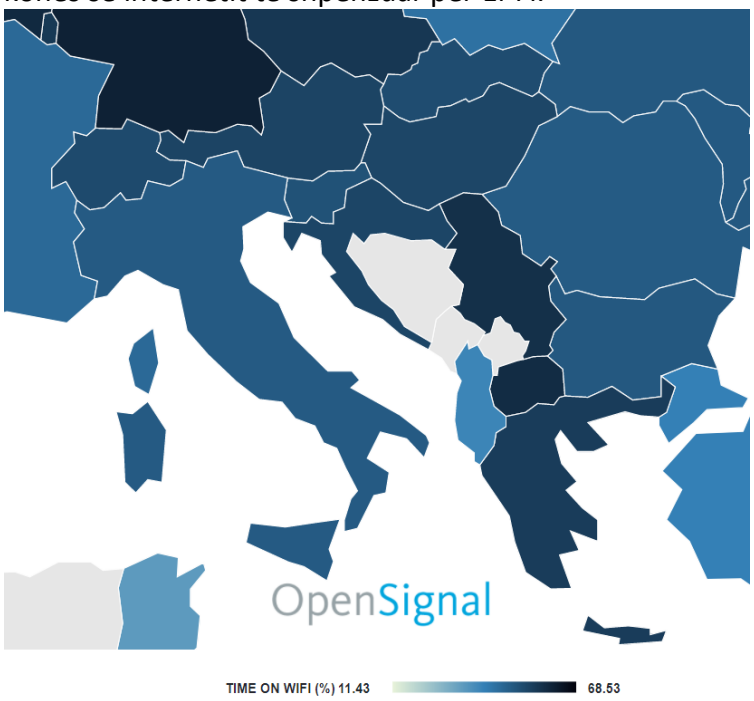

Figura 4: Koha e internetit e shpenzuar për Wi-Fi në Shqipëri dhe në vendet fqinje

Analiza e brezit të telefonisë mobile dhe fikse në Shqipëri nënvizon mundësinë e miratimit të një mbledhje elektronike të të dhënave për regjistrimin. Ajo gjithashtu thekson avantazhet e transmetimit në broadband mobile (2G / 3G, 4G) dhe jo Ëi-Fi si një mjet standard për transmetimin e të dhënave. Sidoqoftë, duhet të zhvillohen plane rezervë për ngarkimin dhe mbështetjen e pajisjeve kur dhe ku nuk ka energji elektrike

dhe / ose internet. Së fundi, shkalla e depërtimit të Shqipërisë në internet, së bashku me rritjen e kohës së shpenzuar për broadbandin celular, duket të jetë e mjaftueshme për të siguruar rekrutimin e personelit në terren që janë të njohur me parimet e funksionimit të pajisjeve të dorës.

Së fundi, shkalla e depërtimit të internetit në Shqipëri, së bashku me rritjen e kohës së shpenzuar për broadbandin celular, duket të jetë e mjaftueshme për të siguruar rekrutimin e personelit në terren që është i njohur me parimet e funksionimit të pajisjeve të dorës.

9.2.2 Parashikime buxhetore

Miratimi i çdo teknologjie inovative paraqet sfida dhe duhet të konsiderohet vetëm pas vlerësimit të kostove dhe përfitimeve. Tabela e mëposhtme krahason shpenzimet e llogaritura të kryerjes së Censit të vitit 2020 me PAPI (duke përdorur teknologjitë e skanimit), bazuar në koston e Censusit 2011 dhe me CAPI.

Tabela e mëposhtme tregon vetëm elementet e buxhetit që janë prekur nga miratimi i një PAPI ose një metode të mbledhjes së të dhënave CAPI. Supozohet se kostoja e përgjithshme e fuqisë punëtore të kërkuar në terren (pagat e regjistruesve, kontrollorëve etj.) eshtë e njëjtë në të dyja rastet, sepse reduktimi me gjysmën e numrit të regjistruesve në censin CAPI kompensohet nga dyfishimi në madhësi të QR-ve që do të mbulohen dhe kohëzgjatja e punës në terren. Por reduktimi i numrit të regjistruesve ka një ndikim të madh në koston e pajisjeve hardëare, sepse vetëm duhet të prokurohen vetëm 6000 tableta për regjistruesit.

Tabela e mëposhtme thekson me të kuqe zërat ku rriten kostot nga PAPI në CAPI, ndërsa zërat ku ulen kostot shënohen me ngjyrë blu

Tabela 4: Kosto e përllogaritur e TI-së, nevojat e trajnimit, materialet dhe pajisjet në një census PAPI dhe CAPI

Zërat		**Metoda e të dhënave**	
	Kosto fikse	**PAPI me skanim**	**CAPI**
1	Pajisje hardëare	751’942	2’358’150
2	Softëare	421’792	514’482
3	Pajisje të tjera elektronike	60’155	87’000
4	Tarifa mirëmbajtje	16’241	48’903
	Kosto variabël		
5	Asistencë teknike, trajnime dhe vizita studimore	2’564’883	3’077’860
6	Pyetësori i printuar dhe materialet e terrenit (vetëm PAPI)	587’667	
7	Transporti i materialeve dhe Arkivimi	731’239	64’600
8	Transferimi i të dhënave (vetëm CAPI)		218’000
9	Skanimi dhe verifikimi (vetëm PAPI)	883’340	
	Kosto totale	**6’017’259**	**6’368’995**

Siç mund të vërehet, kostot e përgjithshme janë të një madhësie të ngjashme në dy mënyrat e mbledhjes së të dhënave. Kostot e CAPI janë pak më të larta, gjë që është në thelb për shkak të rritjes së kostove të hardëare, duke kaluar nga 751,942 në 2,358,150 euro. Kjo përfshin investime për rreth 8.500 tableta (duke përfshirë 12% rezervë), 300 laptopë, 1 server të dedikuar dhe 1 server rezervë. Këto investime janë qartësisht më të qëndrueshme se kostot për letër, transport, arkivim dhe skanim në regjistrimin e PAPI, të cilat nuk mund të mbulohen.

Pika 5 (Asistenca teknike, trajnimi dhe vizitat studimore) rritet me rreth 20% për shkak të natyrës shumë teknike të mbledhjes së të dhënave digjitale dhe zhvillimit të nevojshëm të aplikacioneve. Në të vërtetë, duhet t'i kushtohet vëmendje e duhur aftësive teknike dhe llojit të ekspertizës së nevojshme për ndërtimin e kapaciteteve të stafit të INSTAT-it. Asistenca teknike është vendimtare në ofrimin e njohurive për zhvillimin dhe testimin e aplikacioneve, ngritjen e sistemit të transferimit të të dhënave dhe testimin e pajisjeve të dorës.

Nga ana tjetër, përdorimi i një pyetësori elektronik pothuajse eliminon shpenzimet për printimin e pyetësorëve të letrës (pika 6), transportimin dhe arkivimin e materialeve (pika 7), si dhe për skanim dhe verifikim (pika 9). Pika 8 (Tarifat e transferimit të të dhënave) është e nevojshme vetëm në CAPI dhe përfshin koston e kartave SIM, duke përdorur rrjetin celular nga tableta dhe lidhjen e dedikuar të internetit në selinë me një gjerësi brezesh 1 Gbit / sec.

9.2.3 Përfitimet dhe risku i CAPI kundrejt PAPI

CAPI ndryshon natyrën e grumbullimit të të dhënave dhe çon në investime që janë më të qëndrueshme se një regjim PAPI. Përfitimet e pritshme (në ngjyrë blu) krahasuar me rreziqet (në të kuqe) të adoptimit të një modaliteti të grumbullimit të të dhënave CAPI janë veçanërisht të rëndësishme për efikasitetin e përpunimit të të dhënave, siç tregohet në tabelën e mëposhtme (PAPI bazuar në përvojën e Censit 2011) . Modaliteti CAPI krijon në anën tjetër rreziqe të reja të cilat duhet të zbuten (në të kuqe).

Tabela 5: Përfitimet dhe risku: PAPI me Skan dhe CAPI

Njësitë	**PAPI me Skan (2011)**	**CAPI**
Vlefshmëria e menjëhershme e ndërlidhjes me të dhëna të tjera	I ulët	I lartë
Sekuenca automatike e pyetje pa modeleve	I ulët	I lartë
Kontrollet e integruara të konsistencës	-	I lartë
Materialet e udhëzues dhe ndihmës së integruar	I ulët	I lartë
Transmetimi i shpejtë i të dhënave në serverët qendrorë	-	I lartë
Prodhimi i shpejtë i metrikës së performancës së operacioneve në terren; dhe raportin kumulativ të njësive të numëruara	I ulët	I lartë
Aftësia për të ndërmarrë sigurimin e cilësisë së kufijve gjeografikë	I ulët	I lartë

Kalimi midis pyetësorëve në gjuhë të ndryshme	I ulët	I lartë
Papajtueshmëria midis harduerit dhe / ose softuerit	I mundshëm	I mundshëm
Dështimi i zgjidhjes (mungesa e lidhjes, dështimi i harduerit, bateri, problematikat e GPS, viruset e softuerit, vjedhja e pajisjes)	Aplikohet deri në një fare mase	Aplikohet deri në një fare mase
Mungesa e aftësive ose njohurive nga përdoruesit e sistemit, veçanërisht stafi i përkohshëm i censit	I ulët	Më i lartë
Hackerimi, sulme në internet ose të tjera çështje të sigurisë IC	Më I ulët	Më i lartë

Risqet e renditura në fund të tabelës mund të zbuten në disa mënyra. Për sa i përket papajtueshmërisë midis harduerit dhe / ose softuerit, risku mund të zbutet përmes përgatitjes së saktë të specifikimeve teknike dhe përmes testeve që duhet të kryhen me pajisjet.

Risku i dështimit të zgjidhjes duhet të zbutet duke miratuar mënyra alternative për transmetimin e të dhënave (Wi-Fi), me bankat energjetike, zëvendësimin e pajisjeve të vjedhura ose të thyera etj. Mungesa e aftësive ose njohurive nga përdoruesit e sistemit duhet të zbuten me zhvillimin e një aplikacioni të lehtë në përdorim me ndihmë të ndërtuar, trajnime dhe përmes stafit mbështetës të fushës IT.

Risku i hakerimit, sulmi në internet dhe çështje të tjera të sigurisë duhet të zbuten duke siguruar që të dhënat e mbledhura të jenë të koduara dhe secili përdorues të ketë llogarinë e vet në bazën qendrore të të dhënave, e cila është bërë e mundur përmes kredencialeve të njohura vetëm nga aplikimi dhe jo nga perdoruesi. Për të gjithë operacionin, serverët e dedikuar do të përdoren për të përmirësuar sigurinë.

Përfitime të tjera të CAPI (me blu) duhet të merren parasysh siç tregohet në tabelën e mëposhtme 5b:

Tabela 6: përfitime të tjera të CAPI kundrejt PAPI

NJësitë	**PAPI me Skan (2011)**	**CAPI**
Hapësira e marrjes së të dhënave dhe ruajtjes	Hapësira e madhe e kërkuar për ruajtjen e pyetësorëve me kohëzgjatje të gjatë të ruajtjes	Efiçiente – kërkohet hapësirë minimale
Qasja për transport për të ofruar formularët ose pajisjet	Është dëshmuar të jetë e vështirë në vitin 2011	Pajisjet mund të shpërndahen dhe grumbullohen lehtësisht
Siguria fizike për ruajtje	Nuk është e lehtë për të menaxhuar, veçanërisht pas kapjes së të dhënave	Pajisjet mund të bëhen të gjurmueshme

Koha e parashikuar për rikthimin e grumbullimit të të dhënave	1 muaj	Kthimi i të dhënave të papërpunuara në selinë qendrore është 1 javë
Koha e parashikuar për tabulat e para pas grumbullimit dhe skanimit të të dhënave	7 muaj	2 muaj
Cilësia e të dhënave të grumbulluara (ceteris paribus)	E kënaqshme	Mirë
Kërkesat e fuqisë punëtore	Fazat e rëndësishme të punës së krahut: paketimi, ngarkimi dhe shkarkimi i materialeve	Më shumë kohë në punën teknike

Kjo analizë e shkurtër kosto-përfitim tregon se edhe pse buxheti me CAPI është pak më i lartë sesa me PAPI, kjo mënyrë ka shumë përfitime që rrjedhin nga teknologjia dhe investimet e lidhura.

9.2.4 Gadishmëria institucionale

Gatishmëria institucionale i referohet aftësisë së INSTAT-it për të miratuar mbledhjen elektronike të të dhënave dhe për ta zbatuar atë strategjikisht. Duhet të kihet parasysh se investimet e nevojshme për miratimin e mbledhjes së të dhënave elektronike ndryshojnë në varësi të kapacitetit ekzistues të INSTAT-it, përfshirë përvojën në përdorimin e këtyre teknologjive në fusha të tjera statistikore.

Gjatë viteve të fundit INSTAT filloi të futë mbledhjen elektronike të të dhënave me CAPI në disa sondazhe. Tani për tani, janë kryer disa sondazhe duke përdorur mbledhjen elektronike të të dhënave: Anketa e Forcave të Punës, Hulumtimi Demografik dhe Shëndetësor, Hulumtimi i Migracionit dhe Kthimit, Hulumtimi i Teknologjisë së Informacionit dhe Komunikimit, dhe dy anketime të INSTAT për Bankën e Shqipërisë (Anketa e Besimit të Ndërmarrjeve, Anketa e Besimit të Klientëve). AFP kryhet rregullisht duke përdorur laptopë Ëindoës, anketat e tjera përdorin edhe laptopët e Ëindoës ndërsa sondazhet për Bankën e Shqipërisë u zbatuan me tableta Android. Në të dy rastet zhvillimi i CAPI është bërë nga INSTAT, me asistencë teknike të ofruar nga donatorë të ndryshëm.

Tani për tani, njohuri themelore rreth zhvillimit dhe testimit të aplikacioneve CAPI ekziston brenda INSTAT-it, por nuk mjafton për të zhvilluar dhe drejtuar një zgjidhje të plotë të brendshme për Censusin 2020. Për më tepër, departamenti i IT-së i INSTAT-it është nuk është shumë i zhvilluar dhe nuk ka personel. Punonjësit e IT-së të përkohshëm duhet të punësohen dhe asistenca teknike e ofruar për zhvillimin dhe testimin e platformës së censit CAPI dhe transmetimin e njohurive për personelin IT të INSTAT . Këto janë arsyet pse janë planifikuar në projekt trajnime në ëorkshope dhe vizita studimore.

9.2.5 Kohëzgjatja e censit

Kohëzgjatja e censit duhet të përshtatet me nevojat e zbatimit të mbledhjes së të dhënave me pajisje me dorë. Me mbledhjen e të dhënave të CAPI, proceset më parë të ndara mund të integrohen, ose mund të kenë nevojë të kryhen më herët gjatë ciklit jetësor të censit. Për shembull, mbledhja, kapja dhe redaktimi i të dhënave mund të bëhet njëkohësisht kur të miratohet një zgjidhje CAPI. Megjithatë, në përgjithësi, nevojitet më shumë kohë për të zhvilluar dhe testuar aplikacionin, për të përgatitur rregullat e kodimit dhe validimit, për të vendosur sistemet e transferimit dhe përpunimit të të dhënave, për të siguruar, programuar dhe testuar pajisjet e dorës. Shumë testime duhet të ndërtohen në orarin e projektit dhe kohë të mjaftueshme për të bërë ndonjë përmirësim të nevojshëm para zbatimit.

Në kohën kur është përgatitur ky raport (Prill 2017), afati, edhe pse i ngushtë .

9.3 Infrastruktura TIK për CAPI

9.3.1 Sinkronizimi i të dhënave dhe infrastruktura e serverit

Mbledhja e të dhënave mobile lejon transmetimin e të dhënave nga vendndodhje të largëta gjeografike në depozitat qendrore të ruajtjes së të dhënave nëpërmjet rrjeteve ëireless ose celulare. Transferimi i të dhënave në mes pajisjeve në fushë dhe serverëve qendror, ose në një shërbim cloud, quhet sinkronizim.

Për sinkronizim në internet, kërkohet një server qendror. Në varësi të aftësive të aplikacionit CAPI, mund të përdoren tre lloje të serverëve:

- **Shërbim i bazuar në-Cloud**: Shërbimet e bazuara në cloud mund të përdoreshin. Kjo do të kërkonte ngritjen e një llogarie me shërbimin cloud.
- **Web server**: për të përdorur sinkronizimin e internetit, kërkohet një server që drejton një softuer të aplikacioneve të internetit. Serveri mund të vendoset në një sistem në vend në zyrën qendrore, që është i lidhur me internetin ose mund të vendoset në një uebsajt të pritur (hosted) ose në server virtual në cloud.
- **Serveri FTP**: Disa aplikacione CAPI mund të sinkronizohen me një server FTP (protokoll transferimi skedari) për transferimin e të dhënave. Ky opsion kërkon një llogari të konfiguruar në një server FTP.

Zgjedhja e sinkronizimit duhet ta konsiderojë shërbimin e bazuar në cloud si opsionin e parë, për të shmangur nevojën për të konfiguruar një server për sinkronizim në INSTAT. Në këtë drejtim, janë bërë bisedime paraprake me Agjencinë Kombëtare për Mbrojtjen e të Dhënave Personale (AKMDP) dhe me Agjencinë Kombëtare për Shoqërinë e Informacionit (AKSHI).AKMDP u pyet nëse do të përjashtonin përdorimin e një sistemi cloud për mbledhjen e të dhënave të regjistrimit. Përfaqësuesi i Agjencisë shprehu mendimin se nëse serverët cloud janë në territorin e Shqipërisë / BE dhe qasja në të dhënat kontrollohet dhe sigurohet, nuk ka asnjë kundërshtim për përdorimin e shërbimeve cloud, nga një ofrues publik ose privat .

AKSHI u pyet nëse mund të ofronin shërbimet cloud që nevojiten për Censin, me një hapësirë prej 1 Tb dhe një lidhje të dedikuar në internet, duke pasur një gjerësi brezi prej 1 Gbit / sec. Agjencia u përgjigj se një marrëveshje e tillë mund të jetë e mundur dhe do të kërkonte një kërkesë zyrtare.

Pavarësisht nga nevoja që ka INSTAT për të krijuar një shërbim të bazuar në cloud, ekziston nevoja për të krijuar një server të dedikuar censi, pasqyruar me një server rezervë, për redaktimin, kodimin dhe tabelimin e të dhënave të regjistrimit. Këto servera mund të përdoren gjithashtu për sinkronizim, në rast se një shërbim i bazuar në cloud nuk mund të krijohej. Do të ishte efikase për INSTAT, të zgjedhë një server të dedikuar regjistrimi që mund të integrohet lehtësisht me infrastrukturën e re IT të INSTAT. Në të vërtetë, INSTAT është tani në procesin e prokurimit të tre serverëve të rinj dhe një serveri rezervë për modernizimin e infrastrukturës aktuale IT. Specifikimet teknike të serverit të dedikuar për Regjistrim dhe të serverit rezervë përfshihen në Aneksin 2.

9.3.2 Transferimi i të dhënave gjatë punës në terren të CAPI

Transferimi i të dhënave duhet të sigurohet si sinkronizim nga tableti i regjistruesve direkt në selinë e INSTAT-it dhe duhet të kryejë dy detyra. Së pari, ai duhet të shtyjë automatikisht çdo rast të përfunduar në bazën e të dhënave qendrore. Së dyti, duhet të përditësojë aplikacionet CAPI në terren duke shkarkuar versionet e fundit nga serveri. Në këtë mënyrë, modifikimet e aplikacionit nga zyra qendrore mund të shpërndahen lehtësisht tek regjistruesit në terren.

Aplikacionet e CAPI duhet të sinkronizojnë skedarët e të dhënave në nivelin e pyetësorit, duke ndjekur rastet që janë shtuar ose përditësuar dhe duke transferuar vetëm rastet që janë të reja ose janë modifikuar që nga sinkronizimi i fundit. Kjo redukton ndjeshëm sasinë e të dhënave të transferuara dhe për rrjedhojë zvogëlon gjerësinë e brezit dhe koston e transferimit të të dhënave nëpërmjet rrjetit celular.

Pasi regjistruesit të kenë përdorur sinkronizimin për të ngarkuar të dhëna në server, një mjet menaxhimi i lidhur me aplikimin CAPI mund të përdoret për të shkarkuar dhe shqyrtuar rastet nga pajisja e mbikëqyrësit. Në të njëjtën kohë, të gjitha të dhënat në server mund të shkarkohen në një skedar të vetëm të të dhënave që mund të përdoret nga Njësia e Censit në selinë e INSTAT-it për të monitoruar mbulimin në terren dhe cilësinë e të dhënave.

Të dhënat e mbledhura në fushë në një pajisje të lëvizshme duhet të ngarkohen duke përdorur komponentët e rrjetëzimit. Pajisjet e ndryshme celulare kanë komponentë të ndryshëm të rrjetëzimit dhe është e rëndësishme të planifikoni dhe merrni pajisje që kanë komponentët e kërkuar. Zgjedhja e komponentëve të rrjetëzimit mund të ketë një ndikim të vërtetë në çmimin e paguar për pajisjet. Të paktën komponentët e mëposhtëm duhet të jenë të pranishëm:

- **Wi-Fi**: Ky është komponenti më themelor i rrjetëzimit. Ekzistojnë standarde të ndryshme, dhe kështu lloje dhe komponentë Wi-Fi të ndryshëm, por për punën CAPI nuk bën dallim se cili rrjet Ëi-Fi është mbështetur. Pothuajse të gjitha pajisjet e dorës kanë kapacitet Wi-Fi. Meqenëse Wi-Fi do të punojë vetëm pranë një rrjeti Ëi-Fi, nuk do të lejojë ngarkimin dhe sinkronizimin e të dhënave nga terreni.
- **rrejti celular 2G/3G, 4G**: Këto zakonisht nuk janë të pranishme në pajisjet e thejshta. Ky komponent vjen me një kosto kur përfshihet në pajisjet mobile dhe kur përdoret për transferimin e të dhënave celulare. Zakonisht një plan i të

dhënave është i nevojshëm për të përdorur një rrjet celular. Kur rrjetet celulare janë në dispozicion, ngarkimi i të dhënave mund të ekzekutohet sapo të përfundojë një intervistë.

- **Bluetooth**: jo gjithmonë i pranishëm në pajisjet e thejshta por zakonisht përfshihet nga ato mesatare e lart. Bluetooth lejon lidhjen e një pajisjeje me një pajisje tjetër të ngjashme ose një server qendror për transferimin e skedarëve dhe të dhënave. Transferimi me Bluetooth kërkon afërsinë mes pajisjeve për të transferuar të dhëna.

Specifikimet teknike të tabletave që do të përdoren gjatë censit përfshihen gjithashtu në Aneksin 2.

9.4 Siguria e të dhënave

Konfidencialiteti është mbrojtja e informacionit nga zbulimi nga palët e paautorizuara. Të dhënat e regjistrimit janë konfidenciale dhe INSTAT ka detyrimin ligjor për të mbrojtur këtë informacion.

Siguria e të dhënave është një çështje kryesore për çdo formë të mbledhjes së të dhënave dhe përditësimi i të dhënave duhet të bëhet në mënyrë të sigurt. Pas përfundimit të çdo interviste, të dhënat duhet të ruhen dhe të sigurohen derisa të dërgohen në serverin qendror të bazës së të dhënave. Grumbullimi i të dhënave përmes pajisjeve të dorës kërkon investime në sigurimin e të dhënave dhe trajnimin e stafit për të parandaluar aksesin e paautorizuar dhe humbjen e të dhënave personale të ndjeshme. Shqetësimet e sigurisë përfshijnë dështimet në hardëare dhe softëare, gabimet njerëzore dhe aksidentet. Protokollet e transferimit të të dhënave nga terreni duhet të dizajnohen me karakteristika specifike të sigurisë, duke përfshirë edhe enkriptimin.

Një komponent shumë i rëndësishëm i mbrojtjes së informacionit konfidencial duhet të jetë enkriptimi. Enkriptimi siguron që vetëm njerëzit e autorizuar mund të dekriptojnë informacionin. Enkriptimi është i përhapur në mjedisin e sotëm dhe mund të gjendet në pothuajse çdo protokoll të madh në përdorim. Një shembull shumë i spikatur është SSL / TLS, një protokoll sigurie për komunikim në internet që është përdorur në lidhje me një numër të madh të protokolleve të internetit për të siguruar sigurinë.Për më tepër, konfidencialiteti duhet të rritet gjithashtu duke zbatuar lejet e përdoruesve për të futur në të dhënat e regjistrimit në sistemin qendror të TI.

9.5 Zhvillimi i aplikacionit të mbledhjes së të dhënave

9.5.1 Zgjidhjet e standatizuara softëare

Në shumicën e aktiviteteve të tyre të lidhura me TI, stafi i INSTAT-it mbështetet në zgjidhjet e hapura. Ato përdorin paketa të hapura për analizën e të dhënave (SPSS, SAS), paketa standarde për përpunimin e të dhënave (CONCORD / SCIA) dhe përhapjen e të dhënave në internet (PX-WEB). Prandaj, është e arsyeshme të përdoren qasje të ngjashme për sistemet CAPI. Avantazhet e sistemeve të hapura janë njohja e tyre e gjerë dhe pranimi nga shumë përdorues. Shumë sisteme të tilla janë të lira dhe janë zhvilluar dhe mbështetur nga institucione të mëdha ndërkombëtare, si Byroja e censit të SHBA (CSPro) dhe Banka Botërore (SurveySolution).

Për më tepër, që kur INSTAT ka miratuar CSPro në vitet e fundit si sistemin kryesor për zhvillimin e aplikacioneve të CAPI, është e arsyeshme të përdoret CSPro edhe për mbledhjen e të dhënave të CAPI të censit. Me zgjidhjen CSPro, INSTAT po investon jo vetëm në një zgjidhje softuerike, por edhe në rritjen e kapacitetit të personelit të vet që do të përdorë si mjet të standardizuar. Këto aftësi dhe njohuri të fituara do të jenë të zbatueshme për anketat shumë kohë pas censit të vitit 2020.

Konvertimi i një pyetësori në letër në një format elektronik përfshin më shumë se përsëritjen e tij në ekranin e një pajisjejes dore. Lloji i pajisjes së përdorur rrënjësisht ndikon në mënyrën në të cilën anketuesit bashkëveprojnë me pyetësorin. Formulimi dhe struktura e disa pyetjeve mund të kenë nevojë të ndryshohen për ta bërë më të lehtë që regjistruesit të punojnë shpejt dhe me saktësi në pajisjen. Për më tepër, veçoritë e shtuara si validimi i të dhënave, redaktimet dhe modalitetet e paracaktuara mund të përfshihen në një pyetësor elektronik. Specifikimet për këto karakteristika duhet të shkruhen gjatë zhvillimit të pyetësorit, për t'i programuar ato në aplikacionin softuerik. Më poshtë janë një grup minimal i karakteristikave specifike që aplikimi CAPI i Censit 2020 duhet të mbështesë.

9.5.2 Filtrimi i pyetjeve dhe shmangia modelve

Pyetësorët elektronikë mund të lehtësojnë filtrimin e pyetjeve dhe shmangjen e modeleve duke shfaqur automatikisht vetëm pyetjet relevante dhe duke lënë mënjanë ato që janë të parëndësishme ose jo të zbatueshme për të anketuarit e caktuar. Shmangia automatike përmirëson saktësinë e reagimit dhe redukton ngarkesën e anketuesit duke eliminuar nevojën për udhëzime komplekse.

Një disavantazh i pasjes së modeleve të shmangies të programuara në pyetësor është se nëse anketuesi bën një gabim në një pyetje filtri, atëherë një grup pyetjesh do të anashkalohen gabimisht. Meqë grupi i pyetjeve nuk do të shfaqet në ekran, regjistruesi nuk mund ta zbulojë lehtë gabimin. Një mënyrë për të zbutur këtë problem është që të shqyrtojmë përdorimin e kontrolleve të konsistencës dhe / ose pyetjen e filtrimit përpara një shmangie të gjatë.

9.5.3 Validitimi i të dhënave

Duke pasur parasysh presionin për nxjerrjen e të dhënave shpejt pas grumbullimit, kontrollet e redaktimit duhet t'i shtohen aplikacionit para fillimit të regjistrimit, në vend që të programohen ato veç e veç në fazën pas regjistrimit. Një avantazh i përdorimit të një pyetësori elektronik është se ai mund të vërtetojë të dhënat kur regjistruesi fut përgjigjet në pajisjen e dorës. Për ta bërë këtë, rregullat e validimit të të dhënave duhet të shkruhen nga specialistë të lëndëve në fazën e zhvillimit të pyetësorit, në mënyrë që ato të mund të programohen në aplikacion. Kontrollet që duhet të përfshihen në rregullat e vlefshmërisë janë: a) kontrollet e fushave; b) kontrollet e mospërputhjeve; c) kontrollet e kompletimit.

Pasi të identifikohen gabimet, ekzistojnë dy mënyra për t'i menaxhuar ato: redaktime të vështira dhe të lehta. Me redaktime të vështira, regjistruesi nuk është në gjendje të vazhdojë intervistën derisa gabimi të jetë korrigjuar. Me redaktime të lehta, regjistruesi njoftohet për gabimin e mundshëm dhe duhet të përpiqet ta korrigjojë atë, por gjithashtu mund të vazhdojë pa e bërë këtë.

Mesazhet e gabimeve duhet të informojnë regjistruesit se cilat pyetje kanë gabime, cilat janë gabimet dhe si t'i korrigjojnë ato. Ato duhet të jenë të shkurtra, por të dobishme. Aplikimi i pyetësorit duhet t'i lejojë regjistruesit të kthehen lehtë tek çështjet problematike për të korrigjuar gabimet. Ashtu si me rregullat e validimit të të dhënave, specialistët e lëndëve janë më të përshtatshme për të shkruar mesazhe të tilla gabimi për shkak të kuptimit të thellë të përmbajtjes së pyetësorit.

9.5.4 Parashtrimi i pyetësorit me të dhënat administrative dhe gjeokodet

Një avantazh i përdorimit të një pyetësori elektronik është se disa të dhëna administrative dhe gjeokode mund të përdoren për të mbushur formularët e regjistrimit. Kjo mund të kursejë kohën e intervistës dhe të përmirësojë saktësinë. Megjithatë, duhet të ekzistojë një strukturë për regjistrin për të redaktuar çdo njësi të tillë të parapërgatitur në mënyrë që nëse ka ndonjë gabim ose ka pasur një ndryshim në të dhënat e parapërgatitura, informacioni i saktë mund të regjistrohet në këtë fushë. Anketuesit duhet të jenë në gjendje të marrin dhe regjistrojnë matjet GPS, të cilat jo vetëm që mund të përdoren për të vërtetuar gjeokodet, por mund të ndihmojnë monitorimin dhe menaxhimin në terren.

9.5.5 Mundësia për pëdorimin e shumë gjuhëve

Ashtu si me një pyetësor në letër, një pyetësor elektronik mund të përgatitet në gjuhë të ndryshme, por me një kosto shumë më të ulët. Një opsion për të zgjedhur gjuhën duhet të programohet në fillim të pyetësorit. Megjithatë, pyetësori duhet të testohet në të gjitha gjuhët para se të zbatohet në terren, duke siguruar që përkthimet e versioneve të gjuhëve të ndryshme janë kryer për të arritur konsistencë në të gjitha versionet.

9.5.6 Ndihma në ekran

Electronic questionnaires should include an on-screen help available to the enumerator from the screen of his/her mobile device. The on-screen help eliminates the need of the enumerator to carry around a separate manual and makes it easier to access definitions or other items needing clarification during the intervieë. Unlike a paper manual, the on-screen help in an electronic questionnaire can be linked to each question or a term needing definition or clarification. Subject matter specialists should prepare the text for the on-screen help items and ëork closely ëith the programmers to implement them.

9.6 Manaxhimi dhe sistemet e monitorimit

Disponueshmëria e një sistemi efikas të menaxhimit dhe monitorimit është një faktor kyç për regjistrimin e suksesshëm në terren duke përdorur një metodologji të mbledhjes elektronike të të dhënave si CAPI. Informacioni i kërkuar për menaxhimin dhe monitorimin mund të mblidhet më lehtë dhe të transmetohet nga modulet e menaxhimit në pajisjet elektronike të dorës. Treguesit e performancës për vlerësimin e numërimit në terren mund të gjenerohen nga të dhënat e transmetuara nga terreni në kohë reale.

Gjatë fazës së mbledhjes së të dhënave, është e domosdoshme që regjistruesit dhe mbikëqyrësit të jenë në gjendje të shohin statusin e regjistrimit të çdo njësie banimi në kohë reale, për të siguruar numërim sa më të plotë të mundshëm. Përveç kësaj, mbikëqyrësit duhet të jenë në gjendje të kontrollojnë cilësinë e punës së regjistruesve dhe të kërkojnë nga ata të rivizitojnë familjet për të bërë ndonjë korrigjim të nevojshëm. Sistemet e menaxhimit dhe monitorimit ofrojnë mjete për personelin në

terren për menaxhimin e të gjitha aktiviteteve gjatë fazës së regjistrimit. Këto sisteme përpiqen të përmbushin modulet e mëposhtme.

9.6.1 Moduli i supervizorit të bashkisë

Mbikëqyrësit bashkiakë janë kryesisht përgjegjës për nivelin e lartë të mbikëqyrjes së stafit në terren dhe për monitorimin e aktiviteteve administrative dhe operacionale për të siguruar që ato të zbatohen sipas planit. Ata gjithashtu kanë përgjegjësi për monitorimin e performancës operacionale dhe IT-së gjatë regjistrimit në terren. Sistemi i zhvilluar për mbikëqyrësit e bashkisë duhet t'i lejojë ata të kryejnë detyrat e mëposhtme:

- Të monitorojnë ecurinë ditore të numërimit bazuar në treguesit e performancës operacionale dhe raportet e gjeneruara nga sistemi;
- Të monitorojnë ndryshimet në numrin e regjistruesve, kontrollorëve dhe pajisjeve elektronike për të siguruar që nuk ka probleme që ndikojnë në performancën;
- Të monitorojnë punën e personelit në terren në nivelin e QR, duke përdorur module të tjera të zhvilluara për regjistruesit dhe mbikëqyrësit e tyre të menjëhershëm.

9.6.2 Moduli i kontrollorit

Kjo i lejon kontrolluesit të rishikojnë të dhënat e mbledhura nga regjistruesit e tyre dhe të komunikojnë me ta çdo vërejtje dhe udhëzim. Kontrollorët në thelb monitorojnë përparimin e përditshëm në secilën QR dhe vlerësojnë statusin e numërimit të secilës njësi banimi. Sistemi duhet t'i lejojë mbikëqyrësit të kryejnë detyrat e mëposhtme:

- Caktimi e QR-ve tek regjistruesit dhe sigurimin e mbulimit të plotë pa mbivendosje ose mosveprim;
- Monitorimin e ecurisë ditore të numërimit në drejtim të numrit të njësive të strehimit të vizituara dhe caktimeve të çdo anketuesi dhe statusit të tyre;
- Ndjekjen e mos reagimit dhe refuzimet;
- Shfaqjen të dhënave të regjistruara në nivele agregate dhe individuale për qëllime kontrolli;
- Kontrollimin e transmetimit të të dhënave në selinë qendrore.

9.6.3 Moduli i regjistruesit

Ky modul u lejon regjistruesve të sigurojnë informacion të përditshëm mbi statusin e regjistrimit në ndërtesën / banesën dhe në nivelin e familjes, duke treguar se cilat njësi janë dhe nuk janë ende të mbuluara. Statusi i secilës njësi banimi duhet të regjistrohet pas çdo interviste ose vizite të përfunduar dhe duhet të tregojë një nga rezultatet e mëposhtme:

- I përfunduar,
- I refuzuar,
- Asnjë kontakt,
- Intervista e ricaktuar (duke përfshirë informacionin për arsyen dhe kohën / datën e takimit),
- Banesa e lirë,
- Adresat / ndërtesat që nuk përdoren për qëllime banimi
- Shpjegim tjetër

Një sistem i tillë mund të përdoret gjithashtu për sigurimin e informacionit mbi adresat / ndërtesat e banimit që nuk janë të përfshira në hartën ose adresën e QR dhe për komunikimin me mbikëqyrësit dhe ekipet mbështetëse të IT.

9.7 Testimi dhe sistemi i mbledhjes së të dhënave

Përgatitja adekuate dhe koha e mjaftueshme duhet të ndahen për hartimin dhe testimin e pyetësorit elektronik dhe testimin dhe çvirusimin e përgjithshëm të softuerit, veçanërisht për pyetësorët në gjuhë të shumëfishta. Është shumë e rëndësishme të siguroheni që rrjedha e pyetjeve dhe modelet që mund të shmangen të funksionojnë si duhet përpara se t'i përdorni ato në terren.

Para vendosjes së teknologjive në terren, duhet të kryhen disa ushtrime pilot duke përdorur pajisjet dhe sistemet e zgjedhura ose të zhvilluara për të testuar besueshmërinë e tyre në rrethanat e ndryshme të pranishme në këtë fushë.

Është me rëndësi që të kemi plane gatishmërie kur energjia elektrike dhe / ose qasja në internet nuk janë në dispozicion. Duhen zhvilluar plane për ngarkimin dhe mbështetjen e pajisjeve, si dhe për transmetimin e të dhënave të grumbulluara. Aty ku mungojnë pajisjet e dorës, nuk janë në gjendje pune, ose nuk punojnë apo humbasin ose prishen, duhet të ketë një dispozitë të një pajisje rezervë.

Është e rëndësishme që të caktohet koha dhe burimet për të testuar sistemin e transferimit të të dhënave dhe ruajtjes. Planifikimi për sistemin e transferimit të të dhënave duhet të përfshijë një testim të plotë të sistemit gjatë përgatitjeve dhe testit pilot. Sistemi i transferimit të të dhënave duhet të jetë i gatshëm dhe i testuar tërësisht përpara fillimit të trajnimit të stafit në terren.

Koha duhet të ndahet për trajnimin e stafit mbështetës të IT-së (rreth 200 persona) në mënyrën se si të konfigurohen pajisjet e lëvizshme.

9.8 Mbështetja nga IT për anketuesit dhe supervizorët gjatë punës në terren

Duke marrë parasysh strukturën komplekse të numërimit në terren dhe përfshirjen e një stafi në terren, suksesi i operacionit të grumbullimit të të dhënave do të varet kryesisht nga përdorimi efektiv i CAPI. Prandaj, rreziqet e mundshme lidhur me TI duhet të identifikohen në fillim të planifikimit për të rekrutuar një numër të mjaftueshëm të stafit teknik (tani përllogaritur në 200 persona) dhe t'i trajnojë ato në mënyrë të përshtatshme për të punuar në terren. Detyrat kryesore të mbështetjes së TI do të jenë:

- Ruajtja e pajisjeve të dorës;
- Konfigurimi i pajisjes sipas nevojës;
- Merrja e një kopje rezervë të të dhënave të grumbulluara;
- Veprimi si vija e parë e mbështetjes në terren për të zgjidhur problemet teknike;
- Rregullimi i defekteve që kanë të bëjnë me pajisjet e dorës dhe sistemin e tyre operativ;
- Rregullimi i gabimeve dhe vështirësive operacionale në lidhje me transmetimin e të dhënave.

Një mbështetje më e specializuar duhet të sigurohet nga stafi i ekspertëve në zyrat qendrore me qëllim të zgjidhjes së problemeve serioze të IT-së që nuk mund të zgjidhen

nga Ekipi i Mbështetjes së TI-së. Prandaj, është e rëndësishme që ekipi i qendrës të merret me pajisjet e anketuesve në terren duke përdorur softuerin e qasjes në distancë.

9.9 Redaktimi dhe përpunimi i të dhënave

Kur të mblidhen të dhënat, duhet të ekzistojë një sistem për të koduar dhe redaktuar përgjigjet. Post-kodimi i centralizuar do të jetë i nevojshëm për pyetjet e hapura, të tilla si pyetjet mbi arsimin, profesionin dhe industrinë, dhe konkretisht përpyetjet e tjera të hapura. Me mbledhjen CAPI, intervistuesi regjistron përgjigjen në pajisjen e dorës dhe kodimi duhet të kryhet në selinë e regjistrimit gjatë përpunimit të të dhënave. Në të vërtetë, post-kodimi me një numër të vogël të stafit të trajnuar mirë do të prodhojë rezultate më konsistente, edhe nëse do të kërkojë më shumë kohë.

Përdorimi i një sistemi CAPI të dizajnuar siç duhet duhet të minimizojë nevojat për redaktimin e të dhënave. Në të vërtetë, në vitin 2010 Caeyers et al. prodhoi një studim i cili krahason të dhënat e marra nga studimet CAPI dhe PAPI në mënyrë sistematike. Autorët kryen një eksperiment të rastit ndërmjet 1840 familjeve, me tre grupe. Grupi i parë përbëhej nga familje ku u administrua një intervistë e PAPI; grupi i dytë përfshinte familjet ku u adminsitrua një intervistë CAPI me drejtimin automatik , ndërsa grupi i tretë përbëhej nga familje ku u administrua një intervistë CAPI me të dyja kurset dhe kontrollet e integruara të konsistencës.

Rezultatet e tyre tregojnë se 94% e gabimeve në PAPI ishin për shkak të gabimeve rutinë, të shmangur në grupin e dytë nëpërmjet sistemit të automatizuar të programit CAPI. Ata gjithashtu konstatojnë se përdorimi i kontrolleve të konsistencës reduktoi më tej numrin e mospërputhjeve: pjesa e pyetësorëve me më shumë se një vlerë të munguar ose të pamundur ishte 2% për pyetësorët CAPI me kontrolle konsistence, 40% për pyetësorët CAPI pa kontrolle konsistence dhe 83% për pyetësorët e PAPI!

Përkundër përmirësimeve cilësore që një aplikim i zhvilluar mirë i CAPI do të prodhojë, nevoja për një minimum të redaktimit të të dhënave do të mbetet. Objektivi kryesor i strategjisë së redaktimit është të krijojë një bazë të dhënash të plotë dhe të qëndrueshme. Parimet e mëposhtme duhet të miratohen:

- futja e të gjitha të dhënave që mungojnë për të siguruar një bazë të dhënash të plotë dhe të qëndrueshme;
- Minimizimi i numrit të ndryshimeve në të dhëna;
- Sigurohuni që të gjitha ndryshimet e bëra në të dhënat e vërejtura nuk ndikojnë në cilësinë e tyre.

Një procedurë e mirë redaktimi dhe imputimi është automatike, objektive dhe e riprodhueshme, bën një përdorim efikas të fushave të përputhjes dhe siguron që regjistrimet e imputuara janë të qëndrueshme brenda vendit. INSTAT synon të miratojë për këtë qëllim CONCORD / SCIA, të njëjtin softuer që përdoret për të redaktuar të dhënat e censit të vitit 2011.

Zbatimi i strategjisë së redaktimit duhet të ketë një gjurmë auditimi për qëllime të dokumentacionit dhe vlerësimit. Kjo duhet bërë duke krahasuar të dhënat e papërpunuara me grupin e të dhënave të redaktuar, pas aplikimit të procedurës së redaktimit. Në këtë proces duhet të merren parasysh treguesit e nivelit agregat, të cilat

marrin në konsideratë ndryshimet e prodhuara në kuptimin e numrave dhe / ose madhësisë dhe treguesit në nivel të ndryshueshëm, që vlerësojnë diferencat e prodhuara në shpërndarjet e secilës variabël.

10. Shpërndarja dhe analiza e rezultateve të Censit

Publikimi dhe shpërndarja e të dhënave të Censit në forma të ndryshme dhe për palët e interesuara dhe përdoruesit është kulmi i çdo operacioni të Censit dhe ka nevojë për përgatitjen e duhur dhe shpërndarjen buxhetore. Teknologjitë e reja ofrojnë mundësi të mëdha për të dhënë qasje në statistikat e Censit për një gamë të gjerë të përdoruesve, për të vizualizuar rezultatet dhe për t'u ofruar përdoruesve mundësinë për të krijuar tabelat, grafikët dhe hartat e tyre në një mënyrë interaktive. Censi 2020 do të ndjekë standardet ndërkombëtare të shpërndarjes së të dhënave, përdorë mjetet moderne për prezantimin e të dhënave dhe bashkohet me institucionet kombëtare dhe ndërkombëtare dhe ekspertët për analizën e të dhënave tematike.

10.1 Kontrolli i shpërndarjes së statistikave

Pas përpunimit dhe redaktimit të të dhënave, një bazë e të dhënave do të jetë në dispozicion në dosjet e Censit. Përveç kësaj, baza e të dhënave do të kontrollohet nga publikimi para se të fillojë hedhja e të dhënave.

Të gjitha informatat statistikore nga Censi do të publikohen ose prezantohen ndryshe në një formë që përjashton identifikimin e drejtpërdrejtë ose të tërthortë të individëve ose ekonomive familjare. INSTAT do të përcaktojë dhe zbatojë një politikë të kontrollit statistikor për zbulimin e të dhënave statistikore, duke përfshirë të dhënat për zonën e vogël dhe përdorimin e mikrodatave nga përdoruesit e jashtëm.

10.2 Plani standart i hedhjes së të dhënave dhe metadatave

11.2.1 Programi strandart për tabelat e kryqëzuara të dhënave për 2020

INSTAT do të përcaktojë një program standard për tabelat e kryqëzuara të temave të Censit të vitit 2020, duke përfshirë metadatat. Tabelat standarde do të mbulojnë të gjitha Njësitë Territoriale dhe Administrative të Shqipërisë (Vendi, Rrethi, Qarku, Bashkitë, Njësitë Administrative të Bashkive (bashkitë / komunat e vjetra para 2015) dhe njësitë e tjera hapësinore që mund të kërkohen nga përdoruesit.

10.2.2 Programi strandart për tabelat e kryqëzuara historike dhe indikatorët e ndryshimit

INSTAT-i do të harmonizojë - sa më shumë të jetë e mundur - informacionin e Censit të vitit 2020 me të dhënat e Censeve 2011 dhe 2001 për të gjitha njësitë administrative dhe territoriale aktuale dhe të mëparshme dhe të përcaktojë një program standard të tabelave historike dhe treguesve të ndryshimit për temat kryesore të Censit.

10.2.3 Tabelat e kryqëzuara dhe ndarjet e kërkuara nga BE

INSTAT do të prodhojë gjithashtu tabelat e kryqëzuara (hiperkubat), duke përfshirë meta të dhënat, të cilat kërkohen në vitin 2021 nga Rregullorja e Komunitetit (BE) 2017/12 për qëllime të krahasimit *me vendet e EEA dhe ato të pranimit*.

10.3 Kërkesat ad hoc dhe aksesi tek mikrodata

Jo të gjitha nevojat dhe kërkesat e përdoruesit mund të përmbushen me programet standarde të tabelave dhe aplikacionet interaktive. Gjithashtu, jo të gjithë përdoruesit kanë të njëjtin nivel të sofistikimit teknik dhe lehtësim në manipulimin dhe interpretimin e grupeve të të dhënave, ose kërkesat e tyre mund të paraqesin sfida për kontrollin e zbulimit.

Për t'iu përgjigjur kërkesave dhe nevojave të veçanta do të ofrohen dy modalitete:

- Tabela speciale do të prodhohen nga ekipi i metodologjisë së INSTAT-it për t'iu përgjigjur kërkesave ad hoc;
- Kompletet e mikrodata do të vihen në dispozicion për përdorim publik dhe për projekte të veçanta kërkimore sipas marrëveshjeve kontraktuale të përshkruara nga politika e mikrodatave të INSTAT.

10.4 Analiza tematike dhe raportet

Për paraqitjen tematike dhe analizën e të dhënave të Censit (p.sh. për dinamikën e popullsisë, migracionin, komutimin), analizat e grupeve specifike të popullsisë (p.sh. gra dhe burra, pakicat, fëmijët, të rinjtë, të moshuarit), krahasimi i njësive hapësinore (p.sh., zonat rurale dhe urbane, 61 bashkitë dhe njësitë administrative), llogaritja e indikatorëve (p.sh. treguesit relevantë për Qëllimet e Zhvillimit të Qëndrueshëm) ose vëzhgimi i trendeve historike dhe krahasimeve ndërkombëtare, do të zhvillohet një program i analizës tematike së bashku me shfrytëzuesit dhe aktorët e jashtëm. Aty ku është e rëndësishme, burimet plotësuese të të dhënave (të dhënat e studimit të mostrës ose të dhënat administrative) mund të përfshihen për të eksploruar tema specifike dhe përfaqësimin e tyre statistikor nga kënde të ndryshme.

Programi i analizës tematike të Censit të vitit 2011 ka prodhuar nëntë botime tematike, shumica e të cilave janë mbështetur nga donatorët: Popullsia dhe dinamika e popullsisë; Projeksionet e popullsisë 2011-2031; Migrimi në Shqipëri; Kushtet e banimit dhe jetesës në Shqipëri; Plakja e popullsisë në Shqipëri; Karakteristikat ekonomike të popullsisë shqiptare; Udhëtimi nga shtëpia në punë; Një klasifikim i ri urban-rural i popullatës shqiptare; Tipologjia e Bashkive dhe Komunave.

Për programin e analizës tematike të Censit 2020, INSTAT synon të fokusohet në një sekuencë të botimeve të shkurtra (4-6 faqe), përshkruese me 2-3 harta dhe grafikë mbi tema të ndryshme kyçe të censit. Ato mund të prodhohen më shpejt dhe të publikohen si buletin ose fletëpalosje e dizajnuar të printuara, në internet dhe nëpërmjet mediave sociale. Botimet thelbësore të thelluara në formatin e printuar do të kufizohen në 5-6 tema kryesore për të cilat rezultatet e Censit 2020 do të mbeten referenca thelbësore për disa vite.
Analiza tematike bazuar në të dhënat e censit do të mbështeten nga ekspertë vendas dhe ndërkombëtarë.

Këto tema përfshijnë:

• Analizën e dinamikave të popullsisë dhe tendencave migratore (të brendshme dhe ndërkombëtare);

• Parashikimet e reja të popullsisë bazuar në strukturën e moshës dhe gjinisë të përcaktuar nga Censi;

• Analiza e situatës së strehimit të popullsisë shqiptare;

• Analiza krahasuese e situatës demografike, ekonomike dhe sociale në komunat dhe njësitë e tyre administrative;

• Identifikimi dhe analizimi i grupeve sociale të prekshme, të kombinuara me monitorimin e Qëllimeve të Zhvillimit të Qëndrueshëm.

Ëorkshopet dhe seminaret me aktorët kombëtarë dhe ndërkombëtarë, grupet e donatorëve dhe përdoruesit e interesuar do të zhvillohen për të diskutuar tema të mundshme për analizë tematike si dhe gjetje të rëndësishme.

10.5 Media e shpërndarjes

Rezultatet e Censit (duke përfshirë të dhënat historike nga regjistrimet e mëparshme) do të shpërndahen në faqen e internetit të INSTAT dhe në formate të shtypura, duke përfshirë formate të cilat janë të lehta për t'u lexuar dhe mund të bëhen të disponueshme nëpërmjet mediave sociale. INSTAT do të shqyrtojë gjithashtu për të ofruar një aplikim interaktiv ku përdoruesit mund të krijojnë tabelat, grafikët dhe hartat e tyre për njësitë e ndryshme administrative dhe territoriale të Shqipërisë.

Do të ketë një fokus të fortë në shpërndarjen e të dhënave të regjistrimit të GIS-it. Kjo është me rëndësi vendimtare jo vetëm për të kuptuar karakteristikat demografike dhe socio-ekonomike në komunat dhe zonat e vogla, por edhe për aplikimet që janë strategjike për sektorët publikë si menaxhimi i katastrofave, ofrimi i shërbimeve sociale, transporti dhe në përgjithësi për njësitë e qeverisjes vendore.

Rezultatet gjeografike të planifikuara të Censit përfshijnë:

• Hartat tematike për shpërndarjen e të dhënave në raportet e analizës së regjistrimit dhe në ueb;

• Të dhënat e censit të paraqitura në rrjetin e kilometrave katror;

• Hartat e historive;

• Një atlas Censi ndërlidhës me bazë në internet, i cili siguron të dhëna në zonat e vogla;

• Qasja në të dhënat hapësinore (p.sh. formularët, të dhënat mbi ndërtesat, të dhënat mbi lokalitetet / komunitetet), bazuar në një politikë të rishikuar të shpërndarjes së INSTAT.

INSTAT do të organizojë seminare sensibilizimi, informimi dhe trajnimi për grupet e ndryshme të përdoruesve dhe sidomos stafi dhe palët e interesuara në komuna dhe rajone.

10.6 Aftatet e shpërndarjes

Afati kohor i mëposhtëm është paraparë për aktivitetet kryesore të shpërndarjes së censit të vitit 2020:

- 31 dhjetor 2020: Lancimi i rezultateve paraprake të censit
- 31 qershor 2021: Lancimi i rezultateve përfundimtare të censit
- 1 tetor 2021: Të gjitha rezultatet e censit publikohen dhe bëhen të aksesueshme
- 31 dhjetor 2021: Të dhënat e censit dhe metadatat i dërgohen Eurostat-it
- 1 qershor 2021-31 dhjetor 2022: Buletinet tematike dhe raportet rreth rezultateve të censit, shpërndarja e të dhënave të bazuara në GIS
- 31 Dhjetor 2022: Mikrodata në dispozicion për përdoruesit e jashtëm.

11. Logjistika, prokurimi dhe rekrutimi

Censi është një organizim i madh që përfshin prokurimin, rekrutimin e stafit dhe paraqet shumë sfida logjistike. INSTAT do të planifikojë me kujdes prokurimet dhe proceset e rekrutimit dhe aty ku është e nevojshme do të kryhen procedura të veçanta, p.sh. për rekrutimin e stafit të regjistrimit.

11.1 Hapësirat e zyrës

Ambientet e INSTAT, të cilat janë përdorur si hapësirë zyre për Censin e Popullsisë 2011 do të jenë përsëri në dispozicion për të strehuar stafin e censit të vitit 2020. Zyrat Rajonale do të vendosen në ambientet e Zyrës Rajonale të INSTAT-it. Zyrat Bashkiake do të vendosen në ndërtesa të përshtatshme publike (sallat e qytetit, shkollat publike dhe të tjera) të identifikuara nga Njësia e censit të INSTAT dhe zyrat rajonale. Kërkesat për t'i vënë ndërtesat në dispozicion të Censit do t'i bëhen autoriteteve kompetente nga INSTAT.

11.2 Materialet dhe pajisjet

11.2.1 Prokurimi

INSTAT do të blejë materiale, furnizime dhe pajisje (kompjutera, servera, tableta, mobilje të baterive, gjeneratorë etj.) duke ndjekur rregullat kombëtare të prokurimit dhe kërkesat e donatorëve. INSTAT do ta ruajë dhe shpërndajë materialin në njësitë e përfshira në Census.

Thirrja për oferta për tableta, përzgjedhja dhe kontraktimi do të bëhet sa më shpejt që të jetë e mundur, për të lënë kohë të mjaftueshme për të zhvilluar dhe instaluar aplikacionet për hartimin, testet, censin pilot dhe që do të shpërndahen brenda afatit të caktuar në fusha të ndryshme të vendit.

11.2.2 Menaxhimii materialeve dhe pajisjeve

Njësia Logjistike e INSTAT-it do të jetë menaxheri kryesor i materialit dhe i të gjitha pajisjeve të siguruara për Censin. Megjithatë, pas marrjes së materialeve dhe pajisjeve të nevojshme për kryerjen e detyrave të tyre, mbikëqyrësit bashkiakë, të asistuar nga zyrtarët mbështetës të IT-së, vetë do të menaxhojnë materialet dhe pajisjet që u ofrohen atyre, në përputhje me kushtet e përcaktuara nga Njësia e Logjistikës për ruajtjen, shpërndarjen, verifikimin, marrjen, etj.

11.2.3 Menaxhimi i pajisjeve të mbledhjes së të dhënave

Njësia Logjistike do të marrë tabletat e pajisura dhe do t'i kontrollojë ato (gjendja e tabletave dhe aksesorëve, sasisë së marrë, etj.) Dhe, së bashku me njësinë e IT-së, do të përgatisë batch-et që do t'u dërgohen zyrave të ndryshme rajonale dhe komunale. Dërgimi do të bazohet në një plan me një skedul të qartë të shpërndarjes, mjetet e transportit, itinerarin që duhet ndjekur, kushtet e sigurisë (mbrojtja nga shiu, pluhuri, vjedhja etj.), Modalitetet e pritjes si dhe regjistrimi, verifikimi dhe kushtet e magazinimit.

11.2.4 Mirëmbajtja dhe riparimi i pajisjeve kompjuterike

Është thelbësore që pajisjet kompjuterike të ruhen siç duhet, të mbahen në një vend të sigurt dhe të ruhet në kushte të mira pune. Nëse është e nevojshme, duhen riparuar ose shkëmbyer. Duhet të planifikohet për raste të problemeve me pajisjet kompjuterike. Për këtë qëllim, do të zhvillohet një listë e pjesëve rezervë të identifikuara më parë dhe materiali do të sigurohet. Derisa të urdhërohen për zëvendësim në terren, pjesët do t'i besohen drejtuesit të Njësisë së Logjistikës. Do të përcaktohen procedurat për të zëvendësuar materialet ose pajisjet e dëmtuara ose të dëmtuara. Për njësitë e decentralizuara, do të kryhen misione në kohë për të verifikuar materialin dhe për të siguruar funksionimin e duhur të pajisjeve.

11.2.5 Mirëmbajtja dhe riparimi i automjetit

INSTAT do të marrë me qira një numër të caktuar automjetesh për Censin. Të gjitha automjetet që shërbejnë në projekt do të jenë objekt i mirëmbajtjes periodike. Për të garantuar vazhdimësinë e punës në terren, të paktën dy automjete duhet të mbahen në gjendje të mirë pune si rezervë në selinë e INSTAT-it për të zëvendësuar çdo automjet tjetër që dëmtohet ose ka nevojë për riparim.

11.3 Rekrutimi i stafit

11.3.1 Kategoritë e stafit të Censit

Dy kategori të personelit do të përbëjnë personelin e Censusit 2020: stafi i zyrës dhe personeli në terren. Ata do të ndahen përsëri në dy lloje:

- *Stafin e përhershëm* i INSTAT-it, që nënkupton nëpunësit civilë të cilët do të caktohen me kohë të plotë në censin e popullsisë. Këta nëpunës civilë do të përbëjnë njësinë kryesore teknike dhe të menaxhimit;
- *Personelin e kontraktuar*, i cili do të rekrutohet, gjatë një kohe të kufizuar, për operacionin e censit. Ky grup përfshin stafin e zyrës (konsulentët ndërkombëtarë dhe kombëtarë, stafin e përpunimit dhe analizës, stafin mbështetës, etj.) dhe personelin në terren si anketuesit, kontrollorët, zyrtarët mbështetës të IT dhe mbikëqyrësit.

11.3.2 Komiteti i rekrutimit

Për të mësuar nga përvojat e Censit të vitit 2011 dhe për të përmirësuar cilësinë e stafit të Censit, do të krijohet një Komision Qendror Rekrutimi në INSTAT. Do të përfshijë Drejtorin e Përgjithshëm të INSTAT-it, Udhëheqësin e Ekipit, Supervizorin e Operacioneve të INSTAT-it dhe Supervizorin Teknik të INSTAT-it, si dhe stafin e Grupeve Teknike dhe Operacionale të Censit.

Komiteti Qendror i Censit do të vendosë së pari mbi stafin e zyrës që do të rekrutohet për menaxhimin e Njësisë së Censit, Grupit Teknik të Censit dhe Grupit të Operacioneve të Censit, së dyti mbi drejtuesit e Zyrave Rajonale të Censit dhe Zyrave Bashkiake.

Personeli përgjegjës për censin në terren do të rekrutohet edhe në nivel qendror, por caktimi në zonat e sakta të regjistrimit dhe zonat e kontrollit do të vendoset nga mbikëqyrësit bashkiakë.

11.3.3 Rekrutimi i stafit anketues

INSTAT synon të rekrutojë 6,000 anketues dhe 1,200 kontrollues nga zonat në të cilat do të punojnë, për disa arsye: (i) njohuritë e tyre për zonën, (ii) njohjen e tyre me popullsinë, dhe (iii) zvogëlimin e kostove të transportit dhe akomodimit.

Kriteret për rekrutim janë:
- Mosha minimale 18 vjeç,
- Preferohet diplomë universitare ose aktualisht studentë në universitet,
- Aftësia për të përdorur pajisje elektronike,
- Preferohet përvojë në grumbullimin e të dhënave,
- Aftësitë dhe përvojat e menaxhimit (për kontrolluesit)

INSTAT është i vetëdijshëm se këto kritere mund të jenë shumë restriktive në disa vende, veçanërisht në lidhje me nivelin e arsimit, i cili mund të ulet në arsimin e mesëm të përfunduar.

Njoftimet e rekrutimit do të publikohen në media dhe kandidatët do të kërkohet të regjistrojnë dhe të plotësojnë formularin e rekrutimit në faqen e internetit të INSTAT-it. Nëse formulari është plotësuar siç duhet, kandidatët mund të shtojnë dokumentet e tyre (diplomat, certifikatën e punës, ID-në fiskale dhe kopjet e letërnjoftimit kombëtar, letrat e rekomandimit etj.).

Bazuar në kriteret e përzgjedhjes, një listë e kandidatëve do të përgatitet për secilën zonë të caktimit dhe të vërtetuar nga Komiteti Qendror i Censit. Kandidatët do të informohen për përzgjedhjen e tyre dhe do të ftohen në sesionet trajnuese. Nëse kalojnë me sukses trajnimet, ato do të kontraktohen për fazën e regjistrimit ose do të vendosen në listën e rezervave.

11.3.4 Kuadri ligjor që drejtonte personelin

Ligji për statusin e përgjithshëm të nëpunësve civil rregullon statusin e personelit të përhershëm, ndërsa kodi i punës paraqet statusin e personelit të kontratës. Rregulloret e brendshme të censit do të plotësojnë rregulloret e mësipërme dhe në thelb mbulojnë çështjet disiplinore që kanë të bëjnë me kontrollin e lëvizjes së personelit gjatë Censit.

Sa i përket stafit në terren, duke pasur parasysh kohëzgjatjen relativisht të shkurtër të ndërhyrjes së tyre dhe specifikitetin e detyrave të tyre, kontratat e tyre të punës do të përfshijnë klauzola specifike që përshkruajnë detyrimet e tyre, rregullat e sjelljes dhe përgjegjësitë e tyre ndaj mbikëqyrësit, si dhe sanksionet që mund të vendosen ata nuk i përmbushin detyrimet e tyre, nuk ndjekin udhëzimet e tyre ose nuk kujdesen për pajisjet e tyre.

11.3.5 Shpërblimi i stafit

Qëllimi i censit shton ngarkesën e punës së personelit teknik dhe administrativ të INSTAT-it dhe përfshin masterizimin e procedurave dhe mekanizmave të veçanta të zhvilluara për Censin. Rrjedhimisht, do të krijohet një shkallë pagash dhe tarifat do të buxhetohen për stafin e caktuar në Cens, për të garantuar motivimin dhe angazhimin e tyre (stafin e përhershëm dhe të kontratuar) gjatë rrjedhës së plotë të operacionit.

Kontrata dhe personeli i përhershëm i zyrës do të paguhen në fund të çdo muaji, pas transmetimit të raporteve të veprimtarisë në njësinë e kontabilitetit financiar, duke ndjekur procedurat e rregullta (njoftimi i pagesës, dorëzimi i çeqeve, nënshkrimi i fletës së pagave etj.). .Për personelin në terren, i cili duhet të jetë i pranishëm në mënyrë të përhershme në zonën e tyre të caktimit, do të krijohet një procedurë e veçantë e pagesës.

Projekti mund të shqyrtojë mënyra alternative të pagesës për të shfrytëzuar përparimet teknologjike në pagesat bankare dhe mobile që nga censi i fundit. Një vendim përfundimtar do të bazohet në koston, sigurinë, procedurat e verifikimit dhe lehtësinë e transferimit të fondeve.

11.3.6 Identifikimi i stafit

Natyra e veprimtarisë së censit (që ndërvepron me autoritetet dhe aktorët e tjerë, zonat e hartës, hyrjen në ndërtesa, banesat, intervistimin e anëtarëve të familjes, futjen dhe transmetimin e të dhënave etj.) kërkon që i gjithë stafi i regjistrimit të identifikohet qartë. Prandaj, kartelat e identifikimit me logon e Censit 2020 , të plastifikuara siç duhet, të vulosura dhe të nënshkruara nga menaxherët përgjegjës, do t'i dërgohen të gjithë stafit të përfshirë në aktivitetet e Censit. Përveç kësaj, agjentëve të terrenit do t'i sigurohet një T-shirt si dhe një kapele me logot e INSTAT dhe Censit 2020, për t'u dhënë atyre shikueshmëri dhe për t'i gjetur më mirë ato në terren.

Kartat e identifikimit të regjistruesve dhe kontrollorëve do të përgatiten në momentin e angazhimit të tyre kontraktual. Emrat dhe fotografia e dosjes elektronike të regjistrimit do të përdoren për të shtypur kartat e identifikimit. Ata pastaj do të dërgohen në Zyrat Rajonale të Censit për t'u plastifikuar, kontrolluar dhe shpërndarë pas zgjedhjes përfundimtare të agjentëve në terren.

12. Buxheti dhe kronologjia e aktiviteteve

Bazuar në objektivat e Censit të vitit 2020, fushat e punës dhe afatet kohore të përmendura në kapitujt e mësipërm, u krijua një listë e detajuar e aktiviteteve për Censin 2020 me një kalendar të përkohshëm prej muajsh dhe vitesh, duke filluar nga prilli 2018 dhe duke përfunduar në dhjetor 2022.

Aktiviteteve ju caktua një kosto sipas kategorive të shpenzimeve me vlerësime për numrin e njësive dhe shpenzimeve për njësi në vit. Lista e aktiviteteve, afatet e detajuara dhe vlerësimet e buxhetit përfshihen në skedarin Excel të referuar në Aneksin 3.

Tabelat e mëposhtme japin një pasqyrë të buxhetit sipas grupit të aktiviteteve, kategorive kryesore të shpenzimeve sipas vitit në numër absolut (në Euro) dhe në përqindje.

Tabela 7: Buxheti i Censit 2020 me grup aktivitetesh dhe vit, në Euro

Aktivitetet	***TOTALI (Euro)***	***2018***	***2019***	***2020***	***2021***	***2022***
Organizimi dhe menaxhimi i Censit	730,400	0	270,400	342,600	117,400	0
Komunikimi i censit	588,200	0	243,600	329,600	15,000	0
Metodologjia e censit, pyetësorët dhe sigurimi i cilësisë	341,830	50,000	209,830	57,000	25,000	0
Hartëzimi dhe Informacioni Gjeohapsinor	1,815,480	454,400	646,080	266,100	301,300	147,600
Puna në terren dhe numërimi	8,043,825	0	30,000	7,980,425	33,400	0
Tabelimi, analiza dhe shpërndarja e rezultateve të censit	552,592	0	54,992	26,200	187,200	284,200
Teknologjia e informacionit dhe përpunimi i të dhënave	3,472,300	0	254,660	3,076,040	141,600	0
Kontigjenca	310,893	0	0	310,892	0	0
Totali (me kontigjencë)	15,855,519	504,400	1,709,562	12,388,857	820,900	431,800

Buxheti i përgjithshëm për Censin 2020 është vlerësuar në 16.4 milion Euro. Kjo përfaqëson afërsisht 5.7 euro per capita të popullsisë shqiptare dhe është shumë afër kostos mesatare prej 5.8 USD e përllogaritur për censet tradicionale të popullsisë dhe banesave në të gjithë rajonin evropian gjatë raundit të Censit të vitit 2010.[12].

Tabela 7 gjithashtu tregon se edhe pse shpenzimet më të mëdha do të jenë në vitin 2020, investime të rëndësishme duhet të bëhen tashmë në vitin 2018 dhe në vitin 2019, veçanërisht për hartimin, metodologjinë e Censit dhe IT.

[12] Komisioni Ekonomik i Kombeve të Bashkuara për Evropën, Matja e popullsisë dhe banesave, Praktikat e vendeve të UNECE në raundin e censit të vitit 2010, Tabelat 7.1. dhe 7.2, fq. 64 dhe 65, Kombet e Bashkuara, Nju Jork dhe Gjenevë 2014. Në afërsi të Shqipërisë, shpenzimet per capita në USD u raportuan për raundin e vitit 2010: Shqipëria 6.1, Bosnjë-Hercegovina 7.6, Kroacia 4.8, Greqia 8.5, Hungaria 7.6, Italia 13.9, Mali i Zi 5.6, Serbia 4.7.

Tabela 8 e bën të qartë se mbi 50% të buxhetit do të ndahen për punën në terren në vitin 2020. Kjo përqindje mbështetet edhe nga krahasimet ndërkombëtare për regjistrimet tradicionale. Përafërsisht 23% do të shkojnë për aktivitetet që lidhen me IT dhe përpunimin e të dhënave, një fushë që është me rëndësi në rritje në Censin CAPI, 12% do të shkojnë për hartografi dhe aktivitete të tjera gjeohapësinore, të cilat janë me rëndësi të veçantë për kontekstin shqiptar dhe gjithashtu do të mbështesin krijimin e një ndërtese statistikore dhe regjistri banesash.

Tabela 8: Buxheti i Censit 2020 me grup aktivitetesh dhe vit, në përqindje

Aktivitetet	***TOTALI (Euro)***	***2018***	***2019***	***2020***	***2021***	***2022***
Organizimi dhe menaxhimi i Censit	5%	0%	2%	2%	1%	0%
Komunikimi i censit	4%	0%	2%	2%	0%	0%
Metodologjia e censit, pyetësorët dhe sigurimi i cilësisë	2%	0%	1%	0%	0%	0%
Hartëzimi dhe Informacioni Gjeohapësinor	11%	3%	4%	2%	2%	1%
Puna në terren dhe numërimi	51%	0%	0%	50%	0%	0%
Tabelimi, analiza dhe shpërndarja e rezultateve të censit	3%	0%	0%	0%	1%	2%
Teknologjia e informacionit dhe përpunimi i të dhënave	22%	0%	2%	19%	1%	0%
Kontigjenca	2%	0%	0%	2%	0%	0%
Totali (me kontigjencë)	100%	3%	11%	78%	5%	3%

Për të menaxhuar buxhetin, prokurimet dhe aktivitetet e lidhura me të, do të jetë shumë e rëndësishme që INSTAT të rekrutojë staf shtesë në selinë duke reflektuar prioritetet dhe afatet kohore të strategjisë dhe planit të Censit. Forcimi i menaxhimit të projektit të censit dhe departamentin e IT, i cili është prekur nga një numër i madh i vendeve të lira, duket veçanërisht urgjent.

13. Qëndrueshmëria e Censit 2020

Është një objektiv i madh i metodologjisë dhe kryerjes së Censusit 2020 për të arritur investime të qëndrueshme në fusha të ndryshme dhe me qasje plotësuese.

13.1 Infrastruktura dhe kapacitetet e TI-së

Në fund të Censit të vitit 2020, pjesa më e madhe e pajisjeve, aplikacioneve dhe njohurive të prokuruara do të ripërdoren dhe / ose përshtaten me aktivitetet e ardhshme.

Një numër i konsiderueshëm i tabletave (rreth 4,000) mund të ripërdoren për Censin e Bujqësisë 2022 dhe për studimet e mostrave të INSTAT. Tabletat e mbetura 3.500 mund t'i dhurohen bashkive, sistemi i arsimit publik shqiptar ose nga institucionet e tjera (varësisht nga prioritetet e donatorëve).

Serveri i dedikuar për Censin, së bashku me serverin rezervë, do të integrohet me infrastrukturën e rrjetit të INSTAT-it, duke kontribuar gjithashtu në ndërtimin dhe menaxhimin e regjistrit të ndërtesës dhe banesave, INSTAT GIS dhe Censit Bujqësor të vitit 2022.

Arkitektura e përgjithshme e aplikacionit CAPI do të përshtatet për të mbështetur anketat e tjera të rregullta ose ad-hoc të INSTAT, duke rezultuar në një investim afatgjatë dhe duke mbështetur angazhimin strategjik për të përdorur teknologjinë e avancuar për mbledhjen e të dhënave.

Në mënyrë të ngjashme, aplikacioni kompjuterik për përditësimin e hartave do të konceptohet për t'u përdorur jo vetëm për Censin 2020, por edhe për aktivitetet e ardhshme statistikore të INSTAT, për shembull për të mbështetur anketat e bazuara në mostrat në terren dhe për përditësimin e regjistrit të ndërtesave dhe banesave.

Nëpërmjet zhvillimit të aplikacioneve CAPI dhe hartave dhe bazave të të dhënave përkatëse, stafi i INSTAT-it do të jetë më i trajnuar dhe i pajisur për të përdorur në mënyrë të efektshme teknologjinë e re të IT-së dhe të mbështesë edhe përdoruesit e tjerë në të gjithë Shqipërinë.

13.2 Hartëzimi dhe të dhënat gjeohapsinore

Investimet në gjeografinë e Censit do të sjellin përmirësime të mëdha në kontekstin kombëtar shqiptar dhe do të lejojnë të arrijnë evolucionet e fundit evropiane në të dhënat gjeohapësinore. Përditësimi i QR-ve dhe përcaktimi i vendndodhjes së saktë të të gjitha ndërtesave dhe banesave, duke përdorur identifikues unik në nivelin e pikave dhe koordinatat gjeografike, është qasja e përshtatshme për harmonizimin me burimet e tjera të të dhënave hapësinore, lidhje me të dhënat e censit (p.sh. Regjistri i Gjendjes Civile) dhe kështu krijojnë kushte për statistikat e ardhshme të censit të popullsisë dhe banesave të regjistruara në të ardhmen. Ky investim do t'i shërbejë sistemit statistikor në përgjithësi duke krijuar fleksibilitet në mbledhjen dhe publikimin e të dhënave për ndarje të ndryshme

hapësinore (të gjitha njësitë territoriale dhe administrative, zonat e vogla dhe të dhënat e rrjetit) dhe përmirësimin e kornizës së marrjes së mostrave për anketat.

13.3 Koherenca e sistemit statistikor

Duke planifikuar dhe kryer Censin e vitit 2020 jo si një aktivitet statistikor i pavarur, por duke marrë parasysh sinergjitë dhe harmonizimin me burime të tjera të të dhënave, siç janë sondazhet e kampioneve, regjistrat dhe burimet e tjera të të dhënave administrative, INSTAT forcon koherencën dhe efikasitetin e sistemit statistikor shqiptar dhe kapacitetin e saj për të prodhuar të dhëna të rregullta jo vetëm për nivelin kombëtar dhe rajonal, por edhe për nivelin lokal. Duke investuar në regjistra për statistika të rregullta për popullsinë dhe strehimin, INSTAT zbaton ndryshime në metodologjinë e mbledhjes së të dhënave të cilat janë në përputhje me nevojat dhe mundësitë kombëtare, si dhe me strategjinë e EUROSTAT për Censet pas 2021.

Anekset

Aneksi 1: Tabela e dimensioneve të sigurimit të cilësisë për Censin e vitit 2020
Aneksi 2: Specifikimet teknike të pajisjeve të TIK për Censin e vitit 2020

Shtojca 1: Tabela e dimensioneve të sigurimit të cilësisë për Censin e vitit 2020

Tabela A1: Tabela e dimensioneve të sigurimit të cilësisë për Censin e vitit 2020

Dimensioni	Përshkrimi	Masat e sigurimit të cilësisë
I. Përkatësia	Shkalla në të cilën të dhënat shërbejnë për të adresuar qëllimet për të cilat ato janë prodhuar dhe kërkuar nga përdoruesit e të dhënave.	▪ Kryerja e Censit nga INSTAT si autoritet i deleguar me ligj ▪ Pajtueshmëria me kërkesat e informacionit për Ligjin e Censit ▪ Seria e konsultimeve me përdoruesit e të dhënave në Shqipëri për përmbajtjet e pyetësorit të Censit ▪ Seritë e konsultimeve me ekspertët e censit për hartimin e pyetësorit të censit, përfshirë edhe për CAPI ▪ Pajtueshmëria me rekomandimet ndërkombëtare në lidhje me temat themelore dhe jo-thelbësore të censit ▪ Seritë e konsultimeve me përdoruesit në programin e analizës dhe shpërndarjes
II. Saktësia	Shkalla në të cilën të dhënat e saktë vlerësojnë ose përshkruajnë sasitë ose karakteristikat që censi ishte hartuar për të matur.	▪ Një seri konsultimesh me ekspertët e Censit për hartimin e pyetësorit të censit për të siguruar konceptualizimin korrekt të të dhënave që do të mblidhen ▪ Zhvillimi i një plani për të përcaktuar saktë të gjitha njësitë statistikore dhe për të identifikuar vendndodhjen e tyre hapësinore ▪ Zhvillimi dhe përdorimi i një manuali gjithëpërfshirës të anketuesve për të përmirësuar kuptimin e informacionit që do të mblidhen dhe për t'iu përgjigjur në mënyrë adekuate sfidave të grumbullimit të të dhënave ▪ Zhvillimi dhe përdorimi i materialeve të detajuara dhe të avancuara të trajnimit për trajnimet e regjistruesve, kontrollorëve dhe mbikëqyrësve për të përmirësuar kuptimin e informacionit që do të mblidhen dhe për t'iu përgjigjur në mënyrë të duhur sfidave të grumbullimit të të dhënave ▪ Testimi i plotë i pyetësorëve, formulareve dhe procedurave në një test në terren dhe censin pilot ▪ Kontrollet, funksionet e vlefshmërisë dhe redaktimit të përfshira në aplikacionin e tabletit. ▪ Vëzhgimi dhe kontrolli nga personeli i terrenit ▪ Sigurimi i mbështetjes në terren nga stafi i INSTAT-it dhe nga ekspertët e asistencës teknike ▪ Kryerja e një sondazhi pas censit për të kontrolluar mbulueshmërinë dhe shpërndarjet statistikore ▪ Zhvillimi dhe zbatimi i rregullave të redaktimit dhe imputimit në bazën e të dhënave të Censit për të identifikuar dhe zgjidhur mospërputhjet dhe vlerat jashtë zonës ▪ Programi i vlerësimit për të dokumentuar ndryshimet e kryera gjatë redaktimit dhe procedurave të imputimit në kuptimin e numrit dhe / ose madhësisë së tyre
III. Krasueshmëria	Shkalla në të cilën statistikat janë të krahasueshme në	▪ Pajtueshmëria me rekomandimet e BE-së dhe OKB-së mbi përkufizimet, klasifikimet dhe procedurat e aplikuara në Census

	hapësirë dhe në kohë.	▪ Pajtueshmëria me rekomandimet ndërkombëtare për përfshirjen e "temave kryesore" në pyetësor ▪ Ruajtja e krahasueshmërisë së përgjithshme me Censin e vitit 2011 ▪ Krijimi dhe ruajtja e krahasueshmërisë me të dhënat e disponueshme të regjistrit dhe burimet e të dhënave administrative ▪ Ruajtja e krahasueshmërisë në konceptimin e statistikave specifike me sondazhet e synuara, të dhënat e regjistrit dhe Censi Bujqësor i vitit 2022 ▪ Pajtueshmëria me rregulloret ndërkombëtare për krahasueshmërinë e rezultateve të Censit midis vendeve
IV. Koherenca	Shkalla në të cilën informacioni i Censit mund të sillet me sukses së bashku me informacionin statistikor nga burime të tjera të të dhënave (përfshirë regjistrat) brenda një kuadri të gjerë konceptual dhe me kalimin e kohës.	▪ Zbatimi i përkufizimeve dhe klasifikimeve koherente dhe përdorimi i metodologjive të rekomanduara ndërkombëtarisht ▪ Kapaciteti për të lidhur dhe përditësuar të dhënat e bazuara në Census me informacionin e bazuar në regjistër dhe me të dhënat e sondazhit të mostrës ▪ Përfshirja e pyetjeve në PHC 2020 për planifikimin dhe zbatimin e Censit Bujqësor 2022 ▪ Kapaciteti i Censit për ofrimin e kornizave të përditësuara të mostrave për anketat e ekonomive familjare ▪ Përdorimi i procedurave të hartimit të Censit për ndërtimin e një ndërtese statistikore dhe regjistrimi të banesave
V. Njëkohshmëria	Vonesa mes periudhës të cilës i përket informacioni dhe data në të cilën informacioni bëhet i disponueshëm.	▪ Ngarkimi i të dhënave në kohë reale gjatë regjistrimit CAPI- ▪ Trajnimi i një grupi të stafit në terren rezervë për të shmangur vonesat në numërim për shkak të braktisjes ▪ Testimi i procedurave të Censit me të gjithë komponentët e ndërlidhur në një operacion pilot gjithëpërfshirës ▪ Planifikim i detajuar logjistik për prokurimin e pajisjeve dhe rekrutimin dhe trajnimin e personelit në terren ▪ Zhvillimi i një aplikimi efektiv dhe efikas CAPI, duke përfshirë elementet e redaktimit dhe validimit ▪ Zbatimi i mekanizmave efektive dhe të sigurta të sinkronizimit nga fusha në bazën e të dhënave qendrore ▪ Përcaktimi në kohë i bazës së të dhënave të Censit dhe programeve statistikore
VI. Aksesueshmëria	Disponueshmëria e informacionit dhe përshtatshmëria e formularit në të cilin informacioni është i disponueshëm.	▪ Zbatimi i një strategjie komunikimi për të informuar aktorët dhe publikun rreth procedurave të Censit dhe rezultateve të Censit ▪ Takimet me donatorët dhe përdoruesit për të shqyrtuar dhe finalizuar programin e shpërndarjes së Censit dhe analizën tematike ▪ Zbatimi i faqeve të dedikuara që ofrojnë shpërndarje të pa përcaktuara në kohë të të dhënave të Censit dhe aplikacioneve interaktive, duke përfshirë edhe për përdoruesit mobil ▪ Disponueshmëria e të dhënave të rrjetit GIS dhe mikrodata për përdoruesit e specializuar

Shtojca 2: Specifikimet teknike të pajisjeve të TIK për Censin e vitit 2020

Tabelva A2: Specifikimet teknike për serverat, tabletat dhe laptopët

Specifikimet teknike të serverit të dedikuar të Censit (1):

Modeli	Rack mounting min. 2U, individual (no blade, etj)
Procesori	Support 2 CPU duke përfshirë 2 CPU ES-2699 V4 ose ekuivalent me min. 23300 poike per CPU sipas www.cpubenchmark.net
Memorja	Min. supported 3TB RAM DDR4
Memorja e instaluar	Min. 256GB, 128GB per DIMM.
Kontrolluesi i ruajtes	SAS Raid Controller, supporting: Hardëare RAID 0/1/5/6/10
Numri i sloteve per HDD	min. 24 HDD
HDD e instaluar dhe konfigurimi RAID C	4 x 600GB SAS 15K rpm, konfiguruar ne konfigurim RAID 5
Optical Disc	DVD-ROM/CDRW drive, internal or external
Rrjeti	4 x 1 Gb Ethernet; 2 x Netëork Ports 10Gbps SFP+; 2 x Fiber Channel Ports 8Gbps me kapacitet lidhje direkte ne ruajtje (pa celësa FC) SFP të instaluar; 1 Portë Menaxhimi.
Kabujt e përfshirë	Kabllo 2x DAC (Direct attach Copper) SFP+ 10Gbps me gjatësi 5m (e pershtatshme per lidhje server-sëitch); 2xPatch corda fiber OM4 LC/LC of length 5m per FC
Video dhe porta USB	Min portë 1 VGA ; min 4 porta USB
Furnizimi me energji	Furnizim me energji te reduktuar, hot-plug
OS support	Ëindoës, Linux, etj.
Te tjera	Aksesorët e përfshirë për montimin e rafteve, krahun udhëzues për kabllot mbështetës (nëse janë të ndara)
Garancia	3 vjet

Specifikimet teknike të serverit rezervë (1):

Modeli	Rack mounting min. 2U, individual (no blade, etj)
Procesori	Mbeshtetje 2 CPU. Perfshire2 CPU E5-2623 V4 ose ekuivalente me min. 8000 pike per CPU sipas ëëë.cpubenchmark.net
Memorja	Min. mbeshtetur 3TB RAM DDR4
Memorja e instaluar	Min. 32 GB installed Storage Controller SAS Raid Controller, supporting hardëare RAID 0/1/5/6/10
Numri I slots per HDD	Min. 14 HDD

HDD e instaluar dhe Konfigurimi RAID	2x 600GB SAS 15k rpm (konfiguruar ne RAID 1); Min. 10x HDD, 7.2k rpm, SAS, NL SAS, SATA, ose ekuivalente, Min. 110 TB (after configuration in RAID 6).
Disku oprtik	DVD-ROM/CDRW drive, internal ose external
Rrjeti	2 x 1 Gb RJ45 Ethernet; 2 x netëork port 10Gbps SFP+; 4 port 10Gbps qe do te lidhet me iSCSI me Virtual Tape Library Apliance; 1 Management Port
Kabujt e përfshire	Kabull 2x DAC (Direct attach Copper) SFP+ 10Gbps me gjatesi 5m (e pershtatshme per lidhje server-sëitch); 2x Patch fiber cords 0M4 LC/LC of length 5m per FC tape
Video dhe Portat USB	Min 1 VGA port; min 4 USB porta
Furnizimi me energji	Redundant Poëer Supply, hot-plug
OS support	Windoës, Linux, etc.
Të tjera	Aksesoret e perfshire per rack mounting, guide arm for back cabling (if separated)
Garancia	3 vite

Specifikimet teknike te tabletave per regjistruesit/kontrollorët(7,500):

Rrjeti	**teknologjia**	GSM / HSPA / LTE
Turpi	**pesha**	Deri ne 500 g
	sim	Nano-SIM
Display	**tipi**	IPS LCD capacitive touchscreen, 16M colors
	madhësia	7/8 inç
	rezolucioni	Te pakten 800 x 1280 piksel, 16:10 ratio
Platforma	**os**	Te pakten Android 6.0
	cpu	Te pakten quad-core 1.2 GHz
	gpu	Po
	card slot	microSD, deri 256 GB me slot te dedikuar
Memorja	**E brendshme**	Te pakten 16 GB, te pakten 2 GB RAM
Kamera	**paresore**	Minimalsiht 6 MP, autofokus, LED flash
	sekondare	Te paktën 3 MP
	features	Geo-tagging, detektim i shenjave te gishtave, detektim i fytyres
Comms	**ëlan**	Wi-Fi 802.11 a/b/g/n, dual-band, Wi-Fi Direct, hotspot
	bluetooth	4.2
	gps	Po
	usb	micro USB 2.0
Tiparet	**meseazhe**	SMS, MMS, Email, Push Email, IM
	broëser	HTML5
Bateri	**E palevizshme**	Të paktën 4000 mAh, Li-Ion

Specifikimet teknike te laptop-it për mbikëqyrësit e Bashkisë (250):

Tipi	Laptop
Procesori	Te paktën Procesor i gjenerates së 6-të Intel Core i5 ose ekuivalent
Sistemi i Operimit	Windoës 10 Pro
Grafika	Minimalisht kartë grafike 2 GB
Memorja	Minimalisht 8 GB DDR4
Kapaciteti	Minimalisht 500GB HDD ose minimalisht 256GB SSD
Audio	Stereo Speakers
Bateria	Deri 52.5 WHr
Ekrani	Minimalisht 12 inches Full HD (1920 x 1080), IPS Touch, 250 nits
Pesha	Me pak se 2 kg
ËLAN	Wi-Fi 1 x 1 a/c
LAN	GIGA LAN
Bluetooth	Bluetooth 4.0
Portat	2 x USB 3.0 1 x USB 2.0 HDMI 4-in-1 Card Reader (SD, SDHC, SDXC, MMC) Audio Combo Jack